4545 W. 63rd St.,
Chicago 29, Ill.

TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI

THE LIGHTS OF HOMELAND

Nr. 41 (924) SPALIO - OCTOBER 12 • 1967 metai • 15 centų • LIETUVIŲ SAVAITRAŠTIS — LITHUANIAN WEEKLY • 941 DUNDAS ST. WEST, TORONTO 3, ONT. CANADA • TEL. 368 - 6813

Lietuviškoji politika

Buvo laikas, kai domėjimasis politika atrodė nebereikalingas: tegu joje reiškiasi politikai, o kiti tenesikiša. Esą "valdžia geriau žino", ir piliečiams nėra ko ten kištis. Prie tokios nuotaikos susidarymo daug prisidėjo ir tuščios politinės grumtynės. Dėlto daugelis šviesesnių žmonių iš politinės veiklos pasitraukė ir paliko joje grumtis "drąsuolius", kuriems rūpėjo ne bendroji gerovė, o savosios grupės pergalė betkokia kaina. Nuo to, žinoma, lietuviškoji politika nepagerėjo — priešingai, ji smuko. **Jei šiandieną, žvelgdami netolimon praeitin, matome, kad mūsoji politika stokojo pramatančių vadų, ypač krizių momentais, tai žymia dalimi dėlto, kad iš politikos turėjo trauktis gabesnieji žmonės ir laikytis nuo jos nuošaliai.** Ta pati tradicinė laikysena vyrauja ir mūsų išeivijoj. Gabesnieji žmonės į politinę sritį nesiveržia, palikdami ją veteranams ir "drąsuoliams", turintiems daugiau inercinio ryžto nei išmanymo. Yra net tokių, kurie iš viso nemato prasmės eiti į politiką išeivijoj. Pasak jų, lietuviškoji politika galima tiktai savoj žemėj. Tai klaidinga laikysena, kuri nuvertina politinę sritį, ir tai be pagrindo. Juk tautų ateitis visdėlto lemiama tiesioginėje politinėje veikloje. Traukimasis iš jos, ypač jaunosios kartos, yra pavojingas Lietuvos laisvės kovai. Jei neteksime politikų, neteksime ir balso politinėse sferose.

* * *

Gerai žinome, kad išeivijoj kalnų nenuversime nė vienoje srityje. Taigi, ir politikoje negalime tikėtis lemiamų laimėjimų. Vis dėlto sumanios lietuviškosios politikos buvimas nėra bereikšmis. Kol mūsų politikos vairuotojai gali pasiekti tarptautinę politiką lemiančius asmenis ir institucijas, tol jų veikla yra reikšminga, nors ir nelemianti. **Jeigu šiandieną mūsų politikai susilaukia kritikos, tai ne dėlto, kad jie veikia politinėje srityje, bet dėlto, kad visai neveikia arba jeigu sujuda, tai nevieningai. Visų noras — turėti tvirtą ir vieningą politinę laisvojo pasaulio vadovybę.** Iki šiol ji nei dideliu vieningumu, nei veiksmingumu nepasižymėjo. Ji buvo ir tebėra veiksninga, bet mažiau veiksminga. Joje tebėra nesulydytų dalių, kurios gali kiekvienu momentu pradėti gulbės, lydžio ir vėžio politiką. Tai struktūra, kuri kliudo vieningus užsimojimus. Gera bent tiek, kad šiuo metu, besirengiant Lietuvos penkiasdešimtmečiui, visi veiksniai randa bendrą kalbą ir koordinuoja savo planus. **Tik jų visų silpnybė yra ta, kad verčiasi improvizacija, t.y. šio momento reikalų patvarkymu. Lietuviškajai politikai aplamai trūksta gelmės — išmąstyto planavimo.** Nėra ko laukti jo iš politikos vykdytojų, nes jie yra dienos žmonės. Gilesnės minties tektų laukti iš mąstančių politikų, kuriems rūpi ne grupinė ideologija, bet Lietuvos laisvinimo pagrindai. Jeigu šiandieną aktyviosios kanadiečių politinės partijos organizuoja mąstytojų konferencijas ir jose pergalvoja ligšiolines pozicijas, juo labiau tokių konferencijų reikėtų lietuviams. Ir jie savo politinį frontą turėtų patikrinti pačiuose pagrinduose.

* * *

Toks patikrinimas reikalingas ypač dabar, kai ėmė ryškėti okupuotos Lietuvos kompartijos siekimai. Lietuviškasis jos elementas, jausdamas viso krašto troškimą, atrodo, norėtų didesnio savarankiškumo Lietuvai, nors "Tiesoje" vis matyti garsi deklamacija apie "širdžių degimą Maskvai". Kaip nusiteikusi Maskva, aišku iš ligšiolinės jos laikysenos — turimo grobio, kol galės, neatiduos. Kaikurie užsienio korespondentai spėja, esą Maskva sutiktų duoti Lietuvai ir kitiem Baltijos kraštam daugiau savarankiškumo tik už gerą kainą, t.y. "diplomatinį pripažinimą" iš vakariečių pusės. Kad tas Maskvos duosnumas šiuo atveju būtų tiktai taktinis manevras Vakarams apgauti (kaip jau daug kartų įvyko), vakariečių politikai nepagalvoja. **Tikrovėje gi tas tariamasis "pripažinimas" reikštų galutinį Baltijos kraštų okupacijos įteisinimą.** Tai, žinoma, sovietams išeitų į naudą. Dėlto ir Lietuvos kompartija, ir Maskva daro ta linkme užuominų, kartu primindamos pagrindinę pripažinimo kliūtį — išeiviją. Tai liudija pvz. kanadietis žurnalistas Maskvoje P. Buckley, sakydamas apie išeivius: "Their presence abroad is regarded as a determining factor in the question of diplomatic reeognition." Be to, jis pabrėžia, esą Vilniuje manoma, kad išeivijos antikomunistinis nusistatymas nyksta. Išeitų, kad kartu su tuo nyksta ir minėtoji kliūtis. Tokios tad būklės akivaizdoje vertėtų išeivijai permąstyti savo pozicijas ir jas iš naujo suglaudinti.

Vai lėkite dainos iš vargo nupintos... Nemunietė kankliuoja Montrealyje ir kanklių garsais sveikina laisvėje gyvenančius tautiečius. Tony's Photo Studio.

LIETUVA ATSTOVAUJAMA ROMOJE

Mūsų bendradarbio pranešimas iš Romos

Rugsėjo 29 d. Romoje, Šv. Petro bazilikoje, buvo iškilmingai atidaryta pirmoji pasaulio katalikų vyskupų sinodo sesija. Šv. Mišias, drauge su 14 kardinolų bei vyskupų, aukojo popiežius Paulius VI. Iškilmėse dalyvavo 196 sinodo nariai su savo palydovais. Nors dabartinį sinodo suvažiavimą sudaro 199 nariai, tačiau Lenkijos atstovai negalėjo atvykti, nes jų komunistinė valdžia nesutiko išduoti kardinolui S. Višinskiui užsienio paso. Lietuviams iškilmėse atstovavo, kaip pilnateisis sinodo narys, vysk. Juozas Labukas, Kauno ir Vilkaviškio vyskupijų apaštališkasis administratorius. Iš diplomatų Lietuvai atstovavo mūsų atstovas prie Šv. Sosto min. St. Girdvainis. Bazilika buvo pilna įvairių tautų maldininkų.

Popiežiaus kalba

Popiežius pasakė kalbą, išreikšdamas nuoširdų sveikinimą visiems sinodo nariams, kurie atstovauja katalikiškojo pasaulio vyskupams. Jis iškėlė Eucharistinės paslapties tikėjimo bei meilės savybes, kuriomis Kristus tikroviškai gyvena mūsų tarpe, teikdamas nekruvinu būdu savo atperkančiąją auką. Tai kryžiaus ženkle vienijanti jungtis, kuri stiprina visus dalyvaujančius Jo mistinio kūno vienybėje. Jis pabrėžė, jog šio sinodo siekimai yra tie patys kaip ir II Vatikano santarybos, nes visų pirma rūpinamasi katalikiškojo tikėjimo grynumu, jo stiprinimu, pažanga, moksliniu ir istoriniu nuoseklumu. Čia popiežius prisiminė ir savo pirmatako Jono XXIII mintį, esą mūsų laikai reikalauja, kad visa krikščioniškoji doktrina būtų „naujai blaiviu ir atviru protu studijuojama pagal Tridento ir Vatikano santarybų nurodymus."

Iškėlęs dabartinių laikų pavojus tikėjimui, jis pareiškė, kad religinis tikėjimas nėra nei savo nuožiūra susidarytos asmeninės pažiūros, nei kolektyvinė nuomonė apie Dievo Žodį, bet visos mūsų dvasinės būties atsivėrimas nuostabiam gailestingojo Dievo, žmogaus Išgelbėtojo, apreiškimui, kuris galiausiai nėra tyrinėjimų vaisius, o paslaptinga Dievo dovana. Tokiam tikėjimui sustiprinti ir buvę paskelbti Tikėjimo Metai šv. Petro ir Pauliaus garbei, minint 19 šimtmečių nuo jų kankinystės. Užbaigdamas, popiežius Paulius VI pabrėžė, kad šis sinodas turės būti broliškos meilės išraiška Bendrijoje, meilės apie kurią tiek daug rašė Kristaus apaštalai. Atidarymo iškilmės baigėsi Šv. Tėvo apaštališkuoju palaiminimu.

Svarstomieji klausimai

Sekančią dieną Vatikano rūmuose prasidėjo vyskupų sinodo darbai. Pirmajam posėdžiui vadovavo pats popiežius Paulius VI. Sinodo sesija užtruks ištisą mėnesį: uždarymo iškilmės numatytos spalio 29 d. Darbų programoje numatyti 5 klausimai: 1. Bendrijos teisinio kodekso pakeitimai; 2. tikėjimo tiesų aiškinimo pertvarkymas; 3. mišrios (katalikų su nekatalikais) vedybos; 4. kunigus paruošiančių įstaigų metodų pertvarkymas; 5. liturginė reforma.

Iš 196 dalyvaujančių sinodo narių didžiausią grupę sudaro 95 vyskupų konferencijų išrinktos delegacijos (iš viso 135 vyskupai). 13 atstovų yra atsiuntusios įvairios Rytų apeigų katalikų Bendrijos. Taipgi, kaip pilnateisiai sesijos nariai, dalyvauja 13 kardinolų, vadovaujančių Vatikano kongregacijoms bei sekretoriatams. Vienuolijų generalinių vadovų sąjunga yra atsiuntusi savo 10 pilnateisių atstovų, o Šv. Tėvas nuo savęs dar yra paskyręs 25 narius. **St.**

Vyskupų sinodas Vatikane svarstė bažnytinio teisyno reformą. Spaudos konferencijoje neminimos sinode kalbėjusių vyskupų pavardės, bet pasitenkinama tik iškeltų minčių apibendrinimu. Tai padaryta dėlto, kad vyskupai galėtų drąsiai ir laisvai kelti visus klausimus. Kanonų klausimų daugumas pasisakė už jų pritaikymą dabartiniams laikams, daugiau galios suteikiant vietiniams vyskupams. Kanonų reformą ruošia popiežiaus Pauliaus VI sudaryta speciali komisija. Sinode taipgi buvo svarstyta mintis organizuoti parama ekonominiu atžvilgiu atsilikusiems kraštams.

PRANEŠIMAS IŠ VOKIETIJOS — J. KAIRYS

Slaptoji ranka studentijoje

Kad studentai politikuoja, mums, lietuviams, nėra naujas dalykas. Jei prieš I D. karą nebūtumėm turėję savo studentų ir jeigu jie nebūtų dirbę politinio darbo, nežinia ar būtumėm atstatę ir nepriklausomą Lietuvą, o atstatę ją ar būtumėm pajėgę duoti jai teisinius ir praktinius valstybės pamatus. Ir po raudonosios Maskvos okupacijos į Lietuvos laisvinimą su vyresniaisiais yra aktyviai įsijungę ir studentai. Be to, pas mus net ir moksleiviai dirbo prieš okupantą caristiniais laikais, jie dirba ir prieš dabartinį Lietuvos okupantą.

O kiek lietuviai studentai dirbo autoritetinio režimo laikais Lietuvoje prieš uždarymą moksleivių ateitininkų organizacijos, prieš persekiojimą pavasarininkų, prieš laisvos minties, žodžio, spaudos ir kitokių laisvių suvaržymą? Aplamai, besimokąs jaunimas reaguoja jautriau į visokį neteisingumą ir neteisėtumą, daromą vienos dalies visuomenės kitai, vienos tautos bei valstybės kitai ir t.t.

Šio meto V. Vokietijos studentija arba visai nesidomi savo krašto politika, arba labai mažai, arba savo politikavimu nukrypsta į kraštutinumą. Vokiečių moksleivija, atrodo, pirmoje eilėje domisi vien savo asmeniniais reikalais.

Protestai prieš karą

Protestų prieš Vietnamo karą pasitaiko beveik kiekviename didesniame universitetiniame mieste. Jie yra nukreipti tik prieš JAV-es, nors, kaip žinom, jei Maskva su Pekingu nesikištų, Vietnamo karo seniai nebūtų.

Protestuodami prieš šį karą, jie nešioja plakatus su užrašais, kaltinančiais JAV-es, renka parašus po protesto rezoliucijomis. Paklaustas Frankfurto demonstrantas, kodėl neprotestuoja prieš Maskvą, pagrobusią Baltijos kraštus ir daugybę kitų tautų, prieš tautžudystę, priespaudą ir kitus žiaurumus, atsakė, jog dar neatėjęs laikas.

Daromos rinkliavos Š. Vietnamo naudai, dalinami atsišaukimai, kuriuose raginami JAV kareiviai neklausyti savo viršininkų, skatinama padeginėti prekybos namus, kaip pvz. Briusely ir pan. Kad kada nors būtų protestuojama prieš Berlyno mūro sieną, prieš šaudymus savo tautiečių, bėgančių į Vakarus, dėl persekiojimų sovietų zonoje — neteko pastebėti.

Neapsieina be studentų ir taip vadinamos priešatominės eitynės per Velykas. Ir jos yra nukreiptos prieš vakariečių atominį apsiginklavimą, bet jokiu būdu ne prieš Maskvą su Pekingu.

Demonstracijos prieš šachą

V. Vokietijos studentai demonstravo Persijos šachui lankantis šiemet vasarą Berlyne ir kitur. Buvo nešami plakatai su užrašais, reikalaujančiais pašalinimo jo režimo ir laisvės žmonėms. Buvo šaukta prieš jį, švilpta ir pan. Kadangi demonstrantai buvo prileisti arti svečio su žmona ir palydovais, nebuvo jauku žiūrėti. Tiesa, čia neva pirmu smuiku grojo Persijos studentai, studijuoją Vokietijoj, bet prisidėjo ir vokiečių, nors viso to šachas nėra užsitarnavęs. Iš anų kraštų jis yra bene sociališkiausias: pravedė žemės reformą, duodamas žemės bežemiams ir mažažemiams. Tuo tarpu komunistiniai kraštai iš visų atėmė ją, suorganizavo valstybinius dvarus bei kolchozus ir įvedė sunkesnę baudžiavą nei ji buvo Lietuvoje ponų laikais.

Lankantis šachui Berlyne įvyko net didokos muštynės demonstrantų su jiems pasipriešinusiais. Pirmoje eilėje dalyvavo Berlyno Laisvojo Universiteto studentai. Vienas jų buvo nušautas, buvo ir sužeistų. Šias muštynes ir nušovimą studentai naudoja dar didesnei propagandai.

Prieš šachą buvo surengtas ir atentatas, bet jis nepasisekė. Šachas pasijuto įžeistas ir savo nota reikalavo Bonną nubausti kaltuosius. Jis rėmėsi baudžiamuoju statutu, veikiančiu V. Vokietijoje, pagal kuri svetimos valstybės galvos įžeidimas yra baudžiamas. V. Vokietijos kancleris savo laišku atsiprašė svečią. Jis apgailestavo visa tai ir išreiškė viltį, kad dėlto nebus sudrumsti ryšiai tarp abiejų valstybių.

Komūna nr. 1

Antra demonstracija buvo surengta Berlyne laidojant buvusį Reichstago pirmininką Loebę. Iniciatoriai — irgi to paties universiteto studentų komūna nr. 1 (Kommune 1). Demonstruota už paleidimą tuo metu kalėjime laikyto stud. Teufelio, suimto ryšium su demonstracijomis prieš Persijos šachą Berlyne. Demonstrantai nešė juodą karstą, ant kurio buvo šis užrašas: "Senatas ir teisingumas" (Senat und Justiz). Be to, buvo mėtomi ir atsišaukimai, nukreipti prieš V. Berlyno tvarkytojus. Ir šioje demonstracijoje niekas nepasisakė nei prieš Rytų Berlyno, nei prieš sovietinės zonos "teisingumą" ir tenykščius tvarkytojus.

Diskusijos Vietnamo klausimu

Frankfurte turėjo įvykti diskusijos Vietnamo klausimu. Jas rengė Vokiečių Studentų Socialistų Draugija — SDS. Vadovauti turėjo Miunchene leidžiamo didelio dienraščio "Muenchner Merkur" vyriausias redaktorius. Vieta buvo numatyta "Amerikos namų" salėje. Nors čia vietų yra

(Nukelta į 2-rą psl.)

Pasaulio įvykiai

Š. VIETNAMO KRAŠTO APSAUGOS MIN. VO NGUYEN GIAP STUDIJA APIE DABARTINĮ KARĄ pasiekė Hong Kongą ir buvo paskelbta šios britų kolonijos spaudoje. Žymiausias Hanojaus strategas vis dar tikisi laimėti karą tais pačiais metodais, kurie buvo panaudoti prieš prancūzus. V. N. Giap yra linkęs manyti, jog amerikiečius nuvargins ilgo ir žiauraus karo veiksmai. Jau pats faktas, kad Amerika įsivėlė į ilgą karą, V. N. Giap teigimu, esąs Hanojaus režimo laimėjimas. Jai dabar yra likusios dvi galimybės: palaipsniui stiprinti bombardavimus ir didinti kariuomenės skaičių arba pradėti Š. Vietnamo invaziją. V. N. Giap netiki, kad amerikiečių karo vadai pasirinks invazijos kelią, nes tokiu atveju Š. Vietnamas šauktųsi Kinijos savanorių paramos. Jo optimizmą gali atšaldyti pastaruoju metu Vašingtone pasklidę gandai, kad prez. L. B. Johnsonas jau svarsto Š. Vietnamo invazijos galimybę. Senatorių Thurston B. Morton ir Vance Hartke teigimu, karo vadai daro spaudimą prez. L. B. Johnsonui, reikalaudami, kad jiems būtų leista iškelti kariuomenės dalinius į šiaurę nuo dabartinės demilitarizuotos zonos, kurion komunistai yra sutraukę didelį skaičių artilerijos pabūklų, apšaudančių pasienyje esančius amerikiečių karius.

Jordanijos karalius Husseinas keturias dienas viešėjo Maskvoje. Spėjama, jog Sov. Sąjunga norėjo jam įsiūlyti ginklus ir karinę paramą, nes Jordanijos kariuomenė yra ginkluota britų ir amerikiečių gamybos ginklais. Viešnagės užbaigoj paskelbtame pranešime šis klausimas nutylimas. Atrodo, Maskvos bandymas prisivilioti Jordaniją ir paimti ją savo įtakon nepavyko. Pranešimas smerkia Izraelį už agresiją, bet nemini nei JAV, nei Britanijos, kurios paprastai būdavo kaltinamos už agresoriui suteiktą paramą, kai Maskvoje viešėdavo kitų arabų kraštų vadai.

Vokietijoj Adolfo von Thaddeno tautiniu demokratų vardu užmaskuota naujųjų nacių partija Bremeno parlamento rinkimuose surinko 8,8% balsų ir pravedė 8 atstovus į 100 vietų parlamentą. Tai yra didžiausias nacių laimėjimas, pasiektas Vokietijos federaciją sudarančių valstybių rinkimuose. Daug kam atrodė, kad nacių įsigalėjimo pavojų yra pašalinęs šios partijos vadų A. von Thaddeno ir F. Thieleno susikirtimas dėl valdžios ir partijos suskaldymas į dvi grupes. Rinkimus Bremene laimėjo socialistai su 50 atstovų, antroje vietoje palikdami krikščionis demokratus su 32 atstovais.

Svetlana Stalinaitė, kalbėdama amerikiečių televizijos žiūrovams, kritikavo kompartiją Spalio revoliucijos artėjančio penkiasdešimtmečio proga. Rusai norėjo revoliucijos, nes jie tikėjosi sulaukti demokratinių laisvių, kuriu jiems kompartija ir šiandien dar nėra davusi. Nuo Stalino mirties praėjo jau 15 metų, tačiau kraštą tebevaldo ta pati partija ir tie patys žmonės. Kompartijos vadai pasmerkė Staliną, bet jie nepadarė jokių esminių reformų. Svetlanos nuomone, pašalinus N. Chruščiovą, buvo žengtas žingsnis atgal, o ne pirmyn. Apie demokratinę laisvę žmonės gali tik svajoti. Per 50 metu komunistai neįstengė įgyvendinti savo tikslų.

V. Vokietijos spauda paskelbė buvusio esesininko W. Usslepp pareiškima apie Stalino sūnaus Jokūbo likimą. 1941 m. jis buvo paimtas į vokiečių karo nelaisvę prie Vitebsko. Po Stalingrado katastrofos 1943 m. Hitleris jį norėjo iškeisti į maršalą F. Paulų, bet Stalinas, kaip skelbia Svetlanos atsiminimai, nesileido į derybas. Gestapas diktatoriaus Stalino sūnų Jokūbą planavo panaudoti antisovietinei propagandai radijo bangomis, tačiau jis nesutiko tarnauti vokiečiams ir buvo sušaudytas 1944 m. balandžio mėn.

Prie Kievo įvyko didžiausi Sov. Sąjungos istorijoje kariuomenės manevrai, kuriems Tasso pranešimai nepašykštėjo reklamos. Po manevrų įvykusį kariuomenės paradą Kieve priėmė kompartijos sekr. L. Brežnevas, premjeras A. Kosyginas ir prez. N. Podgorny. Tassas taipgi paskelbė krašto apsaugos ministerio maršalo A. Grečko kalbą apie naujus ginklus ir kariuomenės pasiruošimą smogti mirtinį smūgį agresoriams. Manevrų liaupsinimo tikslas tebėra neaiškus. Galimas dalykas, Spalio revoliucijos penkiasdešimtmečio proga kompartija norėjo parodyti atitinkamą dėmesį kariuomenei. Galbūt šiais manevrais buvo siekta pakelti karių moralę ir sustiprinti jų pasitikėjimą sovietiniais ginklais, kurie arabų kraštams atnešė skaudų pralaimėjimą.

Ramiajame vandenyne užėmė pozicijas sovietų laivai, aprūpinti įrenginiais erdvėlaiviams sekti. Atrodo, kad Maskva yra pasiruošusi pirmojo "sputniko" dešimtmetį ir revoliucijos penkiasdešimtmetį atžymėti naują bandymu erdvėse. Amerikiečių mokslininkai spėja, jog sovietai gali įstatyti orbiton aplink žemės rutulį didžiulę laboratoriją, kurios tikslas būtų perduoti televizijos transliacijas, sekti orą ir netgi miškų gaisrus. Kosmonautai šį kartą greičiausiai nebus panaudoti, nes dar nepašalintos naujojo erdvėlaivio klaidos, balandžio 24 d. pareikalavusios plk. Vladimiro Komarovo gyvybės.

"U. S. News a. World Report" žurnalo pranešimu, sovietinės kompartijos vadas L. Brežnevas svarsto kompartijų pasaulinės konferencijos galimybę. Ji galėtų būti sušaukta lapkričio mėn. ir turėtų pasmerkti komunistinę Kiniją. Apie tokią konferenciją jis jau yra galvojęs ir anksčiau, bet susilaukdavo kaikurių savo satelitų opozicijos.

Harold Philby, 1963 m. į Maskvą pabėgęs britų žvalgybos pareigūnas, "The Sunday Times" ir "The Observer" laikraščių duomenimis, sovietų buvo pasamdytas prieš 30 metų. Jam buvo duotas įsakymas įstoti į britų žvalgybą ir jos paslaptis perdavinėti Maskvai. Ši uždavinį jis įvykdė su kaupu, užimdamas svarbius postus britų žvalgyboje. 1944 m. jam netgi buvo pavesta suorganizuoti specialų skyrių kovai su sovietų šnipais, o 1949 m. jis buvo padarytas ryšininku tarp britų MI-6 ir amerikiečių CIA žvalgybos įstaigų.

STATYBOS IR MOKESČIAI

KANADOS ĮVYKIAI

Federaciniame parlamente paskutiniu diskusijų praėjusią savaitę susilaukė gyvenamųjų namų statybos reikalai ir birželio 1 d. pristatytas naujojo biudžeto projektas. Finansų min. M. Sharp atmetė pasiūlymą panaikinti 11% mokesčius statybinėms medžiagoms, nes šis žingsnis sumažintų pajamas $300.000.000 per metus. Centrinę paskolų ir namų statybos įstaigą tvarkąs darbo min. J. Nicholsonas pasiūlė sušaukti provincinių vyriausybių konferenciją, kurios pagrindinis uždavinys būtų rasti priemones gyvenamųjų namų trūkumui pašalinti. Konservatoriai buvo iškėlę nepasitikėjimo federacine vyriausybe klausimą, bet pralaimėjo 112:98 balsų santykiu, nes nė viena partija šiuo metu nenori naujų rinkimų. Panašaus likimo susilaukė ir naujųjų demokratų nepasitenkinimas biudžeto projektu. Jų protestas buvo atmestas didžiule balsų dauguma — 141:17. Finansų min. M. Sharp, gindamas biudžeto projektą, įspėjo pramonininkus ir darbo unijų vadus, kad Kanada turi sustabdyti kainų ir išlaidų kilimą. Jis siūlė skelbti savanorišką kovą didėjančiai infliacijai, iš savo pusės žadėdamas apkarpyti visas mažiau reikalingas federacinės vyriausybės išlaidas. Priešingu atveju finansų ministerija gali būti priversta padidinti mokesčius sekantiems dviejiems metams. Jie sustabdytų dabartinį pramonės įsisiūbavimą, kainų ir algų kilimą, sumažindami gamybą.

Kanadiškų studijų institutas Carleton universitete Otavoje pasisiūlė padėti buvusiam konservatorių partijos vadui J. Diefenbakeriui parašyti atsiminimų knygą. Jam būtų suteikta speciali stipendija, stenografų ir medžiagos rinkėjų parama.

Kvebeko separatistų karštį gerokai atvėsino šios provincijos liberalų federacijos pirm. E. Kierans, anksčiau buvęs finansų ir sveikatos ministeriu. Jo teigimu nepriklausomas Kvebekas per penkerius metus turėtų $2.300.000.000 deficitą. Federacinės vyriausybės parama Kvebekui yra 35% visoms provincijoms skirtos sumos, kurios tik 25% padengia Kvebeke surinkti mokesčiai. Jeigu Kvebekas perimtų provincijoje veikiančias federacines įstaigas bei jų programas, šis malonumas per penkerius metus atsieitų $1.200.000.000. Kvebeko liberalų vadas J. Lesage pareiškė, kad jis būtų priverstas pasitraukti, jeigu Kvebekas siektų nepriklausomybės, nes iš tikrųjų šis žingsnis būtų nukreiptas prieš patį Kvebeką, prancūzų kilmės kanadiečių politinę, ekonominę, kultūrinę ir socialinę gerovę.

Kvebeko liberalų partijos griežtas pasisakymas prieš nepriklausomybę neliko be rezultatu. Union Nationale partija staiga buvo priversta pakeisti savo ligšiolinę liniją. Tai liudija Montrealio dienraštyje "La Presse" paskelbtas premiero D. Johnsono pareiškimas, kad jo vyriausybė nenori Kvebeko atskirti nuo Kanados kinietiška siena ir yra apsisprendusi pasitenkinti nauja konstitucija. Pareiškimo tekstas buvo iteiktas "La Presse" korespondentui Havajuose, kur premjeras D. Johnsonas, gydytojų patartas, praleidžia vieno mėnesio atostogas. Į Kvebeką jis planuoja grįžti spalio viduryje.

Tėviškės Žiburiai – lietuvių savaitraštis

Leidėjas: Kanados Lietuvių Katalikų Kultūros Draugija "Žiburiai"

Redaktorius k. dr. Pr. Gaidamavičius

pavaduotojas A. Rinkūnas; redakcijos narys Vyt. Kastytis.

Metinė prenumerata $6, pusmetinė $3.50. Rėmėjo metinė prenumerata $10

Skelbimai ruošiamam numeriui priimami iki ketvirtadienio. Už skelbimų turinį redakcija neatsako. Rankraščiai taisomi redakcijos nuožiūra.

Autorių pasirašyti straipsniai nebūtinai reiškia redakcijos nuomonę.

The Lights of Homeland — Lithuanian Weekly

Publ. by Žiburiai (Canadian Lithuanian) R. Catholic Cultural Soc., Inc.

Subscribtion rates: $6 per year, $3.50 per 6 months.

Deadline for advertisements — Thursday

Authorized as second class mail by the Post Office Department, Ottawa, and for payment of postage in cash.

941 Dundas Street West, Toronto 3, Ontario, Canada
Tel. 368 - 6813

Mylimai **MAMYTEI** mirus, BRONIUI ŠČEPANAVIČIUI ir šeimai gilią užuojautą reiškia —

A. B. Arūnai **O. B. Sergaučiai**

Nuteisti penki lietuviai

Montrealio pasaulinės parodos proga prasidėjusios meninninkų iš Lietuvos netikėtos gastrolės nevienam Kanados lietuviui suminkštino tėvynės pasiilgusią širdį. Neliko visiškai be įtakos ir menininkus lydėjusių propagandistų įtaigojimas, kad kompartija dabar jau yra kitokia, pasimokiusi iš praeities klaidų, atsisakiusi Stalino teroro, pasiruošusi viską užmiršti. Panašias mintis dėsto ir mūsiškiai kultūrinio bendradarbiavimo šalininkai, užmiršę kovą už Lietuvos laisvę ir netgi ironiškai šaipydamiesi iš tų užkietėjusių lietuvių, kurie vis dar nėra linkę pasitikėti tokiu staigiu ir taip netikėtu kompartijos atsivertimu.

Pastarųjų abejones sustiprino kompartijos oficiozas "Tiesa", rugsėjo 26 ir 29 d. laidose paskelbęs porą trumpų pranešimų apie š.m. rugsėjo 25-28 d.d. Kupiškyje įvykusį Jono Karaliaus, Stasio Grigo, Kazio Šniuko, Alekso Malinausko ir Danieliaus Kriūkos teismą. Jie buvo kaltinami ne valstybinio turto grobstymu ar iš užsienio gautų medžiagų pardavinėjimu, bet masiniu tarybinių žmonių žaudymu Kupiškyje 1941 m. sovietų-vokiečių karo pirmosiomis savaitėmis. Šiuos praeities įvykius yra užgulęs storas užmarštes dulkių klodas, suneštas besikeičiančio gyvenimo vėjų per ištisą šimtmečio ketvirtį. "Tiesa" nepaaiškina kodėl teisiamieji asmenys nebuvo patraukti atsakomybėn pirmaisiais pokario metais, jeigu jie iš tikrųjų buvo įvykdę minėtąjį nusikaltimą. Neatrodo, kad jie būtų galėję išsislapstyti tokį ilgą laikotarpį, nes juk pokario metais tebeveikė Stalino diriguojama labai griežta MVD kontrolė.

Šios pavėluotos bylos iškėlimas liudija, kad kompartija nėra pasikeitusi, kaip skelbia mūsiškiai kultūrinių ryšių šalininkai ir iš sovietų okupuotos Lietuvos į Kanadą atvykę propagandistai. Ji nėra atsisakiusi nei užgijusių abipusių žaizdų, nei užmarštin nuėjusių savo klaidų. Tikslas komunistui vis dar pateisina priemones ir diktuoja skirtingus veiklos metodus.

Augščiausiojo teismo baudžiamųjų bylų teisminės kolegijos išvažiuojamajai sesijai pirmininkavęs teisėjas J. Burneikis teisiamuosius pripažino kaltais. Jo sprendimą pateikia "Tiesa" 228 nr.: "Teisiamieji Kazys Šniukas, Aleksas Malinauskas ir Danielius Kriūka nuteisti aukščiausia bausme — sušaudyti, konfiskuojant visą turtą. Teisiamieji Jonas Karalius ir Stasys Grigas nuteisti po penkiolika metų laisvės atėmimo, atliekant bausmę griežto režimo pataisos kolonijoje ir konfiskuojant turtą."

Į šią bylą buvo įvelti ne tik penki nuteistieji, bet ir trys užsienyje gyvenantys lietuviai. Tai liudija vyr. redaktoriaus pavaduotojo Stasio Bistricko ir žurnalisto Juozo Žukausko "Tiesos" spalio 1 d. laidoje paskelbta vadinamoji dokumentinė apybraiža "Gestapo agentas", skirta buvusiam Kupiškio gimnazijos vokiečių kalbos mokytojui Werner Loew, kuris hitlerinės okupacijos metais buvo tapęs Kupiškio komendantu. Šiuo metu jis gyvenąs Koelno mieste. Augščiausias teismas visą kaltinamąją medžiagą, liečiančią šį asmenį, nutarė pasiųsti V. Vokietijos vyriausybei. "Tiesa" taipgi skelbia adresus Australijoje gyvenančių lietuvių — Antano Gudelevičiaus-Gudelio, Antano Jokanto ir JAV įsikūrusio Petro Bernotavičiaus, kurie, S. Bistricko ir J. Žukausko teigimu, taip pat yra priklausę Kupiškyje veikusiam baudėjų būriui.

Pasenusių įvykių propagandines bylas mėgstantiems organizatoriams patartina būtų pasiskaityti Svetlanos Stalinaitės žodžius: "Penkiolikai metų praėjus nuo mano tėvo mirties, kraštą tebevaldo tie patys vyrai, tebėra ir ta pati jų tvarkoma partija . . ." Lig šiol neteko girdėti, kad teisminėn atsakomybėn būtų buvę patraukti Stalinui ir Berijai talkinę žudikai. Sovietų-vokiečių karo pradžioje enkavedistai kankino ir šaudė politinius kalinius Rainių miškelyje, Pravieniškių darbo stovykloje, paplentėje prie Červenės. Kas ir kada surengs teismą šiems nusikaltėliams, lietuvius žudžiusiems sovietinės kompartijos vardu? **V. Kst.**

SLAPTOJI RANKA STUDENTIJOJE

(Atkelta iš 1-ro psl.)

labai mažai, bet rengėjai to nepaisė. Matyt, norėjo triukšmo, o ne diskusijų. Taip ir įvyko. Diskusijų vadovams užėmus vietas, tuoj buvo pakabinta Šiaurės Vietnamo vėliava, pradėta triukšmauti, šaukti. Buvo pašaukta policija, bet pastarosios niekas neklausė. Tiesa, tokių muštynių, kaip Berlyne lankantis Persijos šachui, neįvyko, bet policijai priešintasi pasyviai — atsisėdimu ar atsigulimu ant grindų ir pan. Į galą buvo prikišta policijai, kad jos dalyvavimas salėje nėra suderinamas su demokratijos laisve (savo dalyvavimu policija turėjo sutramdyti triukšmadarius ir įgalinti pačias diskusijas). Tada policija iš salės pasišalino. Beeinant jai iš salės, kaikurie dalyviai visaip ant jos šaukė, išjuokė. Taip vietoje diskusijų įvyko demonstracija.

Berlyno senato posėdin įsibrovė apie 200 studentų ir pradėjo šaukti, girdi, ir jie norį diskutuoti. Žinoma, jie buvo pašalinti iš salės, bet posėdžio dalyviams tai paliko labai slegiantį įspūdį.

Kieno tarnyboje?

Pažįstantieji komunizmą ir žinantieji jo tikslus bei pastariesiems atsiekti naudojamas priemones nė kiek neabejodami atsakys, kad sąmoningai ar nesąmoningai į minėtą akciją įtraukta V. Vokietijos studentija pasitarnavo pirmoje eilėje Maskvai ir pastarosios kvislingams Rytų zonoje. Tiesa, su šia veikla negalima sieti visų V. Vokietijos vokiečių studentų. Iš virš ketvirtadalio milijono (1966/67 m. iš viso buvo 259,195) minėtą triukšmą kėlė gal kokia šimtoji dalis. Bet turint galvoje, kad čia nesiskaitoma ne tik su laisve bei demokratija, bet ir su paprasčiausiu viešai veiklai reikalingu mandagumu, klausimas darosi rimtesnis. Todėl ne vien V. Vokietijos valstybininkai turėtų rimtai susirūpinti šiais vis dažniau pasikartojančiais reiškiniais, bet ir visi kiti, kuriems rūpi savo tautos ir valstybės tolimesnė egzistencija bei likimas.

Ką projektuoja vyriausybė?

Po Persijos šacho vizito V. Vokietijos kraštų vidaus reikalų ministeriai galvoja apie būdus ir priemones, kad ateityje panašūs įvykiai nebepasikartotų. Bet, atrodo, jie turi galvoje vien tokių ir panašių lankytojų atvejus. Ar darys ką nors ir iš esmės, nežinia. Bet pastarasis klausimas nėra lengvai išsprendžiamas. V. Vokietijos konstitucija yra labai demokratiška. Ji garantuoja ne vien savo piliečiams, bet ir V. Vokietijos gyventojams visas pagrindines žmogaus teises bei laisves. Gi konstitucijos laikomasi čia paraidžiui, o apie kokį nors pakeitimą negali būti ir kalbos ne vien dėl valstybės vidaus dalykų susiklostymo, bet ir dėl V. Vokietijos padėties tarptautiniame forume.

Visuomenės reakcija

Kiek teko stebėti ją, tebuvo reikšta nepasitenkinimu dėl įvykių su Persijos šachu. Girdi, jei jis buvo valstybės svečias, tai nereikėjo tokių dalykų išdarinėti prieš jį. Ypač buvo kaikieno pasisakyta prieš studentus svetimšalius, aktyviai pasireiškusius demonstracijose prieš šachą. Dėl kitų minėtų ir nesuminėtų dalykų visuomenėje platesnės reakcijos neteko patirti. Atrodo, asmeniai reikalai yra svarbiausias rūpestis.

Lietuvių-lenkų ginčas lenko akimis

Paruošė K. BARONAS

(Tęsinys iš pr. numerio)

Žygis į Vilnių

Gen. L. Želigovskio daliniai pajudėjo Vilniaus link (jie stovėjo tik 50 km. nuotolyje) 1920 m. spalio 8 d., 6 val. ryto. Žygis buvo atliekamas keliom kolonom, apie 20 km. pločio juostoj. Mjr. Koscialkovskio grupė buvo kairiajame sparne ir jos kelias ėjo Rudininkų giria. Tuo tarpu I-oji lietuvių-gudų divizija žygiavo abiejose Lydos—Vilniaus geležinkelio pusėse.

Ne iš karto susidurta su lietuvių daliniais. Prie pirmo sąlyčio prieita tik Rudininkų girios pakraštyje. Lietuvių žvalgyba po trumpo susišaudymo pasitraukė.

Tikrumoje lenkų dalinių žygis į Vilinių lietuvių karinei vadovybei nebuvo staigmena. Jau spalio 6 d. prie Benekainių ir Varnėnų lietuviai pastebėjo I-sios divizijos dalinius. Iš kitos betgi pusės, lietuvių kariuomenės išgrupavimas liudijo nepasiruošimą gynybai. Visoj Želigovskio puolimo juostoj buvo tik vienas 4 pėstininkų pulkas, kuris neturėjo jokios apsigynimo linijos, be to, jo trečiasis batalijonas stovėjo dar Vilniuje, kur buvo dar du batalijonai 9-jo ir 7-jo pėstininkų pulkų. Jų vertė lygi pusantro batalijono. Tad lenkiškoji persvara lemiamoj vietoj ir sprendžiamoj valandoj buvo milžiniška.

Rimtesnį pasipriešinimą prie Merkio upės, netoli Jašiūnų miestelio, stengėsi parodyti lietuvių 4-sis pėstininkų pulkas. L. Želigovskis savo atsiminimuose rašo: "Prasidėjo kautynės. Lietuviai buvo kitoj upės pusėj. Viena mūsų kuopa labai neapdairiai užėjo ant tilto, kur neteko keturiolikos žmonių. Mano automobilis pateko į ugnies liniją. Turėjau jį palikti ir užsėsti ant arklio."

Lenkai, po dviejų valandų kautynių, apie 4 v.p.p., peržengė Merkio upę. 17 val. Želigovskis, po trumpo poilsio, įsako tolimesnį žygį, kad "dar šiandien galima būtų užimti Vilnių". Bet pasirodė, kad šis uždavinys yra neįvykdomas dėl žygiavimo sunkumų. Ypač mjr. Koscialkovskio grupė, eidama smėlėtu keliu, buvo dar gan tolokai atsilikusi nuo pagrindinių dalinių. Želigovskio karinės pajėgos sustojo nakties poilsiui tik 18-20 km. nuo Vilniaus.

Užklupti lietuviai

Žinia apie lenkų dalinių žygiavimą ir persikėlimą per Merkio upę sukėlė paniką ir suirutę lietuvių karinėje vadovybėje. Tuoj pat į Vilniaus priemiesčius buvo išsiųsti 9 pėstininkų pulko du batalijonai. Visdėlto gana greitai netekta betkokios vilties išlaikyti Vilnių savo rankose. Jau iš spalio 8 į 9 d. buvo padaryti pirmieji evakuacijos žingsniai. Spalio 9 d., 7.30 val. ryto, lietuvių generalinis štabas išvyko iš Vilniaus. Jame paliko tik I-osios divizijos štabas.

Spalio 9 d., 5 val. ryto, Želigovskio daliniai vėl pradėjo žygį. Prie kautynių prieita apie 8 val. ryto. 4-tojo ir 9-tojo pulkų batalijonai vėl ėmė priešintis. Kautynės susikoncentravo prie geležinkelio, pamažu persimesdamos į šiaurę. Tuo metu toliausiai į priekį pasistūmėjo kairysis sparnas — Koscialkovskio grupė ir Vilniaus pėstininkų pulkas. To pulko antrasis batalijonas apie 9.30 val. užėmė tiltą per Vokės upę ir Pagirių kaimą. Lietuvių daliniai mėgino dar kontraatakuoti toje vietovėje, apsupdami net vieną lenkų bateriją, tačiau apie 11 val. lietuvių kariuomenės pasipriešinimas visoj linijoj buvo palaužtas.

Lenkai žygiuoja, lietuviai traukiasi

Želigovskio daliniai pradėjo skubų žygį Vilniaus link. Ši žinia pasiekė pirmosios divizijos vadą gen. Nastopką, kuris pradėjo štabo evakuaciją Ukmergės plentu. Jau buvo aišku, kad lietuviai savo rankose miesto neišlaikys. Lietuvos vyriausybės įgaliotinis Jonynas, vykdydamas anksčiau gautą instrukciją, viso miesto valdžią pavedė sąjunginninkų atstovams. Laikiniu miesto gubernatorium tapo prancūzų misijos šefas plk. Reboul. Jonynas, perduodamas įgaliojimus prancūzui, pažymėjo, kad valdžia Vilniuje negali būti niekam perleidžiama, o įvesti mieste įvairus patvarkymai be jo sutikimo bus laikomi nelegaliais.

Lietuviai, žinodami, kad į miestą netrukus atvyks Tautų Sąjungos kontrolės komisija ir tikėdamiesi iš jos efektyvios paramos, norėjo aiškiai sudaryti tokią teisinę padėtį, kuri palengvintų, nežiūrint faktinio miesto užėmimo, grąžinimą jo lietuvių valdžiai. Tam tikslui plk. Rebouliui buvo perduoti lietuvių komendantūros kariai ir milicininkai, kurie ir toliau pasiliko Vilniuje.

Prancūzo valdžia

Paėmęs į savo rankas valdžią, plk. Reboul tuoj pat paskelbė karo stovį, uždrausdamas mieste susirinkimus ir įvairias demonstracijas. Jonyno nuomone, plk. Reboul buvo labai šališkas Lenkijos naudai. Kaip faktą, Jonynas nurodo jo įsakymus lietuviams milicininkams ir komendantūros kariams — nešaudyti į žygiuojančią Vilniun "lietuvių-gudų" kariuomenę. Į lietuvio pastabą, kad tai yra lenkų daliniai, Reboul atsakė, kad Lenkijos vyriausybė užtikrinusi, jog ginklu Vilniaus neužimsianti. Be to, Lenkija pasirašė Suvalkų sutartį. Tad tokiose aplinkybėse žygiuojantieji į Vilnių daliniai esą negali būti lenkų. Tačiau taip pat yra faktas, kad plk. Reboul išsiuntė pas lenkus savo adjutantą siūlydamas žygį į Vilnių sustabdyti, kadangi Vilnius yra paskelbtas atviru miestu. Gen. Želigovskis šį pasiūlymą atmetė. (Bus daugiau)

Padeda nugalėti tris didžiausias

Dirbtinių dantų

RŪPESČIUS BEI PROBLEMAS

Užbarstius truputį FASTHEETH ant jūsų dirbtinių dantų, štai ką jie padarys: 1. jūsų dirbtiniai dantys stipriau laikysis; 2. daug maloniau jausitės; 3. galėsite visai drąsiai kąsti iki 35% kietesnį maistą. FASTHEETH milteliai yra alkaliniai (be rūgšties). Nerūgstantys. Jokio gumos ar limpančios pastos skonio! Išvenkite nepatogumų. FASTHEETH gaunamas visose vaistinėse.

"PRIEŠ RINKIMUS KIEKVIENAS TAMPA JŪSŲ DRAUGU, BET NEUŽMIRŠKITE, KAD AŠ JUMS IR VISAI LIETUVIŲ BENDRUOMENEI TARNAUJU 365 METU DIENAS IR TAI KIEKVIENAIS METAIS ST. ANDREW - ST. PATRICK APLINKĖJE".

SPALIO 17 PALAIKYKITE PREMJERĄ ROBARTS IR SAVO ATSTOVĄ PARLAMENTE — BALSUOKITE UŽ

ALLAN GROSSMAN X

Informacijų teiraukitės pas mane ar mano talkininkus
430 College St. arba 438 Bloor St. W. — 929-3155

MOHAWK

FURNITURE LTD.

PILNAS NAMŲ APSTATYMAS

ELEKTROS REIKMENYS • TELEVIZIJOS APARATAI
SKALBIMO MAŠINOS • VAIKŲ BALDAI
ĮVAIRŪS KILIMAI • ŠALDYTUVAI
VALGOMŲJŲ KAMBARIŲ APSTATYMAS IR KT.
TAISOME IR APTRAUKIAME KĖDES IR SOFAS

Nemokamas į namus pristatymas.
KRAUTUVĖS:
Rytuose — 2448 DANFORTH AVE. — TEL. OX 9-4444
Vakaruose — 137 RONCESVALLES AVE.—TEL. 537-1442
Krautuvės atidarytos nuo 9 val. ryto iki 9 val. vakaro.

HUMBER APYLINKĖS BALSUOTOJAI!

George Ben gerai jums tarnavo miesto savivaldybėje...

George Ben gerai jums tarnavo Ontario parlamente...

George Ben visados jums gerai patarnauja!

Leiskite ir toliau George Ben jums tarnauti!

Humber apylinkėje balsuokite už George Ben, liberalą

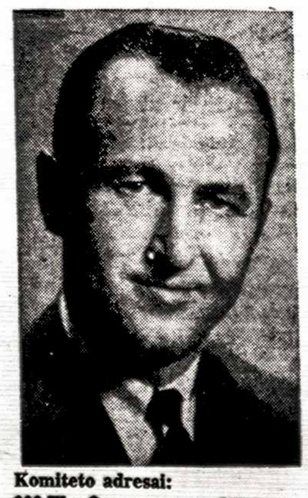

Komiteto adresai:
666 The Queensway — 252-3191
230 Jane Street — 762-8315

Mylimam **TĖVELIUI** Amerikoje mirus, G. BREICHMANIENĘ ir jos artimuosius nuoširdžiai užjaučia —

KLB Hamiltono apylinkės valdyba

A † A

JUOZUI DUMČIUI mirus, žmonai BERNADETAI, dukterims GENOVAITEI BREICHMANIENEI ir BIRUTEI STONKIENEI, sūnui KĘSTUČIUI, seserims EUGENIJAI RAMANAUSKIENEI, ONAI ČELIAUSKIENEI, KONSTANCIJAI BLEKAITIENEI ir jų šeimoms skausmo valandoje nuoširdžią užuojautą reiškia —

J. Inkratai **J. Martinkai**
D. Stukai **P. Vaitoniai**

GENĘ BREICHMANIENĘ ir jos šeimą, liūdinčią dėl Tėvelio **JONO DUMČIAUS** mirties, nuoširdžiai užjaučia ir kartu liūdi —

Juzė ir Pranas Šimelaičiai

Broliui **JONUI DUMČIUI** JAV mirus, BLEKAITIENĘ, ČELIAUSKIENĘ ir RAMANAUSKIENĘ su jų šeimomis nuoširdžiai užjaučiame —

Juzė ir Pranas Šimelaičiai

Mielam **TĖVELIUI** mirus, GENOVAITEI BREICHMANIENEI, BIRUTEI STONKIENEI ir jų šeimoms reiškiame nuoširdžią užuojautą —

Alf. Paukštis **Vinc. Narkevičius**

A † A

JONUI DUMČIUI mirus, dukteris G. BREICHMANIENĘ ir B. STONKIENĘ bei jų šeimas, seseris K. BLEKAITIENĘ, O. ČELIAUSKIENĘ ir E. RAMANAUSKIENĘ nuoširdžiai užjaučiame —

M. ir A. Garkūnai **E. ir B. Šopiai**

A † A

JONUI DUMČIUI Amerikoje mirus, seseris O. ČELIAUSKIENĘ, K. BLEKAITIENĘ, E. RAMANAUSKIENĘ ir jų šeimas nuoširdžiai užjaučiame —

E. V. Sakavičiai

A † A

JONUI DUMČIUI mirus, jo žmoną, dukteris BIRUTĘ STONKIENĘ, GENOVAITĘ BREICHMANIENĘ, sūnų KĘSTĄ, jų šeimas ir visus artimuosius nuoširdžiai užjaučiame —

G. ir J. Kažemėkai **O. ir J. Čelkai**

Mylimai Mamytei **a. a. CELINAI ŠČEPANAVIČIENEI** mirus, mielą BRONIŲ ŠČEPANAVIČIŲ giliai užjaučia —

Kazimieras Račiūnas ir Elzbieta Račiūnienė

Jonas ir Gertrūda Jonaičiai

Brangiai MAMYTEI JAV mirus, BRONIŲ ŠČEPANAVIČIŲ ir jo šeimą nuoširdžiai užjaučiame —

M. V. Vaitkai

A † A

ANTANUI NORUŠIUI mirus Lietuvoje, jo sūnų VYTĄ, brolius PRANĄ, KOSTĄ ir JULIŲ bei jų šeimas nuoširdžiai užjaučiame —

Petras ir Danutė Babin

PADĖKA

Už mums suruoštą staigmeną dvidešimties metų vedybinės sukakties proga visiems iniciatoriams, ruošėjams, dalyviams ar kitu būdu prisidėjusiems nuoširdžiai dėkojame. Nesitikėjova, kad taip iškilmingai mudu pagerbsite. Nedrąsiai pasijutova tarp tiek gausių ir pagarbių veidų su didž. gerb. klebonu kun. P. Ažubaliu priešakyje, kuris, kaip teko sužinoti, specialiai atvyko į Springhurstą, ir dargi su dovanomis.

Perbrangūs mudviem Jūsų visų vardai ir užtat nutarėva nerašyti jų laikraščio puslapyje, bet įsirašyti visus savo širdyse, kad kuo dažniau ir pagarbiau galėtuva Jus visus ir visada prisiminti. Ačiū visiems už nuoširdumą, duosnumą ir tokias brangias dovanas.

Jūsų visada —

Marija ir Juozas Vaseriai

Paarl
pasiruošęs nuraminti jūsų troškulį

(Išlaukę ištisus aštuonerius metus mažose ąžuolinėse statinėse, ir jūs būtumėte ištroškę)

Paarl Old Tawny yra mažiausiai aštuonerius metus išlaikytas ąžuolinėse statinėse.
Tai vienas iš Paarl's puikių importuotų saldžių vynų prieinamomis kainomis.
Kiti: Paarl Rich Ruby Port;
Paarl Muscatel.

Imported
Paarl Wines
from South Africa

Jungtinių Amerikos Valstybių Lietuvių Bendruomenės Kultūros Fondo valdyba, išleisdinusi visą eilę lietuviškų vadovėlių mokykloms, kultūrinių leidinių, plokštelių ir atlikusi įvairių kitų darbų. Iš kairės: vicepirm. L. Raslavičius, reik. ved. K. Ražanskas, Br. Kviklys, J. Švedas, A. Lakas, sekr. P. Jurkus, J. Šlajus, pirm. Z. Dailidka, ižd. J. Bertašius.

Lietuvių eksponatai Kanados muzėjuje

Kanados Lietuvių Bendruomenės krašto valdybos informacija

• Spalio 14-15 dienomis Toronte, Šv. Jono Kr. par. salėje, įvyksta metinė KLB krašto tarybos sesija. Pradžia — šeštadienį, 11 v. Turime daug svarbių reikalų, tad visi tarybos nariai kviečiami atlikti savo pareigą — suvažiavime dalyvauti. Kviečiami ir svečiai — Kanados Liet. Bendruomenės nariai.

• Iz. Matusevičiūtė, pereitą pavasarį mirusi aktyvi Bendruomenės veikėja, yra palikusi lituanistinių studijų reikalams Wolfenbuetelio postilės ir Slovačinskio giesmyno nuorašus bei foto kopijas. Originalai iš XVI š. lietuviškosios raštijos šiuo metu yra už geležinės uždangos, Krokuvos universiteto archyve. Velionės giminės šią mokslinę medžiagą per KLB krašto valdybą yra perdavę Lietuvių Archyvui Čikagoje, Jaunimo Centre, kur juos galima panaudoti studijiniams darbams.

• Naujai atidaromame federaciniame muzėjuje Otavoje organizuojamas ir lietuviškasis skyrius. Pradinį įnašą į šį skyrių yra padariusi muzikė D. Rautinš, suorganizavusi įrašymą tam reikalui didelio kiekio mūsų senoviškų dainų. Muzėjus jau nupirko lietuviškas kankles ir prašo knygų anglų kalba apie mūsų liaudies meną. Jei kas tokių knygų turėtų paaukoti ar parduoti, prašome pranešti krašto valdybai. Muzėjus taip pat norėtų išstatyti mūsų tautinių drabužių pavyzdį. Ieškomas mecenatas, kuris sutiktų tam reikalui paaukoti apie $200.

KLB krašto valdyba

Novelės-apysakos konkursas jaunimui

Detroito St. Butkaus šaulių kuopos spaudos ir kultūros sekcija skelbia novelės-apysakos konkursą.

1. Konkurso tikslas: Lietuvos laisvės ir nepriklausomybės atstatymo 50-ties metų sukakties iškilmingas paminėjimas. 2. Rašinių žanras — apysaka ar novelė. 3. Rašinių dydis: penkiasdešimt ar daugiau mašinėle rašytų puslapių, vieną eilutę praleidžiant. 4. Rašinių turinys autorių pasirenkamas laisvai, bet pageidautina, kad būtų paryškintas tautos solidarumas bei patrijotizmas kovose už Lietuvos laisvę. 5. Rašiniai ar jų dalys jau buvę skelbti spaudoje konkursui nepriimtini. 6. Konkurse gali dalyvauti visi laisvojo pasaulio lietuviai-ės ne vyresni kaip 30 m. amžiaus. 7. Rašinių premijos: I-ji — $300 (šaulio, laisvės kovotojo auka); II-ji — $200 (St. Butkaus šaulių kuopos auka) ir III-ji $100 (šaulio Mykolo Vitkaus auka). 8. Ši konkursą vykdo, vertina rašinius, paskirsto premijas ir rašinius spausdina — šaulių kuopos spaudos ir kultūros sekcija: pirm. Vladas Mingėla, sekr. Marija Sims, nariai Leopoldas Heiningas, Marijonas Šnapštys (taisyklių redaktorius) ir Alfonsas Žiedas. Esant reikalui, sekcija kviečiasi talkon literatus-ekspertus. Konkursui pristatyti rašiniai spausdinami vienkartiniuose leidiniuose ar periodinėje spaudoje sekcijos nuožiūra, be atskiro autoriaus sutikimo ir atlyginimo. 9. Kiekvienas rašinys privalo būti pasirašytas tik slapyvardžiu. Autoriaus tikrasis vardas ir pavardė, adresas su spaudai tinkančia fotografija, trumpa autobiografija pridedami prie rašinio atskirame užklijuotame voke. 10. Rašiniai siunčiami sekc. pirm. Vl. Mingėlai šiuo adresu: 33546 Clifton Dr., Warren, Mich. 48092, USA. Vėliausia išsiuntimo vietos štampo data — 1968 m. rugsėjo 1 d.

Detroito šaulių kuopos sp. ir kult. sekcija

KANADOS LIETUVIŲ FONDAS

Nauji nariai ir įnašai:

201. V. M.	$100
202. P. Liaukevičius	$100
203. A. Juzeliūnas	$100
204. Montrealio šaulių kuopa	$100
Papildė įnašą "Parama" iki	$300
Aukojo K. Pakalniškis	$ 10
Tautietis St.	$ 4

P. Liaukevičius yra senesnės kartos ateivis, žinomas veikėjas Manitobos prov., buvęs pirmos kr. tarybos narys. Jis paskirtas Lietuvių Fondo įgaliotiniu Winnipege ir bandys šioje apylinkėje surasti daugiau Fondo rėmėjų. Iki šiol ten yra tik 4 Fondo nariai. Visi kiti aukotojai yra iš Toronto. K. Pakalniškis žadėjo savo įnašą papildyti iki šimtinės ir įstoti nariu. Visiems aukotojams Fondas nuoširdžiai dėkoja.

Rugsėjo 29 d. buvo Fondo valdybos posėdis, kuriame aptarti Fondo įregistravimo reikalai. Valdžios įstaiga pageidauja pakeisti Fondo pavadinimą, nes jis esąs panašus į Lietuvių Bendruomenės pavadinimą. Kadangi Fondo statutas buvo priimtas susitarus su K. L. B-ne, tai Fondo pavadinimo pakeitimui irgi reikia Bendruomenės pritarimo. Pastarosios sutikimą gavus, daugiau jokių kliūčių Fondo čarteriui gauti nenumatoma.

Krašto tarybos suvažiavimo proga atvyks ir Fondo tarybos nariai iš toliau. Spalio 14 d. įvyks ir Fondo tarybos trumpas posėdis, kuriam laikas bus surastas protarpyje. Fondo žinynui (albumui), kuris numatytas vėliau atspausdinti, reikalingos Fondo nariu fotografijos 2½ x 2 colių dydžio. Dalis fotografijų jau gauta. Prašome Fondo narius fotografijas atsiųsti adresu: 325 Seaton St., Toronto 2, Ont. Mirusių narių fotografijas atsiunčia giminės ar artimieji.

P. Lelis,
Fondo reikalų vedėjas

KRITIŠKAS ŽVILGSNIS

Garabandalio apsireiškimų klausimu

DR. J. VAIŠNORA, MIC

1961-65 m. laikotarpyje pasaulinėje, ypačiai sensacijas mėgstančioje, spaudoje buvo paskelbti ilgiausi aprašymai apie tariamą Marijos beveik kasdien pasirodymą keturiems vaikams. Jie matę ir arkangelą Mykolą. Ryšium su tuo vykę pokalbiai, vaikų ekstazės, angelų rankomis atnešta jiems Komunija, paslaptingi apreiškimai apie nepaprastus įvykius, abie baisias netolimoje ir tolimesnėje ateityje bausmes ir pan. Žinoma, visa tai lydėjo minios lengvatikių, fotografų, spaudos, kino, televizijos atstovų, registruota vaikų žodžiai, pokalbiai tariamų ekstazių metu, sektas kiekvienas "regėtojų" pajudėjimas, gestas, žodis... Paskui staigmena: kai imta rimtai visa tai tyrinėti, "regėtojai" ėmė svyruoti, painiotis ir galutinai prisipažino visa tai išgalvoję, žodžiu — pamelavę. Betgi atsirado stipriai įtikėjusių, kurie nepasidavė. Vienas jų (dr. Sajan) tvirtino: "Garabandal apsireiškimas yra tikras, nors patys regėtojai juo netiki". Kiti tvirtino, kad Marija dar 1961 m. pramačiusi, jog vaikai užsigins savo "regėjimų". Šiandien visas reikalas ir įvykis Bažnyčios autoritetų yra ištirtas ir baigtas, tačiau atsiranda vis dar tuo besidominčių ir tikinčių. Net ir lietuviškoje spaudoje kartas nuo karto ataidi Garabandalio "apsireiškimai". Vienas lietuvis kunigas netgi nuvyko į Garabandalį apžiūrėti apsireiškimų vietovės, susipažinti su Madride esančiais dokumentais, gydytojų bei profesorių laiškais ir fotografijomis; be to, pasistengė gauti įkalbėtų juostelių, kur užregistruoti tarp 1961-63 m. ekstazių metu "regėtojų" žodžiai.

Katalikus galėjo suklaidinti ir kaikurios knygos, parašytos apie Garabandalio "apsireiškimus". Turiu po ranka itališką šio turinio knygą "Le apparizioni di Garabandal", parašytą Fr. Sanchez-Ventura y Pascual, išleistą 1967 m. Romoje. Jos įžangoje pasakyta, kad knygos rankraštis buvo pateiktas garsiems teologams ir cenzoriams ir jie davę "nihil obstat". Autorius dar prideda, kad jis nuolankiai pasiduoda Bažnyčios autoriteto sprendimui ir knygą pateikia skaitytojams kaip paprastą "dokumentaciją". Jei knyga neturi "Imprimatur", tai autorius paaiškina, jog jis nenorėjęs užmesti atsakomybės kuriam nors vyskupui (paprastai vyskupas duoda Imprimatur), kol Bažnyčia oficialiai ir galutinai nėra tuo klausimu pasisakiusi. Knygos autorius savo tikslui paremti cituoja Santanderio kūrijos 1965. VII. 8. raštą, kuriame sakoma:

Pareiškiame, kad neradome bažnytinės cenzūros pasmerktinos medžiagos tiek moksle, tiek dvasiniuose paraginimuose, kurie šia proga skelbiami ir skiriami tikintiesiems. Juose faktinai yra tik paraginimas melstis, aukotis, garbinti Švč. Sakramentą, Marią tradicinėje formoje, bijoti Dievo, įžeidžiamo žmonių nuodėmėmis... Vyskupijos kūrija surinko gausią medžiagą apie visa, kas paskutiniais metais įvyko. Ji dar nebaigė savo uždavinio. Visuomet dėkingai priims, kas šiuo reikalu bus jai atsiųsta. Romos S. Officii Kongregacija yra kontakte su Santander vyskupija, kad būtų tinkamai informuota tokiu svarbiu reikalu.

Tačiau autorius, pacitavęs dalį Santanderio kūrijos rašto, nepaminėjo kito, kur sakoma, kad tasai raštas jau yra tuo reikalu ketvirtas ir nieku nesiskiria nuo ankstesniųjų, nes "apsireiškimo" faktui tirti paskirtoji komisija nerado motyvų keisti savo sprendimo, kuris buvo toks: "nėra tuose reiškiniuose **nieko antgamtiško**". Santanderio vyskupo bendraraštis priminė Bažnyčios 1399, 5 kanoną, draudžiantį spausdinti ir platinti raštus apie regėjimus, apsireiškimus, pranašystes ir panašius dalykus, juos spausdinti be atitinkamos bažnytinės vyresnybės Imprimatur. Vyskupas baigia savo raštą, ragindamas tikinčiuosius susilaikyti ir nekurstyti dirbtinės atmosferos, susidariusios apie tariamus apsireiškimus, formaliai uždrausdamas kunigams betkokia forma bendradarbiauti ir lankytis netgi kaip paprastiems žiūrovams.

Bažnyčios autoritetas Garabandalio "apsireiškimų" klausimu tarė paskutinį žodį, kuris privalomas visiems. Pirmasis tuo reikalu dokumentas yra Tikėjimo Kongregacijos proprefekto kard. Ottaviani raštas Santanderio vyskupui, rašytas 1967. III. 7:

Ekscelencija, pereitų metų spalio mėn. atsiuntėte šiai Kongregacijai dokumentus, surinktus vyskupijos komisijos, o taip pat potvarkius, kuriuos paskelbėte apie vad. Garabandalio "apsireiškimus". Ši Kongregacija, atidžiai ir rūpestingai susipažinusi su visa dokumentacija, gauta iš įvairių šaltinių, padarė išvadą, kad Jūsų Ekscelencija visą klausimą tinkamai išsprendėte, ir dėlto nėra reikalo į šį klausimą įsikišti šiai Kongregacijai.

Antrasis dokumentas yra Santanderio vyskupo iš 1967. III. 17:

1966 m. rugpjūčio 30, rugsėjo 2, 7 ir 27 dienomis, taipgi ir spalio 11 d., lydimas generalvikaro, vyskupijos oficiolo ir San Sebastian de Garabandal klebono, prašomi minėto klebono, apklausinėjome patys asmeniškai pareiškimus vaikų: Konchita Gonzalez, Mari Loli Gonzalez, Jacinta Gonzalez ir Mari Cruz Gonzalez apie faktus, įvykusius Garabandal, pradedant 1961. VI. 18. Iš tų pareiškimų paaiškėjo:

1. Nebūta jokio apsireiškimo nei Švč. Marijos, nei Mykolo arkangelo, nei kurio kito dangaus gyventojo.

2. Nebūta jokių apreiškimų ir pranešimų pasauliui.

3. Visi toje vietoje įvykę faktai išaiškinami gamtinėmis priemonėmis.

Skelbdami šią žinią, galime pasigėrėti Santanderio vyskupijos dvasiškija ir tikinčiaisiais, kurie visą laiką su tinkamu klusnumu sekė bažnytinės vyresnybės nurodymus. Apgailestaujame, kad jų pavyzdžiu nepasekė kiti asmenys, kurie savo neprotingu elgesiu sukėlė sąmyšį ir nepasitikėjimą hierarchija, kliudydami sunkiu moraliniu spaudimu, kad tai, kas prasidėjo kaip nekaltas kūdikių žaismas, būtų demaskuotas tų pačių žaismo dalininkų.

Dar kartą reikia priminti, kad tikrieji dangaus apreiškimai ateina mums iš Evangelijos žodžių, iš popiežiaus, iš Susirinkimų ir ordinarinio Bažnyčios mokymo.

Taip atrodo tikrumoje Garabandalio taip išreklamuoti "apsireiškimai". Įdomus faktas, kad kai daugelis jau netiki į nieką, atmeta antgamtę, kiti įsikimba į visokius "apreiškimus", "Fatimos paslaptis", jomis tiki, jas platina. Tai yra liguisti mūsų laikų reiškiniai. Gaila, kad kartais ir dvasiškiai liguistai remia, platina tokius dalykus, tarsi neturėtų tikrų tikėjimo šaltinių. Nenorime tvirtinti, kad tai daro bloga valia (gal greičiau iš perdidelio visam kam tikėjimo), nesakome, kad Dievas negalėtų nepaprastais reiškiniais pajudinti žmonių apsamanojusias sąžines. Visdėlto reikia pabrėžti, kad šiais "Tikėjimo Metais" kuriuos paskelbė popiežius Paulius VI, minint apaštalų Petro ir Pauliaus 1900 metų kankinystės sukaktį, ar netikriau būtų savo tikėjimą ir krikščionišką gyvenimą remti neabejotinais, patiės Dievo nustatytais pagrindais, bet ne įvairiais "apreiškimais", kurie žadina tik smalsuma, o ne tikėjimo pagyvinimą, išstato priešų pajuokai katalikus (komunistai aiškiai šaiposi: Prancūzija turi Liurdą, Portugalija Fatimą, taigi, Ispanija užsimanė irgi turėti savo stebuklingą vietą — Garabandalį). Didysis italų poetas Dante "Dieviškosios komedijos" Rojaus giesmėje yra labai teisingai pastebėjęs: "Turite Senąjį ir Naująjį Testamentą, turite Bažnyčios Ganytoją, kuris jus veda, to pakanka jūsų išganymui".

ČIKAGOS VAIZDAI IR VARGAI

EDVARDAS ŠULAITIS

TEISININKAS SASYS GEČAS, buvęs Čikagos Gage parko Lietuvių Bendruomenės apylinkės valdybos pirmininkas, laimėjo bylą JAV LB garbės teisme už įskaudinimą ir įžeidimą, padarytą tos apylinkės valdybos nario Jono Kauno. Pastarasis rašė „Naujienose" po to, kai Gage Parko apyl. valdyba suorganizavo diskusijas dėl kultūrinių ryšių su okup. Lietuva, kuriose pranešimus padarė dr. T. Remeikis, G. Galva ir dr. Z. Rekašius. Garbės teismas, apsvarstęs bylą š.m. rugsėjo 15 d., ypatingai rado vieną įžeidžiantį "Naujienų" (1966. 7. 6.) rašinį. Išvardinęs J. Kauno pasisakymus, teismas pareiškė, jog "straipsnyje šie teigimai konkrečiais faktais neparemti". Toliau teismas aiškina: "Skundžiamajam Jonui Kaunui atsisakius šiam teismui bendradarbiauti, teismas yra sutrukdytas nustatyti, ar skundėjo, kaip lietuvio, gerą vardą žeminantieji straipsnio tvirtinimai yra tikroviški, ar tikrovės neatitinkantieji ir nusikalstami. Antra, kaikurie straipsnio posakiai ("Mažas kaip svirplys, o kanda kaip šeškus") yra ne šmeižimo, bet nuoskaudos pobūdžio ir jų tikroviškumo įrodinėti nereikia." Teismo sprendimo pabaigoje rašoma: "Remdamasis išdėstytomis aplinkybėmis, Jungtinių Amerikos Valstybių Lietuvių Garbės Teismas nusprendė Joną Kauną pripažinti nusikaltusiu (a) savo rašiniais "Naujienose" nuskaudus Stasį Gečą ir (b) savo atsisakymu Garbės Teismui bendradarbiauti paniekinus Teismą ir sutrukdžius jo darbą, ir už tai pagal Jungtinių Amerikos Valstybių Lietuvių Bendruomenės Įstatų 62 str. pareikšti Jonui Kaunui papeikimą ir leisti Stasiui Gečui šį sprendimą paskelbti savo pasirinktoj spaudoj". (Čia panaudotos tik svarbesnės ištraukos). Sprendimą pasirašė V. Sidzikauskas, B. Matulionis, V. Bražėnas.

• • •

JONAS DILYS, kuris jau daugelį metų Čikagoje platina antisemitinę (jis pats ją vadina antikomunistine) spaudą, rugsėjo 27 d. teismo buvo nubaustas $50 pabauda. Teisman jis buvo patrauktas už tai, kad savo spaudą jis be leidimo platino miesto centre. Pats J. Dilys aiškina, kad prieš jį nusistatę žydai, todėl jis buvo nubaustas. Kaltinamasis teisme neturėjo advokato ir savo bylą gynė pats labai garsiu balsu, savotiškai interpretuodamas įstatymus. Šiuo metu teisme dar yra viena J. Dilio byla dėl netvarkingo elgesio (disorderly conduct). Kaltinamasis mano, kad jo „literatūros" gavėjai jį apskundė, perskaitę ranka prirašytus antisemitinius išsireiškimus.

• • •

KREPŠININKŲ KOMANDOS treneris R. Dirvonis, kaip ir kiti išvykos į okupuotą Lietuvą dalyviai, buvo kiek nusiminę, kai nebuvo leista rungtyniauti Kaune. Lietuvoje oficialiai dėl išvykos sportinės programos susiaurinimo yra kaltinama labiau įsitempusi tarptautinė padėtis, nors buvo aiškiai matyti, kad Lietuvos sportinė vadovybė dėjo visas pastangas, kad svečiams iš Amerikos būtų leista kiek galint daugiau parungtyniauti, bet pasipriešino partija...

R. Dirvonis skeptiškai nusiteikęs dėl naujosios statybos Lietuvoje, kuri dar daro gana liūdną įspūdį. Net ir nauji namai labai skurdžiai atrodo ir jų amžius negalės būti ilgas, nes kaikurios sienos po kelių metų atrodo kreivos, o plytos ištrupėjusios. Kaip inžinierius, R. Dirvonis pastebėjo ir daugiau netvarkingumų statybose. Taip pat krinta į akis ir senų pastatų neremontavimas. Vienas pagrindinių R. Dirvonio teigimų yra tas, kad Lietuvoje daugumas lietuvių, nežiūrint kam jie bepriklausytų ir kokias vietas užimtų, yra aiškios tautinės nuotaikos. Išvykos dalyviai nesutikę nė vieno lietuvio, kurie dėl važiavimo į Lietuvą būtų darę priekaištų.

• • •

BENE VIENINTELIS Tautos šventės minėjimas Čikagoje ir jos apylinkėse buvo suorganizuotas Cicero Liet. Bendruomenės apylinkės valdybos Šv. Antano par. salėje, kuri šią vasarą buvo kiek atnaujinta. Minėjimas surengtas rugsėjo 30 d. Programoje pasirodė vien jaunimas, kuris deklamavo ir dainavo, o R. Skorubskaitė ir paskaitėlę paskaitė. Cicero pradžios mokyklos lituanistikos klasių choras, vad. J. Kreivėno, sudainavo 3 dainas. Programą pranešinėjo J. Sakalauskaitė, o ją pradėjo ir baigė apylinkės pirm. J. Švedas.

• • •

TRUMPAI IŠ ČIKAGOS. "Lituanikos" futbolininkai eilinėse pirmenybių rungtynėse spalio 1 d. neatsispyrė "Adrijos" vienuolikei ir jai prapylė 2:3. Pirmame kėlinyje lietuviai vedė 1:0, tačiau veliau per 5 minutes gavo du įvarčius ir prieš pertrauką pasekmė buvo 1:2 lietuvių nenaudai. Negeresnis vaizdas buvo ir antrame kėlinyje, kai varžovai sugebėjo įkirsti dar vieną įvartį. Rezervinių komandų susitikimas baigėsi lietuvių laimėjimu tokia pačia pasekme. — Inž. Jonas Lenkevičius mirė rugsėjo 30 d., sulaukės 58 m. amžiaus. Gyveno Cicero liet. kolonijoje. Palaidotas spalio 3 d. Šv. Kazimiero kapinėse. — Pirmoji rudens sezono paroda Čiurlionio Galerijoje buvo atidaryta spalio 7 d. Tai dail. Broniaus Murino darbų (jų išstatyta 56) paroda. Ji truks iki spalio 15 d.

Dail. Br. Murinas, kurio naujų darbų paroda atidaryta Čikagos Čiurlionio Galerijoje iki spalio 15 d.

Nuotr. Ed. Šulaičio

Šimtmečio liepsna ir koncertai prie federacinių parlamento rūmų šiemet sutraukė rekordinį lankytojų skaičių — 904.720, kai tuo tarpu pernai lankytojų buvo tik 639.864. Nuo gegužės iki rugsėjo 10 d. buvo surengta apie 300 koncertų ir kitokių programų prie parlamento rūmų. Gruodžio 31 d. šimtmečio liepsna bus užgesinta ir vėl uždegta, kaip įžangą į antrąjį šimtmetį. Šimtmečio aukurą su jame plazdančia liepsna numatoma palikti, nes jis jau yra tapęs neatskiriama parlamento dalimi.

SVEIKATOS KLINIKA — Health Clinic
Medicininis ir pooperacinis gydymas
Vienintelė valdžios registruota natūralaus gydymo lietuviška klinika. Įvairūs spinduliai, elektriniai ir fiziniai rankų masažai, spindulinės ir garų vonios. Gydomieji judesiai ir psichologinė terapija.
B. Naujalis, Ps.D.R.M.N.Pt.
460 Roncesvalles Ave., Toronto Tel. LE 3-8008

ACADIAN 7 SEAS ROMAS
• skaidrus
• šviesus
• tamsus
Į sveikatą!

BELLWOODS

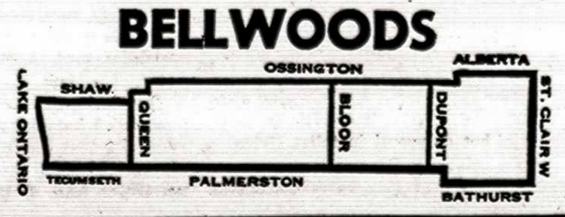

IŠRINKITE
SPALIO 17
TIKRĄ MŪSŲ VISŲ ATSTOVĄ ONTARIO PROVINCIJOJ
John YAREMKO

PAVERGTOJE TĖVYNĖJE

SPALIO PROPAGANDAI

Vilniaus valstybiniame dailės muzėjuje buvo atidaryta sovietinės Spalio revoliucijos penkiasdešimtmečiui skirtoji lietuvių dailininkų darbų paroda, kurioje dalyvauja 200 tapytojų, grafikų ir skulptorių su beveik 550 kūrinių. Didžioji jų dalis atstovauja revoliucinėms temoms: G. Jokūbonio paminklo Leninui gipsinė kopija, N. Petrulio granite iškaltas komunisto Tičkaus portretas, O. Lipeikaitės granitinė skulptūra "Darbininkas", V. Šerio medyje atliktas Stalino sušaudyto J. Uborevičiaus portretas, tapytojų — A. Savicko drobės "Karas", "Leninas Vilniuje — Spalis Lietuvoje", V. Mackevičiaus "Revoliucinis Vilnius", S. Veiverytės "Pogrindininkai", L. Petkevičiaus "Partizanų sugrįžimas", L. Tuleikio "Karo našlės", M. Rožanskaitės "Revoliucionierius laidotuvės" ir kt. Šiame propagandinių temų tvane išsiskiria N. Gaigalaitės skulptūrinis triptikas 1863 m. sukilimo motyvais, K. Kisielio granitinė skulptūra "Žemaitė", P. Aleksandravičiaus skulptūrinis B. Sruogos portretas, A. Ambraziūno ąžuole iškalta K. Donelaičio figūra. Parodą atidarė naujasis kultūros "ministeris" L. Šepetys, dalyvaujant visai eilei augštųjų kompartijos pareigūnų, maskvinės Dailininkų Sąjungos valdybos sekr. A. Alachardijancui.

SEMINARAS PROPAGANDISTAMS

Spalio revoliucijos penkiasdešimtmečio proga šimtai propagandistų pramonės įmonėse ir netgi žvejybos laivuose aiškina, matyt, niekam nesuprantamas sovietinės kompartijos tezes. Propagandistams apšviesti buvo surengtas specialus seminaras Kauno profsąjungų rūmuose. Kaip reikia tas tezes studijuoti, jiems aiškino iš Maskvos atvykęs kompartijos istorijos katedros docentas L. Švecovas. Maskvinės Mokslų Akademijos narys korespondentas, pasaulinės socializmo sistemos ekonomikos instituto direktoriaus pavaduotojas T. Riabuškinas skaitė pranešimą "Didysis Spalis ir pasaulinė socializmo sistema", o APN korespondentas M. Galdaras kalbėjo apie Amerikos imperializmo vykdomą psichologinį karą. Visi šie didieji "mokslininkai", kaip matome, buvo atsiųsti iš Maskvos, kuri turbūt vis dar nepasitiki vietinių komunistų propagandine išmintimi. Lietuvių kompartijos sekr. A. Barkauskui tebuvo leista padaryti nereikšmingą pranešimą "kaikuriais ideologinio darbo klausimais, ruošiantis Didžiojo Spalio 50-mečiui".

MALKŲ PROBLEMA

Kiekvieną rudenį pensininkai laiškuose iš Kauno nusiskundžia lig šiol neišspręsta malkų problema. Jas vis dar tenka pirkti privačiai pas kolchozininkus ir patiems samdyti sunkvežimį malkoms atgabenti į Kauną. Liūdniausia, kad ši paslauga gaunama tik sovietams įprasto "tepimo" dėka. Sunkvežimių vairuotojai ima po du rublius už metrą malkų. Įmonių garažų prižiūrėtojus taipgi reikia papirkti kyšio pagalba, kad jie po darbo valandų leistų pasinaudoti sunkvežimiais. Tai yra didelė skriauda pensininkams, kurie su dabartinėm pensijom jau ir taip negali galo su galu sudurti. Vyriausias miesto vadovas D. Lengvinas, lig šiol neįstengęs pensininkams parūpinti malkų, galėtų padėti bent sunkvežimius pakrauti ir iškrauti. Šio žmogaus nerūpestingumas ar galbūt nesugebėjimas nedaro garbės nei Kaunui, nei pagaliau šį miestą valdančiai kompartijai. Geresnieji pastatai turi ir centrinį šildymą, ir gamtines dujas, bet mieste vis dar gausu senų namų, neturinčių šių patogumų. Kompartijos biurokratų viršininkas D. Lengvinas jų gyventojų turbūt nelaiko žmonėmis, nes jie ir butą šildo, ir maistą verdasi malkomis. Jam pačiam malkos seniai nereikalingos.

NAFTOS GRĘŽINYS NIDOJE

Naftos ir dujų pramonės darbuotojų dienos proga "Tiesa" 206 nr. paskelbė V. Saulėno, naftos žvalgybos ekspedicijos vyr. geologo, rašinį, kuriame pasakojama: "Šiuo metu didžiausios naftos perspektyvos yra Žemaitijoje. Čia ir sukoncentruoti pagrindiniai naftos paieškų darbai. Pirmieji rezultatai džiugina. Gargždų plote gauta lengva, aukštos kokybės nafta. Šiame rajone dabar koncentruojami naftos paieškų darbai. Antras naftos paieškų plotas — Plungė. Be tiesioginių naftos paieškų, valdybos kolektyvas atlieka gręžimą, kurio tikslas paruošti naftos paieškoms naujus darbų frontus. Šie darbai šiemet pradėti Mažeikių rajone ir Nidoje. Beje, dėl gręžimo Nidoje respublikos visuomenės tarpe yra geologus smerkiančių nuomonių. Tai visiškai suprantama. Reikia sutikti su tuo, kad mūsų Neringą, kaip nepakartojamo grožio gamtos kampelį, reikia išsaugoti ateinančioms kartoms. Šiuo metu mes ir negalime tvirtinti, kad Neringos gelmėse slūgso nafta. Tačiau vienas gręžinys Neringai žalos nepadarys, o geologams jis duos daug vertingos medžiagos..." Visuomenės protesto balsai nesustabdė naftos ieškotojų. Kas liepė pradėti gręžinį Nidoje, V. Saulėnas nepasako, tačiau ir be jo prasitarimo aišku, kad kompartija neriasi iš kailio, siekdama Lietuvą paversti naftos kraštu. Vienas gręžinys galbūt nepadarys žalos Neringai, bet kas gi būtų tada, jei naftos ieškotojai ten aptiktų gausesnes jo atsargas nei Gargžduose?

ŠEŠUPĖ IR ŽUVINTAS

Vyriausybės žinių pranešimu, melioracijos ir vandens ūkio "ministerijai" duotas įsakymas paruošti planus Šešupės ir Žuvinto ežero vandens lygiui pakelti. Jau šiemet Dovinės upės ištakoje iš Žuvinto ežero bus pastatyta vandens nuobėgą reguliuojanti užtvanka. 1968-69 m. prie Šešupės baseino planuojama prijungti Metelio ir Obelijos ežerų baseinus, kurie padidins vandens kiekį Šešupėje prie Kapsuko (Marijampolės) miesto. Planuotojams taipgi įsakyta rasti priemones Šešupės ir Peršekės vandens užteršimui sumažinti. V. Kst.

Hamiltone, spalio 14, šeštadienį, 7 val. vakaro, kviečiame visus į SLA 80 METŲ JUBILĖJINĮ KONCERTĄ

Knights of Columbus salėje

PROGRAMOJE:

- SLA prezidento P. Dargio kalba
- St. Catharines ir Hamiltono jaunieji menininkai
- Muz. V. Babecko orkestras
- Veiks "kietų" ir "minkštų" gėrimų bufetas
- Bilietų kainos — $2, studentams — 50 ct.

SLA 72 kuopa

HAMILTON, ONT.

SKAUTŲ RĖMĖJŲ VALDYBA šaukia skautų-čių tėvų, rėmėjų ir Romuvos stovyklavietės narių susirinkimą parapijos salėje spalio 15 d. 6 v.v. Senoji valdyba yra išbuvusi dvejus metus iš eilės, be to, yra svarbių reikalų. Išgirsite apie skautų-skaučių veiklą, rėmėjų valdybos pranešimą ir išrinksite naują valdybą.

Rėmėjų valdyba

A. SAKALAUSKAS, naujasis "Economy Meat Market" savininkas, 176 King St. S., krautuvės atidarymo proga paaukojo laimės staliuką lapkričio 4 d. spaudos baliui. Taip pat vieną laimės staliuką paaukojo Olympia kirpyklos savininkas Jonas Norkus, 89 King St. E.

E. BUGAILIŠKIS išvyko studijuoti į Manitobos universitetą Winnipege.

LIETUVIŲ SAVAITĖ. Spalio 16-22 d.d. lietuvių savaitė yra atžymėta miesto Kanados šimtmečiui paminėti komiteto kalendoriuje. Tai savaitei Bendruomenės v-bos pirm. J. Krištolaičio vadovaujamas mūsų komitetas yra sudaręs šitokią programą:

Spalio 15, sekmadienį, 10.30 v. vėliavų pakėlimas prie Jaunimo Centro. 11 v. AV bažnyčioje iškilmingos pamaldos.

Spalio 16, pirmadienį, 12 v. prie miesto rotušės lietuvių savaitės oficialus paskelbimas ir lietuvių vėliavos pakėlimas.

Spalio 16-22 d.d. lietuvių tautinio meno paroda miesto didžiųjų krautuvių "Eaton", "Right House" ir bibliotekos vitrinose.

Spalio 16-22 d.d. miesto centrinėj bibliotekoj bus išstatytos lietuvių autorių knygos, išverstos į anglų ir kitas svetimas kalbas, o po to jos bus dovanotos bibliotekai.

Spalio 22, sekmadienį, 4 v. p.p., Jaunimo Centro salėje koncertas, kuriame dalyvauja sol. Ald. Stempužienė iš Klevelando, sol. V. Verikaitis iš Toronto ir tautinių šokių grupė "Gyvataras", vad. G. Breichmanienės.

Spalio 28, šeštadienį, 7 v.v. Jaunimo Centro salėje banketas ir šokiai.

Lapkr. 1-14 d.d. McMaster universiteto meno galerijoj Kanados lietuvių dailininkų darbų paroda.

Gruodžio 11 d. E. Kudabienės-Dauguvietytės vadovaujamo dramos vieneto "Aukuro" rengiamas literatūros vakaras anglų kalba, kur kanadiečiai svečiai bus supažindinami su lietuvių žodine kūryba.

Į KRAŠTO TARYBOS SUVAŽIAVIMĄ Toronte spalio 14-15 d.d., iš Hamiltono vyksta du Kanados lietuvių išrinkti atstovai — L. Skripkutė ir St. Bakšys. Hamiltono apylinkei atstovaus pirm. J. Krištolaitis. Taipgi atstovų teisėmis dalyvaus krašto tarybos garbės teismo pirm. E. Sudikas, nariai — J. Kšivickas, P. Breichmanas ir J. Svilas.

ANT. CIBAS iš Oakvillės pirko Hamiltone apartamentinį pastatą ir persikėlė čia gyventi. Dirba Fordo įmonėje. **K. M.**

PARDUODAMI TABAKO ŪKIAI

Gera proga pasirinkti ūkį dabar, apžiūrint žemę ir nuimtą tabako derlių.

KREIPKITĖS Į:

Charles Pocius Real Estate

93 VIENNA RD., TILLSONBURG, Ont.

Geriausia taupyti ir skolintis tik Hamiltono lietuvių

Kredito Kooperatyve "TALKA"

21 MAIN ST. E., KAMB. 203. TEL. 528-0511.

Darbo valandos:
Pirm. 9 — 3 v.p.p.
Antr. 9 — 1 ir 5 — 8 v.p.p.
Treč. 9 — 3 v.p.p.
Ketv. 9 — 3 v.p.p.
Penkt. 9 — 1 ir 5 — 8 v.p.p.
Šešt. 9 — 12 v. dienos.

Augšti nuošimčiai už indėlius
Prieinamos skolinimosi sąlygos
Nemokamas CUNA gyvybės ir paskolų draudimas.
Pilnas čekių patarnavimas
Užtikrintas indėlių saugumas
Malonus lietuviškas patarnavimas

St. Catharines agentūra: 75 Rolls Ave, Tėvų pranciškonų parapijos salėje sekmadieniais po pamaldų.

V. GERULSKIS ROOFING

DENGIU VISOKIUS STOGUS, TAISAU RINAS IR NUTEKAMUOSIUS VAMZDŽIUS ARBA NAUJUS ĮDEDU.

ĮKAINOJIMAS NEMOKAMAS.

KREIPTIS BET KURIUO LAIKU.

MI 83400 ANCASTER, ONT.

PAKEITIMAI ŽMOGAUS TEISIŲ ĮSTATYME

PATAISOS ONTARIO ŽMOGAUS TEISIŲ KODEKSE

Pagal Ontario žmogaus teisių kodeksą, niekas neturi teisės diskriminuoti darbe, butų srityje ir viešuose nakvynių pastatuose dėl rasės, pažiūrų, spalvos, tautybės, kilmės ar gimimo vietos.

BUTAI. Pagal paskutiniuosius pakeitimus, kodeksas apima visus gyvenamuosius namus. Anksčiau kodeksas buvo taikomas tiktai daugiabučiams pastatams, turintiems daugiau kaip tris atskirus vienetus. Dabar jis taikomas visiems butiniams vienetams.

DARBAS. Visi darbdaviai, išskyrus, specialias išimtis, dabar yra saistomi kodekso. Anksčiau išimtį sudarydavo darbdaviai, turį mažiau kaip penkis darbininkus. Dabar kodeksas taikomas visiem darbdaviam.

AMŽIAUS DISKRIMINACIJOS ĮSTATYMAS

Niekas tarp 40 ir 65 metų amžiaus negali būti atstumtas nuo darbo, atleistas iš darbo arba diskriminuotas darbe dėl amžiaus. Niekas negali būti išskirtas iš dalyyvavimo profesinėje unijoje dėl amžiaus.

SKUNDAI

Remiantis Ontario žmogaus teisių kodeksu arba amžiaus diskriminacijos įstatymu, galima paduoti skundus arba gauti informacijų šiuo adresu:

THE ONTARIO HUMAN RIGHTS COMMISSION
DEPARTMENT OF LABOUR,
74 VICTORIA STREET, TORONTO 1, ONTARIO
TEL.: 365-4218

Dr. H. A. KRISČIŪNAS,

DANTŲ GYDYTOJAS

PRIIMA PACIENTUS

PAGAL SUSITARIMĄ

1729 PORTAGE AVE,

WINNIPEG, MAN.

Telefonas 888-6058

Dabartine suirute Kinijoje pasinaudojo tautinės Kinijos atstovai, iš Formozos į Kiniją infiltruodami visą eilę šnipų. Tikimasi, jog naujieji agentai sustiprins žinių perdavimą Formozai ir Vašingtonui.

KNIGHT RADIO & TELEVISION

SALES AND SERVICE HAMILTON

168 Locke St. S. JA 2-5028

IŠPARDAVIMAS

Westinghouse W

ZENITH

PHILIPS

PARDUODAM SPALVOTUS TELEVIZIJOS PRIIMTUVUS, B & W TELEVIZIJOS PRIIMTUVUS, STEREO, RADIJO APARATUS, SKALBIMO MAŠINAS, ŠALDYTUVUS, KROSNIS IR KITUS ELEKTRINIUS REIKMENIS.

Taisom radijo ir televizijos aparatus. Darbas garantuotas.

Kreiptis pas AL. Pilypaitį, krautuvės vedėją

A. I. Nausėdas, buvęs Londono "Tauro" klubo treneris
Nuotr. S. Kero

LONDON, ONT.

DABARTINIS "TAURO" TRENERIS A. I. Nausėdas išsikelia Torontan. Londonui nebus lengva surasti naują trenerį ir tęsti ligi šiol daromą pažangą. Nausėdo vadovybėje mūsų sportininkai pasijuto kaip darnus krepšinio vienetas ir vienų metų laikotarpyje nemažai pasiekė: laimėjo antrą vietą Kanados lietuvių pirmenybėse ir tokią pat vietą Londono jaunimo šimtmečio turnyre A. I. Nausėdas čia ruošėsi magistro laipsniui Vakarų Ontario Universitete. Šiems metams jis gavo Ontario stipendiją. Baigęs paruošiamąsias studijas ir dabar būdamas mažiau surištas su šiuo universitetu, nutarė keltis į Torontą, kur gyvena žmonos tėveliai p. Tamulioniai. Jis dabar pradės rašyti tezę iš ekonominės geografijos. Iš širdies linkime jam sėkmingai pasiekti magistro laipsnį, o visai šeimai — laimingo gyvenimo Toronte. Kartu dėkojame už gausias nuo savo poilsio nutrauktas ir mums be atlyginimo paskirtas valandas treniruotėse ir rungtynėse. Ačiū ir poniai, kuri klubui irgi nuoširdžiai talkino. "Tauras" Jūsų niekada neužmirš.

JAUNIMO ANSAMBLIO "BALTIJA" tautinių šokių grupė nuoširdžiai dėkoja Šiluvos Marijos parapijai ir jos svarbiausiam lėšų telkimo skyriui už šokėjams suteiktą paramą jiems vykstant į Montrealį dalyvauti parodos programoje. **D. E.**

BRONIUS IR ANTANINA ŽEMAIČIAI su sūnumi Vytautu persikėlė gyventi į Čikagą. Londono lietuviai apgailestauja dar vienos šeimos išsikėlimą. Plačiau — kitame nr.

Jaunavedžiai - Danutė Girdzevičiūtė ir Gediminas - Juozas Poderys vestuvinės puotos metu. Jaunoji KLB Sault Ste Marie apylinkės sekretorė, o jaunasis — Ontario policijos pareigūnas

Sault. St. Marie, Ont.

LIETUVIŠKOS VESTUVĖS. Rugsėjo 9 d. Šv. Jeronimo bažnyčioje Sudburio — Sault Ste. Marie lietuvių kapelionas kun. A. Sabas sutuokdino Danutę Girdzevičiūtę ir Gediminą-Juozą Poderį. Jaunuosius prie altoriaus palydėjo šešios poros pajaunių. Bažnyčioje smuiku grojo jaunosios dėdė iš Battle Creek, Mich., JAV-bių, giedojo A. Kusinskas ir K. Žukauskas (abu iš Sudburio, Ont.). Į bažnyčią atsilankė didžioji dalis vietinės apylinkės lietuvių kolonijos. Kadangi jaunasis G. J. Poderys yra kilęs iš Sudburio, dalyvavo gražus būrys sudburiečių ir įvairių tautybių vietinių gyventojų. Po apeigų jaunieji, pabroliai, pamergės bei kiti artimieji susirinko užkandžiams Igno ir Valės Girdzevičių nuosavoje rezidencijoje. Iš ten visi nuvyko į naujai pastatytą salę vaišėms. Didžiulė apie 400 asmenų talpinanti salė buvo bemaž pilna. Jaunuosius prie durų pasitiko abiejų jaunųjų tėvai su duona ir druska. Prie gražiai paruoštų stalų vaišinosi apie 300 asmenų. Vakarienės metu jaunuosius sveikino kun. A. Sabas ir **J. Skardis.** Vaišėms šeimininkavo Sudburio kolonijos geroji šeimininkė Agota Pranskūnienė, o jai talkino bei į stalus padavinėjo vietinės ponios ir panelės. Po iškilmingos puotos jaunieji išvyko povestuvinei kelionei į Jamaiką, Niagara Falls ir Expo 67. Kadangi jaunasis G. J. Poderys tarnauja Ontario provincijos policijoj, tai jaunavedžių adresas bus: 30 Wawa St., Wawa, Ont.

Danutė, nors dar jauna, bet mūsų kolonijoj pasižymėjo kaip darbšti ir gabi lietuviatė. Jos išvykimą iš šios kolonijos apgailestaus visa lietuvių bendruomenė. Ji per paskutinius dvejus metus buvo mūsų apylinkės sekretorė bei tautinių šokių grupės vedėja ir mokytoja. Tik jos dideliu triūsu bei pasiryžimu mūsų nedidelė tautinių šokių grupė galėjo gražiai pasirodyti Kanados šimtmečio proga bei kitais atvejais.

Baigdamas linkiu abiem jauniesiem daug gražių dienų jų vedybiniame gyvenime ir kartu prašau ateityje neužsidaryti savo šeimos ratelyje, bet dalyvauti ir toliau lietuviškoje veikloje.

Vyt. Skaržinskas

LIETUVIAI PASAULYJE

J. A. Valstybės

BALFO KLEVELANDO SKYRIUS, laikydamasis ligšiolinės tradicijos, spalio mėnesį paskelbė aukų vajaus mėnesiu. Tautiečiai raginami duosniai aukoti BALFui ir tuo būdu padėti vargan patekusiems lietuviams ne tik laisvajame pasaulyje, bet ir sovietų okupuotoje Lietuvoje.

LIETUVIŲ BENDRUOMENĖ Niujorke įvykusiame tarybos suvažiavime išsirinko naują vadovybę. Kaip jau buvo minėta pr. "TŽ" nr., valdybos pirmininku išrinktas čikagietis inž. Bronius Nainys. Tarybos naująjį prezidiumą sudarė pirm. Juozas Kapočius, vicepirmininkai kun. Jonas Jutkevičius ir kun. Viktoras Dabušis, sekr. Arvydas Barzdukas, narys informacijos reikalams Antanas Sniečkus, kontrolės komisiją — dr. Steponas Biežis, dr. Kazys Ambrozaitis, Vytautas Kasniūnas, garbės teismą — Bernardas Brazdžionis, dr. Antanas Klimas, dr. Bronius Nemickas, Vaclovas Sidzikauskas ir Jonas Šleptys.

LIETUVIŲ NAMŲ SALĖJE DETROITE specialia akademija buvo pagerbti lietuviai mokytojai. Dalyviams buvo pristatyta mokytojams skirta kompoz. B. Budriūno ir poeto Bern. Brazdžionio kantata, kurios šį kartą teko išgirsti tik žodžius. PLB pirm. J. Bačiūnas pasižadėjo rūpintis jos išleidimu. Pagrindinį pranešimą apie mokytojų darbo sąlygas bei jų vaidmenį praeityje ir dabartyje skaitė PLB vicepirm. St. Barzdukas. Apie dabartinį švietimą sovietų okupuotoje Lietuvoje kalbėjo mokytoja E. Rūkienė, 15 metų kentėjusi Sibiro tremtyje. Mokyklos ten dabar yra perorganizuotos, pritaikytos kompartijos tikslams. Vidurinė mokykla turi 11 klasių. Jau I klasėje vaikai įtraukiami į spaliukų gretas, III klasėje — į pijonierių, V-VI klasėse — į komjaunuolių. Baigusieji vidurines mokyklas ir norintieji studijuoti augštosiose turi laikyti konkursinius egzaminus, kurie Lietuvoje yra sunkesni nei Sovietų Sąjungoje. Dėl šios priežasties daug jaunuolių studijoms vyksta Sov. Sąjungon, veda rusaites ir ten pasilieka arba Lietuvon atsiveža rusę žmoną. Meninę programos dalį atliko sol. P. Zaranka. Po akademijos mokytojams ir svečiams buvo surengti pietūs.

CENTRAL YMCA COLLEGE Čikagoje, 211 W. Wacker Drive, spalio 3 d. buvo pradėti lietuvių kalbos kursai. Learning for Living suaugusiųjų skyriuje lietuvių kalbą antradieniais vakarais nuo 7.25 iki 8.45 v. dėsto Liucija Buivydaitė, K. Donelaičio lituanistinės mokyklos mokytoja. Šioje centrinėje YMCA kolegijoje dėstoma 17 svetimų kalbų.

TEOFILĖ BUBNELIENĖ iš Lazdijų atvyko pusės metų viešnagei į Richmond Hill, N.Y., pas seserį Antaniną Stonienę.

LITUANISTINĖ MOKYKLA Santa Monica, Kalifornijoje, naujuosius mokslo metus pradėjo Lincoln mokyklos patalpose. Jei šiemet vadovauja E. Tumienė, mokytojauja: kun. dr. P. Celiešius, V. Kevalaitienė ir muz. G. Gudauskienė. Spalio 7 d. Santa Monica lietuvių klubas surengė specialų pobūvį su menine programa, kurio pajamos buvo skirtos lituanistinei mokyklai.

P. Vietnamas

EDMUNDAS PAULAUSKAS, amerikiečių kariuomenėje tarnaujas malūnsparnio pilotas, buvo apdovanotas Army Commendation medaliu už sumuštą marinų dalinio išgelbėjimą. Už šį žygį jam buvo parūpintos atostogos Formozoje. E. Paulauskas į P. Vietnamą atvyko praėjusių metų pabaigoje, kasdien virš kovos vietovių skraido po 10-12 valandų. Jo malūnsparnį puošia lietuviškas vyčio ženklas.

DR. A. STAUGAITIS. Australijos kariuomenės kapitonas, teikia medicinos pagalbą vietnamiečiams vaikams. Jo nuotrauką įsidėjo Sidnėjaus dienraštis "The Sidney Morning Herald", paskelbęs korespondento pranešimą apie pagalbą vietnamiečiams.

Naujoji Gvinėja

INŽ. PETRAS DIRKIS, Australijos lietuvis, keletą metų dirbęs N. Gvinėjos administracinėse įstaigose, buvo paskirtas inžinierių departamento vyriausiu vandens atsargų direktorium. Australijai jis yra atstovavęs tarptautinėse konferencijose 1964 m. Birtanijoje ir 1965 m. Olandijoje.

Britanija

TAUTOS ŠVENTĖS minėjimą surengė Lietuvių Sąjungos valdyba. Įžanginį žodį tarė LB pirm. J. Alkis, paskaitą skaitė Lietuvos pasiuntinybės patarėjas V. Balickas. Meninę programą atliko P. Mašalaitis, padeklamavęs V. Mykolaičio-Putino eilėraštį, dainų ir arijų padainavusi jauna solistė V. Galbuogytė iš Bradfordo, akompanuojant R. Černienei. Programą papildė pianistas K. Kusta ir gitaristas R. Kinka. Iškilmingos Mišios už kenčiančią Lietuvą buvo atlaikytos rugsėjo 10 d.

KUN. J. BUDZEIKA, Londono lietuvių parapijos klebonas, šią vasarą atostogas praleido Seinų apylinkėse pas Lenkijos lietuvius. Jį pavadavo svečias iš Romos kun. Duoba.

BRITANIJOS LIETUVIŲ SĄJUNGOS ir kitų organizacijų dvidešimtmečio sukaktis Bradforde bus atžymėta lapkričio 4 d. didžiuliu koncertu, kurio programą atliks iš Nottingham atvykusi solistė Vida Gasperienė, vietinės grupės — "Sūkurys" ir "Atžalynas".

Vokietija

VASARIO 16 GIMNAZIJA naujuosius mokslo metus pradėjo su padidėjusiu mokinių skaičiumi. Šiemet jų yra 102, o pernai buvo tik 86. Tai buvo pasiekta direktoriaus V. Natkevičiaus, mokytojų ir LB apylinkių darbuotojų dėka. Jie vasaros atostogų metu lankė Vokietijoje gyvenančias lietuvių šeimas ir jas ragino siųsti vaikus į lietuvišką mokslo židinį. Gimnazijoje mokosi 42 mergaitės ir 60 berniukų, dirba 18 mokytojų, kurių 13 yra lietuviai, 5 vokiečiai.

Italija

VYSKUPAS J. LABUKAS atstovauja Lietuvai pasaulio vyskupų sinode, kuris prasidėjo rugsėjo 29 d. Vatikane. Jame dalyvauja 199 vyskupai iš viso pasaulio kraštų. Vysk. J. Labukas, lydimas kun. dr. R. Krikščiūno, į Romą atvyko rugsėjo 25 d. Čia jis išbus per visą sinodo laiką — iki spalio pabaigos.

LIETUVIŲ ŠV. KAZIMIERO KOLEGIJOS klierikai, susirinkę po vasaros atostogų Romon, atliko mokslo metų pradžioj — rugsėjo 25 — spalio 1 d. — šešių dienų rekolekcijas. Prie 9 klierikų į šias rekolekcijas įsijungė taip pat rugsėjo 27 d. pargrįžę iš Š. Amerikos ir du kunigai studentai: J. Staškevičius ir R. Kasponis. Rekolekcijas vedė iš Vokietijos atvykęs buvęs Vasario 16 gimnazijos direktorius kun. dr. P. Bačinskas.

PRIE LIETUVIŲ Šv. Kazimiero kolegijos Romoje jau pastatytas ir baigtas įrengti antras namas svečiams. Lietuviams, atvykstantiems į Romą, dabar jau yra platesnės ir patogesnės galimybės jame apsistoti. Naujasis namas turi 40 kambarių ir gali talpinti 80 svečių. Šiuo metu, vykstant Romoje įvairiems kongresams ir suvažiavimams, pagausėjo ir lietuvių. Kolegijos svečių name apsistoję: prel. J. Balkūnas, mons. J. Končius, kun. V. Meménas, kun. V. Budreckas ir kiti, kurie atvyko į pasaulinį katalikų pasauliečių kongresą. Pastoviai kolegijos svečių name apsigyveno iš Amerikos į Romą persikėlęs kun. J. Bulkus.

Pas mokinius, kalinius, alkoholikus

Ekskursija su ministeriu ir etninės spaudos atstovais

Kanados, o ypač Ontario provincijos, etninės spaudos organizacijos kartas nuo karto surengia ekskursijas į įdomesnes įstaigas ar vietoves. Šį kartą iniciatyvos ėmėsi Ontario pataisos įstaigų ministeris A. Grossmanas. Jo pakviesti, rugsėjo 14 dienos rytą gana gausus būrys redaktorių susirinko prie parlamento rūmų Toronte, kur laukė specialus autobusas. Pats ministeris pasitiko ir visu keliu daug aiškino, nors su juo važiavo ir jo ministerijos štabo dalis. Šypsodamasis pabrėžė, kad ši išvyka neturi nieko bendro su Ontario rinkimais, nes buvo planuota žymiai anksčiau, kai apie būsimus rinkimus dar nebuvo kalbos. Jo noras esąs supažindinti etninę spaudą su dalimi pataisos sistemos, kuri Ontario provincijoje yra labai plati ir padariusi didelę pažangą.

Mergaičių mokykloje

Pirmoji išvykos stotis — Šv. Eufrozinos mokykla Toronto šiaurėje. Čia įrengta moderni mokykla ir bendrabutis katalikėms mergaitėms, dar neturinčioms 16 metų amžiaus. Jos čia atsiunčiamos jaunimo arba šeimos teismo ir gali būti laikomos iki 18 m. amžiaus. Nors jos čia patenka už nusikaltimus, tačiau oficialiai nėra vadinamos nei kalinėmis, nei nusikaltėlėmis, o — mokinėmis. Baigusios mokyklą, gauna pažymėjimus Šv. Eufrozinos mokyklos vardu ir išeina į gyvenimą be jokio oficialaus nusikaltėlės antspaudo.

Prie mokyklos durų pasitinka mus mokyklų superintendentas Harry Garraway, vedėja sesuo Agota ir kitos. Pasirodo, tai Gerojo Ganytojo seserys, kurios specializuojasi mergaičių auklėjime. Jų įstaiga yra privati, bet valdžios remiama. Jos nuveda mus pirmiausia aštuntojon klasėn. Paauglės mergaitės sustojo, kaip mokytojui įeinant. Matyt, buvo perspėtos apie svečių vizitą, nes dėlto nesijaudino. Spaudos atstovams buvo leista su jomis pasikalbėti.

— Kaip seniai čia mokaisi? — paklausiau arčiausiai sėdinčią mokinę.

— Jau antri metai toj pačioj klasėj.

— Ar patinka mokytis?

— Nelabai. Mokytis nelengva.

— O mokytojai ar geri?

— Geri, ypač tie, kurie rečiau ateina.

Matyt, vienuolių tenka daugiau prisibijoti, nes jos visą laiką dirba su jomis.

Štai kita klasė — siuvimo. Mat, yra mergaičių, kurios nepajėgia išeiti teorinio mokslo. Joms tad sudaromos sąlygos pramokti amatų.

— Kaip sekasi mokytis? — klausiu vieną.

— Gerai.

— Ką veiksi baigusi šią mokyklą?

— Važiuosiu į Montrealį darbo ieškoti.

Kitame skyriuje įrengta namų ruošos klasė. Mokinių tuo momentu nebuvo, bet matėm gražiai įrengtus visus virtuvės reikmenis. Netoli jos įrengtas atskiras bendrabutėlis bene 16 mergaičių. Į tą skyrių siunčiamos sunkaus elgesio mokinės, reikalingos tvirtesnės priežiūros. Budėtoja seka jas per specialų langelį, kuris iš mergaičių pusės žiūrint atrodo kaip veidrodis. Prie jų miegamojo įrengtas salionas su televizija ir valgomasis kambarys. Visus ruošos darbus atlieka pačios gyventojos. Yra ir bendra poilsio salė, skaitykla, biblioteka, didelė gimnastikos salė su scena. Visose srityse sudaromos sąlygos mergaitėms pasireikšti bei auklėtis. Įrengta ir koplyčia, kurią aptarnauja specialiai paskirtas kapelionas.

Prie kavos puoduko

Apžiūrėję klases bei kitas labai švariai laikomas patalpas, pasiekiame valgyklą, kur susėdome prie paruoštų stalų ir kavos. Čia turėjome progos klausti vienuoles ir mus lydinčius pareigūnus. Pirmiausia superintentas paaiškino, kad mergaitės šioje mokykloje vidutiniškai išbūna 10 mėnesių, kaikurios — nuo 5 iki 18 mėnesių. Jų pažanga sekama komisijos, kuri savo rekomendaciją praneša patariamajai tarybai, o ši nusprendžia apie mokinės atleidimą. Visą laiką palaikomi glaudūs ryšiai su mokinių tėvais ar globėjais. Kai mokinė atleidžiama iš tos mokyklos, jos likimu ir elgesiu iki 18 metų rūpinasi rehabilitacijos pareigūnai. Šiuo metu mokykloje yra 83 mokinės, o 259 — už mokyklos ribų. Mat, šios yra apgyvendintos įvairiose šeimose arba pas tėvus, kur įmanoma, bet tebėra mokyklos vadovybės priežiūroje.

Vienas spaudos atstovas klausė, ar 10 mėnesių laikotarpis nepertrumpas? Superintendentas paaiškino, kad sprendimai daromi atsižvelgiant į mergaičių rodomą pažangą. Kaikurioms tenka pabūti žymiai ilgiau.

Kitas norėjo žinoti, dėl kokių priežasčių mergaitės patenka į šią mokyklą? Atsakymas — daugiausia kaltos pairusios šeimos. Dėl jų čia patenka apie 75%. Tai daugiausia be globos likusios mergaitės, neturinčios tikro šeimos židinio jaukumo.

Trečias teiravosi apie mergaičių tautybes. Pasirodė, kad esama didelio įvairumo — anglų, prancūzių, indėnių, ukrainiečių, vokiečių ir kt.

O kaip su naujaisiais ateiviais? Ar jų dukros nesudaro žymaus nuošimčio? Pats ministeris paaiškino, kad aplamai pataisos įstaigose ateivių vaikai nesudaro problemos. Jose nėra kiniečių, nei žydų. Mažai italų. Ateivių šeimos esančios tvirtos ir dėlto jų nusikaltėlių nuošimtis esąs mažas. Pasak ministerio, šeimoje tėvas turi būti "bosas". Blogiausia situacija šeimose, kur nėra aiškių nurodymų bei sprendimų vaikui. Net motina esą turi elgtis taip, kad vaiko akyse tėvas būtų autoritetas. **Pr. G.** (Bus daugiau)

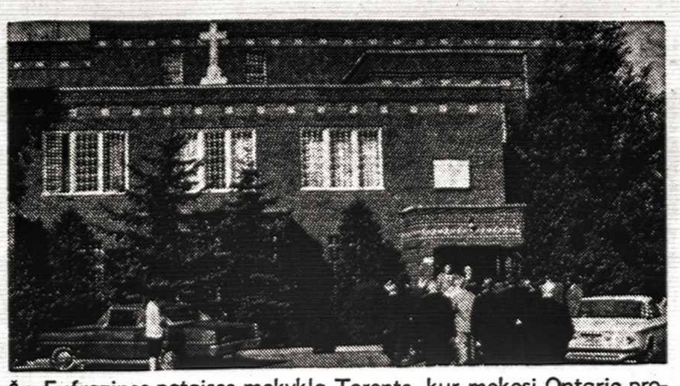

Šv. Eufrazinos pataisos mokykla Toronte, kur mokosi Ontario provincijos teismų atsiųstos mergaitės. Nuotr. S. Kreilio

Redaktorių grupė Šv. Eufrazinos mergaičių pataisos mokyklos siuvimo skyriuje. Nuotr. J. Kreilio.

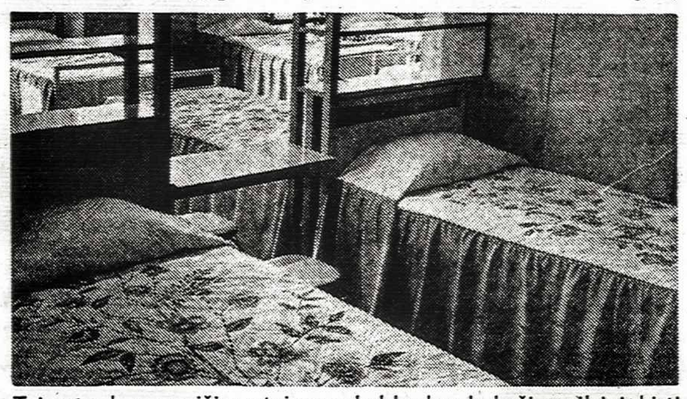

Taip atrodo mergaičių pataisos mokyklos bendrabučio poilsiui skirti kambariai. Nuotr. S. Kreilio

SPECIALISTAI BĖGA IŠ ANGLIJOS

Jau ketvirti metai, kai iš Anglijos vis didesniais skaičiais emigruoja į užsienį gydytojai, inžinieriai, mokslininkai, mokytojai, aplamai, kvalifikuoti darbininkai, jieškodami geresnių uždarbių užsienyje, ypač JAV, Kanadoje, Australijoje, Naujoje Zelandijoje ir Pietų Afrikoje. Emigracija į JAV stiprėja, nors ir yra įvesti tam tikri suvaržymai: anglas, emigruojąs į JAV, turi būti specialistas arba ten turėti artimųjų giminių. Pastaraisiais metais iš Anglijos išvyksta į užsienį apie 600 gydytojų, o tai sudaro ⅓ metinio gydytojų prieauglio. Vieno gydytojo parengimas Anglijai kaštuoja 21.000 dolerių. Šitaip gydytojams bėgant iš Anglijos, ligoninės gali verstis tik jose dirbant užsienio gydytojams, daugiausia iš Pakistano ir Indijos, kurie, baigę medicinos mokslus Anglijoje, ten pat atlieka praktiką. Kai kuriose ligoninėse 90% medicinos personalo jau sudaro užsieniečiai. Per emigraciją Anglija kasmet netenka 3.000 slaugių, apie 2.000 mokytojų ir per 2.000 inžinierių.

Iš 73.000 emigrantų, kurie 1966 metais išvyko į Australiją, 233 buvo augštų kvalifikacijų specialistai. Panaši būklė yra su emigrantais į Kanadą, Naująją Zelandiją ir Pietų Afriką.

Amerikinės firmos jieškote jieško specialistų Anglijoje; laikraščiai pilni tokių skelbimų. Viena JAV agentūra per 2 savaites gavo 800 aplikacijų iš mokslininkų ir inžinierių tarpo. Į užjūrį išvyksta daug automobilių fabrikų specialistų. Net policininkai įteikė 1.200 prašymų Kanadai, kur policija geriau apmokama, negu Anglijoj. Tiesa, 1966 metais į Angliją imigravo 57.000 asmenų, daugiausia iš Britų Bendruomenės kraštų, bet dauguma jų nekvalifikuoti darbininkai ir be to dar spalvoti, o tatai kelia anglų visuomenėj tam tikrą erzelį. **Gs.**

MOKYKLOS LIKIMAS MŪSŲ RANKOSE

Iš Montrealio mokyklų tėvų komiteto pirmininkės pareiškimo

Mes Montrealyje esam privilegijuoti — gauname finansinę pagalbą iš Kvebeko valdžios savo mokykloms, kuri apmoka vieną mokytoją dvidešimčiai vaikų. Padalinus mokinių skaičių tarp 8 mokytojų, kiekvienai mokytojai išeina tarp 12-15 mokinių. Skirtumą apmoka tėvų komitetas. Be to, išlaidų taip pat susidaro ruošiant Kalėdų eglutę, perkant dovanas Kalėdų proga mokiniams ir mokytojams, knygas baigiantiesiems mokyklą ir pan.

Praėjusį pavasarį, baigiant šeštadienines pradžios mokyklas, buvo iškeltas kas metai mažėjantis mokinių skaičius. Jei mokyklą baigia 22-25 mokiniai, tai naujai į pirmą skyrių įstoja 5-6. Taip vyksta jau keli metai iš eilės. Nesunku pramatyti kur tokia regresija nuves — ateis laikas, kai mokytojam bus sunku pasidalinti mokiniais. Tad kokios priežastys? Tėvų komitetas bandė tą problemą patyrinėti Iš pasiųstų anketų susidarė vaizdas, kad šiais metais tikrai įstos į mokyklą 5 vaikai: 4 į Verduno ir 1 į Rosemounto. Kadangi anketos buvo pasiųstos tiktai šeštadienines mokyklas lankančių vaikų tėvams, tai galime laukti dar keleto ir neužregistruotų iš anksto.

Buvo keliamos dvi priežastys, dėl kurių vaikams sunku pasiekti mokyklą: 1. tėvams sunku atvežti ir pasiimti vaikus šeštadieniais iš mokyklos, 2. pinigų stoka. Transporto reikalu buvo atsiklausta visų tėvų ir paaiškėjo, kad Rosemounte tuo suinteresuotos 3 šeimos, o Verduno mokykloje — 8, kurios taip išsisklaidžiusios geografiškai, kad autobuso suorganizuoti neįmanoma.

Pinigų stoka turbūt iš viso nediskutuotina, nes ar galime nupirkti pigiau kaip už $10 į metus betkokį išsilavinimą savo vaikams? Be to, 60% visų tėvų, iš kurių gavome atsakymą į anketas, pasisakė, kad mieliau sumokėtų didesnį mokyklos mokestį nei įsipareigotų vakarobaliaus rengimui, telkiančiam lėšas. Iki šiol esame gavę beveik 100% mokestį iš visų tėvų.

Kiekvienų mokslo metų pradžioje vienas sunkiausių uždavinių būdavo sudaryti tėvų komitetą, kuris yra būtinas, kad sklandžiau vyktų mokyklos darbas ir parengimai. Šiais metais tos problemos gal ir neturėsime: penki pareigingi asmenys pasisakė sutinką įeiti į šių metų valdybą.

Žinoma, problemų ir spręstinų reikalų netruks mokykloje ir šiais metais. Vienas svarbesnių reikalų, kurį reiks spręsti netolimoje ateityje, jei mokinių skaičius ir vėl sumažės, tai vienos mokyklos sudarymas. Iš pasisakiusių tėvų 70% pritaria tam reikalui. Tokiems ir panašiems sprendimams padaryti labai reikia Kultūros Fondo atstovo švietimo reikalams, kurio jau visi metai kaip neturime.

Tad tolimesnis mokyklos egzistavimas ar jos augimas priklauso nuo mūsų. Atsiųskime savo vaikus, ateikime patys ir dalyvaukime susirinkimuose. Atsineškime geras intencijas ir sumanymus, o ne ambicijas, ir išspręsime visus reikalus kartu. Tad iki pasimatymo šeštadieninėje mokykloje

Jūratė Tanner,
Šeštad. mokyklų tėvų k-to pirm.

SUSEKTI ŠNIPŲ LIZDAI

V. Vokietijoje veikia tūkstančiai šnipų, atsiųstų Maskvos, jos satelitų ir suorganizuotų vietoje. Jie yra labai gerai paruošti savo uždaviniams atlikti, apginkluoti moderniškiausiomis techninėmis priemonėmis ir aprūpinti kitokia modernia medžiaga. Veikia tiek užmaskuotai, kad ir budriausiai sekant juos sunku pastebėti. Pastaruoju metu atitinkamoms valdžios institucijoms pavyko susekti keletą svarbesniųjų ir juos suimti. Tai 4 moterys ir 8 vyrai. Visi jie apmokyti Rytų Berlyne ir slaptai atsiųsti į V. Vokietiją. Jie veikė V. Vokietijoje sudarydami penkis žiedus, kurie organizavo šnipinėjimo tinklą visame krašte.

Buvo renkamos žinios apie Atlanto Sąjungos pajėgų apginklavimą, V. Vokietijos kariuomenę, atsakingus asmenis ministerijose ir kitur, kurie vėliau turėjo būti užverbuoti žinių teikimui ir t.t. Ta gauja veikė jau keletą metų ir perteikė komunistams daug svarbių žinių. **J.K.**

Kunigas, kuris įsteigė lentpjūvę

V. SIBULIS-CIBULSKAS

"Draugo" š.m. vasario 11 d. laidoje buvo pranešta, kad Lietuvoje mirė Krikštonių parapijos įkūrėjas ir bažnyčios statytojas a.a. kun. Jonas Reitelaitis. Rašinyje buvo išvardinti jo vėlesnio gyvenimo gražūs darbai, bet mažai teprisiminti sunkiausieji laikai, kai jam teko kurti Krikštonių parapiją ir bažnytkaimį.

Velionį man teko pažinti nuo jo atvykimo į Seirijus iki maždaug 1928 m., kai dar viešpatavo žiaurus vokiečių okupacinis režimas, gaudęs vyrus darbo stovykloms, iš ūkininkų atiminėjęs paskutinius gyvulius ir grūdus. Pirmajam pasauliniam karui artėjant prie pabaigos, pas kun. J. Reitelaitį užsukdavo iš Rusijos grįžęs dr. S. Janavičius, kun. Grajauskas ir kiti lietuviai patrijotai, jau matę artėjantį vokiečių pralaimėjimą ir siekę Lietuvos nepriklausomybės atstatymo, nors tokius susirinkimus vokiečiai griežtai drausdavo.

Paskelbus Lietuvos nepriklausomybę ir prasidėjus išsilaisvinimo kovoms, kun. J. Reitelaitis, sakydamas pamokslą, su ašaromis akyse ragino savo parapijiečius remti visus laisvės kovos dalyvius. Seirijų apylinkės visuomenė labai gerbė kun. J. Reitelaitį už jo prasmingus žodžius: "Geri darbai yra vertingesni už maldą." Su broliu jis įsteigė lentpjūvę, kuri buvo labai reikalinga apylinkės neturtingiems ūkininkams. Jis pats buvo jos vadovas, mechanikas ir darbininkas. Žmonės, atvežę rąstus iš tolimų apylinkių, sakydavo: "Ačiū, kunigėli, dabar turėsim lentų. Bus iš ko bent karstą pasidaryti." Mat, lentas ir kitą statybinę medžiagą vokiečiai jau seniai buvo atėmę iš ūkininkų.

Didžiausiu kun. J. Reitelaičio nuopelnu laikytinas Krikštonių parapijos ir vėliau bažnytkaimio įkūrimas. Kai buvo vykdoma žemės reforma, jis paprašė vyriausybę atrėžti iš Zaleskovčiznos dvaro sklypą naujajai parapijai, kuriai steigti vyskupija jau buvo davusi sutikimą. 1925 m. atvykęs matininkas, dvarui palikęs 80 ha, žeme aprūpino jo darbininkus, mažažemius ūkininkus ir keletą hektarų prie kelio bei Nemuno upės paskyrė parapijai. Čia žemė buvo kalnuota, akmeninga, netinkanti ūkininkavimui. Kun. J. Reitelaitis guodė savo būsimus parapijiečius, aiškino, kad gautame sklype yra daug vertingos statybinės medžiagos, kuri sumažins statybos išlaidas. Jis pats paruošė visus planus. Pirmiausia buvo nutarta talkos būdu statyti laikinę bažnyčią, o vėliau šį pastatą paversti daržine. Bažnyčiai jis parinko vietą augštoje kalvoje, jos pašlaitėje — vietą kapinėms.

1926 m. pradžioje iš kaimyninio Roskovčiznos dvaro buvo pervežtas ir pastatytas gyvenamasis namas, kuriam teko klebonijos paskirtis. Pavasarį iš Seirijų atsikėlęs kun. J. Reitelaitis pats įsirengė klebonijos vidų, atlikdamas visus apdailos darbus. Laikinė bažnyčia — būsimoji daržinė — buvo sukalta iš lentų, apdengta šiaudiniu stogu, bet jos vidus, išpuoštas namuose austais dvylikanyčiais kilimais, buvo jaukus. Altorių pasidarė pats kun. J. Reitelaitis, pasiryžęs vėliau jį perkelti į pagrindinį bažnyčios pastatą. 1926 m. vasarą kun. J. Reitelaitis iš molio, žabų ir šiaudų pasistatė tvartą arkliui ir karvutei. Žmonės stebėjosi, pirmą kartą išvydę tokį statybos būdą ir jam panaudotą neįprastą statybinę medžiagą.

Bažnyčios statyba talkos būdu buvo pradėta 1927 m. vasarą. Ji vyko pamažu, truko net keletą metų, tačiau tyrlaukiuose iškilo gražus mūrinis pastatas. Čia taipgi išaugo mokykla, pašto įstaiga, kooperacinė krautuvė bei kiti pastatai. Krikštonys kun. J. Reitelaičio dėka tapo bažnytkaimiu, išgarsėjusiu visoje Lietuvoje. Iš tolimų vietų žmonės atvažiuodavo pasižiūrėti nagingo ir sumanaus kunigo įvykdyto "stebuklo". Iš tiesų, tai buvo neįkainojamas kun. J. Reitelaičio darbas ne tik dvasinei, bet ir kultūrinei apylinkės gy-

(Nukelta į 6-tą psl.)

Toronto "Tauro" klubo veikla

Klubo nariai, šalia medžioklės ir žvejybos, prisideda prie savo 500 akrų nuosavybės gerinimo. Pernai rudenį savo jėgomis iškirto vienos mylio miško ruožą tarp 520-to kelio ir Debow's ežero, šį pavasarį atliko reikalingus matavimo darbus, o rugpjūčio mėnesį, sudarę sutartį su rangovu, pravedė žvyro kelią. Pirmoji kelio pusė eina per pelkę, o antroji — per uolas. Šis darbas pareikalavo apie 4,000 kubinių jardų pylos ir 6-ių vandens nutekėjimo vamzdžių. Pravedus kelią, pasiekta 5280 pėdų ežro pakrantė, priklausanti Klubui. Kita 2600 pėdų pakrantė prie Gooseneck ežero dar yra be priėjimo. Taip pat buvo tvarkomas namas: įvesta elektra, nuvežta baldų, aptvarkytos grindys ir laiptai. Deja, dėl nežinomų priežasčių rugpjūčio 27 d. naktį ar 28 d. namas sudegė iki pamatų. Namas buvo šiek tiek apdraustas.

Pasibaigus vasaros žvejybai, ruošiamasi medžioklės sezonui. Spalio pradžioj apie dešimt narių vyks briedžių medžioklei į Geraldton apylinkę. Stirnų medžioklę nuo lapkričio 6 iki 18 d. Klubo ūkyje organizuoja J. Ališauskas (tel. 277-8717). Nariai ir pavieniai medžiotojai kviečiami dalyvauti per abi savaites. Turint tokius plotus, nereikėtų leisti, kad svetimi jais naudotųsi.

Spalio 15, sekmadienį, 1.30 v.p.p., šaukiamas visuotinis narių susirinkimas Trinity Recreation Centre; įvažiavimas iš Crawford Ave. Dalyvavimas būtinas.

Spalio 28, šeštadienį, Toronto Lietuvių Namuose rengiami vieši šokiai-balius, kurio metu bus patiektas Calgary medžiotojų parūpintas buivolas-"buffalo" (panašus žvėris į Klubo simbolį — taurą) ir kitos prašmatnybės.

Lapkričio 4 d., 1 v.p.p., Grace liuteronų bažnyčioje, 1424 Davenport Rd. įvyks ilgamečio nario Alekso Andriulio dukters Erikos vestuvių iškilmės. Klubas linki jaunavedžiams visokeriopos laimės.

Klubas atviras visiems tautiečiams. Įstojimo mokesti suaugusiems — $25, o jaunuoliams iki 21 m. amžiaus — $1. Metinis mokestis — suaugusiems $6, o jaunuoliams — $1. Klube išlaikomas lietuviškas bendravimas, ugdomas draugiškumas, sveikatingumas, o gautas pelnas ir nario mokesčiai investuojama į nuosavybę, kuri savo laiku bus naudinga ne tik nariams, bet ir visiems tautiečiams. **J. V. S**

Ontario provincijai reikalingas

ROBERT NIXON

Jis siekia apsaugoti jusų interesus

- Sumažinti nuosavybių mokesčius
- Sustabdyti kylančias pragyvenimo išlaidas
- Įvesti bešališką nusavinimo įstatymą
- Paskirti pareigūną jūsų teisėms apsaugoti
- Stiprinti Kanados vienybę ir galybę

Balsuokite už liberalus spalio 17

Mūsų skyriaus narei G. BREICHMANIENEI, jos mylimam **TĖVELIUI** mirus, reiškiame gilią užuojautą ir kartu liūdime —

K. L. Katalikių Moterų Draugijos Hamiltono skyrius

A † A JONUI DUMČIUI mirus, dukterims G. BREICHMANIENEI, B. STONKIENEI bei jų šeimoms, sūnums ir seserims K. BLEKAITIENEI, O. ČELIAUSKIENEI, E. RAMANAUSKIENEI bei jų šeimoms reiškiame nuoširdžiausią užuojautą ir kartu liūdime —

Ant. J. Mikšiai

JUOZUI DUMČIUI JAV mirus, jo seserims E. RAMANAUSKIENEI, O. ČELIAUSKIENEI, K. BLEKAITIENEI ir visiems artimiesiems reiškiame nuoširdžią užuojautą —

S. A. Petraičiai **J. K. Kaknevičiai**

Mirus **MAMYTEI**, nuoširdžiai užjaučiame BRONIŲ ŠČEPANAVIČIŲ, jo šeimą ir visus artimuosius.

L. Karbūnienė **A. Z. ir Ž. R. Stančikai**

Mielai Mamytei **CELINAI ŠČEPANAVIČIENEI** mirus, jos sūnų BRONIŲ ŠČEPANAVIČIŲ ir jo šeimą nuoširdžiai užjaučiame —

Lionė ir Vladas Kybartai

Dovercourt apygardoje balsuokite už DAN DEMONTE liberalą

Dan Demonte
Liberal Dovercourt

Dan DeMonte gimė ir augo Dovercourt apylinkėje. Jis gerai pažįsta žmonių problemas

Balsuokite už DEMONTE...

Už akcijos žmogų!

BALSUOKITE DOVERCOURT APYLINKĖJE UŽ LIBERALUS, KOVOJANČIUS UŽ:

- **ŽEMESNIUS NUOSAVYBIŲ MOKESČIUS**
- **MAŽESNES PRAGYVENIMO IŠLAIDAS**
- **DIDESNĮ DARBO UŽTIKRINIMĄ**

Balsuok **DAN DEMONTE** || **X**

AMBER DRAPERIES

55 Colbeck St. (prie Runnymede Rd.). Sav. A. Jankaitienė ir M. Vaitkienė Siuvam bei taisom namams ir įstaigoms užuolaidas. Parduodam medžiagas ir užuolaidoms priedus. Žemos kainos. Darbas garantuotas.

Tel. 762-3838 arba 762-8839

ZENITH

THE QUALITY GOES IN
BEFORE THE NAME GOES ON

NO PRODUCTION SHORTCUT
NO PRINTED CIRCUIT

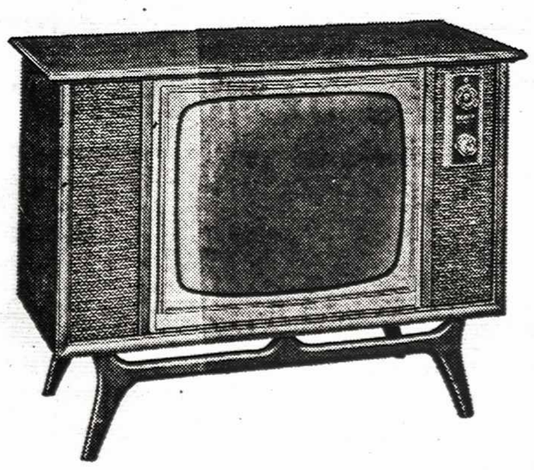

Prieš pirkdami televiziją - radiją ar Hi-Fi gerai pagalvokite ir prie ZENITH sustokite!

Augštos kokybės dalys 100% rankų darbas.

Vaizdas geresnis ir aparatas patvaresnis.

ZENITH aparatus jūs galite gauti pas

Alfa Radio&TV

SALES - SERVICE
Sav. A. ČIŽIKAS
672 Lansdowne LE 1-6165

Sovietų mokslininkas atsisakė grįžti

Sovietų mokslo žmonės, atvykę į Vakarus, nekartą išdrįsta nebegrįžti. Neseniai dr. Tkačenko bandė pasilikti Britanijoj, bet dėl nežinomų priežasčių nesėkmingai. Iš Kanadoj gyvenančio sovietų buvusio pareigūno I. Guzenko teko patirti, kad dabartinė Britanijos vyriausybė dariusi kliūčių jam pasilikti, nes nenorėjusi gadinti savo santykių su Maskva. Antras panašus atvejis įvyko Kanadoje, Edmontono mieste, kur Albertos universitete studijuoja sovietų atsiųstas fizikas dr. Boris Dotsenko. Jis kreipėsi į Kanados vyriausybę, prašydamas politinės globos teisių. Pastaroji tokių teisių jam dar nesuteikė, bet pratęsė svečio vizą vieneriem metam. Per tą laiką dr. Dotsenko galės rūpintis nuolatinio apsigyvenimo viza Kanadoje. Sovietų ambasada buvo nusiuntusi savo atstovus pasikalbėti su pabėgėliu, bet šio sprendimas liko nepakeičiamas, nors jo žmona Klaudija ir dukrelė Irena tebegyvena Sov. Sąjungoje. Dr. Dotsenko pareiškė prašysiąs ištuokos per sovietinę ambasadą.

Kanadiečiai žurnalistai teiravosi apie tokio pabėgimo priežastis. Dr. Dotsenko paaiškino, kad jis atvykęs į Edmontoną pagal kultūrinių mainų sutartį ir norįs pasilikti Kanadoje dėl politinių ir kultūrinių motyvų. "Aš esu pirmoje eilėje mokslininkas ir Kanados sąlygose galiu sėkmingiau dirbti. Kanados politinė sistema labiau atitinka mano galvoseną." Jis nusiskundė, kad Sov. Sąjungoje tyrimo darbai nukreipti į grynai praktinius tikslus, o Kanadoje esą žymiai daugiau galimybių teoriniam galvojimui, vedančiam į naujas teorijas bei atradimus atominės fizikos srityje.

Albertos universiteto vadovybė pranešė, kad kanadiečiai studentai, kurie, pagal planą, turėjo vykti į Kievo un-tą, nebevyks, kad sovietai jų nepanaudotų kaip įkaitų ar nesudarytų kitokių sunkumų.

KANADOS ĮVYKIAI

Federacinio parlamento ir senato specialus komitetas Kanados himno klausimui išspręsti vėl pradėjo vasaros atostogų nutrauktą darbą. Parlamentas oficialiu himnu yra patvirtinęs "O Canada" melodiją, bet atmetęs jos ligšiolinį tekstą. Komitetas lig šiol yra gavęs jau 615 naujo teksto pasiūlymų, kurių 21 yra skiriamas karališkajam himnui "God Save the Queen", nors pastarasis yra priimtas be pakeitimų. Federacinio parlamento atstovas Maurice Allard pasiūlė Union Jack vėliavą, rezervuotą iškilmėms, kuriose dalyvauja karalienė ar generalinis gubernatorius, pakeisti Kanados tautine vėliava — klevo lapu.

Kanados pirmasis erdvių satelitas "Alouette I", įstatytas orbiton aplink žemės rutulį amerikiečių raketos, atžymėjo penkerių metų sukakti. Per tą laiką jis yra atlikęs 24.918 skridimų aplink žemę, perdavęs erdvėse surinktų duomenų, kuriems užrašyti reikėjo 11.249 mylių ilgio magnetinės juostos. Antrajam erdvių satelitui "Alouette II" dveji metai erdvėse sukaks lapkričio 28 d. Trečiąjį satelitą — Isis-A kanadiečių mokslininkai tikis paruošti sekančiais metais.

Kanados paštas planuoja pabranginti pirmos ir antros klasės siuntų pristatymą. Ligšiolinis tarifas laiškams buvo 4 ir 5 centai. Jį numatoma padidinti vienu centu. Pabrangs ir antrai klasei priklausančių laikraščių bei žurnalų pristatymas, paštui davęs $8.750.700 metinių pajamų, bet pareikalavęs $36.892.500 išlaidų, sudarydamas $30.668.100 deficitą.

Kvebeko separatistų grupės Rassemblement pour l'Independence vadas Pierre Bourgault pareiškė, kad separatistai, paėmę valdžią, galėtų užblokuoti Šv. Lauryno jūrkelį.

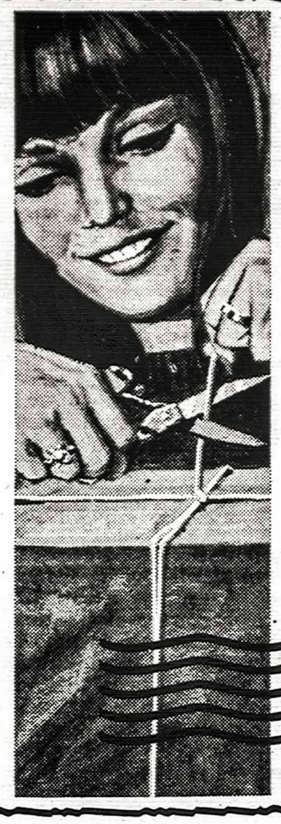

Būki nesivėluojantis dovanų siuntėjas užjūrin

Išsiųski anksti savo dovanas į užjūrius

Į EUROPOS ŽEMYNĄ
paskutinės prieškalėdinės datos:

Paprastu paštu	Oro paštu
siuntiniams: spalio 23	siuntiniams: gruodžio 8
laiškams: lapkričio 17	laiškams: gruodžio 11

POSTES CANADA POST

ir jūsų mylimieji gaus juos laiku

Pašto informacijų žiūrėkite į telefonų knygos geltonuosius puslapius

PADĖKA

Mano žmonai Marijai atvažiavus iš Lietuvos, mums buvo suruoštos pagerbtuvės ir įteiktos gražios bei gausios dovanos. Už jas esame nuoširdžiai dėkingi: Tėv. Pauliui. G. A. Senkams, E. J. Šimkams, Eug. Jankauskienei, A. A. Augustauskams. O. K. Beniušiams, S. Budrevičienei, B. Disevičienei, J. J. Dobilevičiams, Z. K. Gečams, E. Giedrienei, A. Garbeniams, E. J. Kukučiams, V. St. Perminams, A. I. Pakarnams. J. Petravičiui, J. Rusliams. V. B. Steponaičiams, p. Undraitienei, V. St. Vaitkams, V. Vaškeliui, L. F. Waitton, K. Žebrauskui. Jūsų parodytas nuoširdumas liks ilgai mums neužmirštamas.

Marija ir Petras Gečai

PADĖKA

Vilniuje, Lietuvoje, šių metų rugpjūčio mėn. 29 d. mirė mano mylimas sūnus

A. A. Vytautas Saunoris.

Nuoširdžiai dėkoju Hamiltono Aušros Vartų parapijos klebonui kun. prelatui J. Tadarauskui už atlaikytas šv. Mišias velionies intencija, kun. J. Staškevičiui už atlaikytas šv. Mišias Šv. Jono Kr. parapijos bažnyčioje Toronte, kun. V. Valkevičiui už atlaikytas šv. Mišias Šv. Kazimiero parapijos bažnyčioje Brockton Mass, kun. klebonui S. Saulėnui už atlaikytas giedotines šv. Mišias Šv. Jurgio parapijos bažnyčioje Harvehill, Mass., velionies laidotuvių dieną. Reiškiu didelę padėką p. S. P. Styrams ir pp. Z. A. Urbonams už šv. Mišias, gėles, už šermenų vakarienę ir už manęs sunkiose liūdesio valandose globojimą. Taipgi dėkoju tiems, kurie dalyvavo pamaldose ir užprašė šv. Mišias Toronte. Mano nuoširdi padėka p. Cijūnėliams ir A. D. Kamaičiams už šv. Mišias ir užuojautas.

Iš širdies dėkoju visiems už šv. Mišias ir už dalyvavimą pamaldose, pareikštas užuojautas per spaudą, raštu ar žodžiu. Jūsų guodžiantys žodžiai bei maldos stiprino mane sielvarto dienomis.

Nuliūdę: **motina Jadvyga Saunorienė**, Kanada
tėvas A. Saunoris, Lietuva
žmona Aldona, sūnus, duktė ir brolis, Lietuva

PADĖKA

Skausmo valandoje, mirus mūsų mylimam sūnui, visiems mus užjautusiems, dalyvavusiems pamaldose koplyčioje ir palydėjusiems į amžiną poilsio vietą, vienokiu ar kitokiu būdu padėjusiems pergyventi pirmąsias liūdesio valandas reiškiame nuoširdžiausią padėką.

Marija ir Izidorius Ragauskai, Sudbury, Ont.

PADĖKA

Už pareikštas užuojautas mano Tėvui mirus nuoširdžiai dėkoju: p. p. E. S. Čepams, K. R. Giniočiams, S. O. Kačinskams, A. E. Kybartams, I. J. Nacevičiams, S. Normantui, J. J. Stanaičiams, J. M. Stankams, J. Č. Valiukams, M. J. Zubrickams.

Ona Petrūnienė

KUNIGAS, KURIS ĮSTEIGĖ LENTPJŪVĘ

(Atkelta iš 5-to psl.)

ventojų apšvietai.

Velionį kun. J. Reitelaitis buvo neeilinė asmenybė, žodžius sugebėjusi paversti už juos garsiau skambančiais darbais. Karo ir pokarinių metų visus sunkumus velionis pergyveno Krikštonyse, nepalikdamas sūriu prakaitu ir sunkiu darbu sukurto bažnytkaimio. Jis mirė ramybėje, užleisdamas savo vietą kitiems vykdyti kilnųjį idealą — tarnauti Dievui, tėvynei ir žmonėms.

DIDESNEI PAŽANGAI PALAIKYKITE ASMENĮ, KURIS SUPRANTA JUS IR JŪSŲ PROBLEMAS —

SPALIO 17 balsuokite už

BOB MAKSYMEC **X**
Engineer

Pažangus konservatorius
PARKDALE

PRANESAMA APIE NAUJĄ GYDOMĄJĄ MEDŽIAGĄ —

sutraukiančią hemorojus

Tai yra ypatinga gydomoji medžiaga, įrodžiusi galią sutraukti hemorojus ir pataisyti sugadintus audinius.

Pagarsėjęs tyrimų institutas atrado nepaprastą gydomąją medžiagą, sugebančią sutraukti hemorojus be skausmo. Ji per kelias minutes sumažina niežėjimą ir nepatogumus bei pagreitina uždegimo pažeistų audinių gijimą.

Visais tyrimo atvejais švelnėjant skausmams, įvykdavo hemorojų susitraukimas.

Tačiau visų svarbiausia — rezultatai būdavo tokie nuostabūs, kad šis pagerėjimas tęsdavosi daugelį mėnesių.

To buvo pasiekta naudojant gydomąją medžiagą (Bio-Dyne), kuri greitai padeda užgyti pažeistoms celėms ir sužadina naujų audinių augimą.

Dabar Bio-Dyne galima gauti tepalo bei laxdelės formose "Preparation H" vardu. Prašykite visose vaistinėse. Pinigai bus grąžinti, jei nebūsite patenkinti.

SIŲSKITE PINIGUS Į LIETUVĄ

GAUSITE UŽ TAI DAUGIAUSIA NAUDOS. JOKIŲ PERSIUNTIMO IŠLAIDŲ. JAV DOLERIŲ PAŽYMĖJIMAI.

Tai geriausia dovana
Tai vertingiausia dovana
TIK JAV DOLERIŲ PAŽYMĖJIMAI

DUOS JŪSŲ GIMINĖMS KETURIS KARTUS DAUGIAU NEI GRYNAIS RUBLIAIS. JŪSŲ GIMINĖS GALI TAI PATVIRTINTI.
TIK JAV DOLERIŲ PAŽYMĖJIMAI SUTEIKIA JŪSŲ GIMINĖMS GALIMYBĘ NUSIPIRKTI VISA, KO JIE NORI — MAISTO, DRABUŽIŲ IR DAUG KITŲ ĮVAIRIŲ DALYKŲ — AMERIKIETIŠKŲ, VAKARŲ EUROPOS IR VIETOS IŠDIRBINIŲ SPECIALIOSE VNEŠPOSYLTORG DOLERIŲ KRAUTUVĖSE, LABAI ŽEMOMIS DOLERIŲ KAINOMIS. JŪSŲ GIMINĖS GALI TAI PATVIRTINTI.

PILNAI GARANTUOTA JOKIO MOKESČIO.

Neimamas joks patarnavimo mokestis iš siuntėjo ar gavėjo, nes visos išlaidos yra apmokamos Vnešposylторg įstaigų.

UŽSAKYKITE DABAR TIK PER INTERTRADE EXPRESS CORP.
125 East 23rd Street
New York, N.Y. 10010 U.S.A.

PRAŠYKITE MŪSŲ NEMOKAMO KATALOGO

MargisDrugStore

JOHN V. MARGIS, Phm.B.

408 Roncesvalles Ave. Tel. LE. 5-1944

Jeigu jums reikia vaistų pagal receptus ar kitų kasdieninio reikalingumo daiktų, paskambinkite, parašykite ar patys asmeniškai užeikite į MARGIS DRUG STORE. Jei jūs turite betkokią problemą, paskambinkite mums, mes pasiryžę jums padėti geriausiai.

MES TURIME DAUGYBĘ EUROPIETIŠKŲ MIŠINIŲ, KAIP TREJOS DEVYNERIOS, RAMUNĖLĖS, ZUBRAŽOLĖ, "C" TERMOMETRAI IR KT.

GREITAS MOTORIZUOTAS PRISTATYMAS NEMOKAMAI VISĄ DIENĄ. NESIVARŽYKITE PASKAMBINTI TEL. LE. 5-1944.

KALĖDINIAI SIUNTINIAI 1967 M.

Pradžiuginti ir paremti savo artimuosius Lietuvoje artėjančių švenčių proga gali kiekvienas, pasiųsdamas dovanų siuntinėlį ir pasinaudodamas BALTIC STORES patarnavimu.

Siuntėjas gali pats sudaryti savo pageidaujamą siuntinuką pagal **Baltic Stores** kainoraštį arba užsakyti jam patinkamą jau paruoštą siuntinį. Žemiau išvardiname kelis siuntinius, kurie yra labai praktiški ir ten laukiami.

Mišrus siuntinys 1967

3½ jardo geriausios rūšies angliškos vilnonės medžiagos eilutei,
3 jardai vilnonės medžiagos eilutei arba vilnonei suknelei
2 vyriški nailoniniai marškiniai arba dvi šilk. arba terelyno bliuzės.
1 vyriškas arba moteriškas geros rūšies megztukas, 1 vilnonė gėlėta arba su ornamentais skarelė, 2 poros vyriškų arba moteriškų vilnonių ar nailoninių kojinių, 1 nailoninis itališkas vyriškas arba moteriškas lietpaltis. 1 svaras saldainių ir 20 geriausių cigarečių.
$100.00.

Maisto 1967

3 sv. taukų, ½ sv. arbatos, ½ sv. geriamo šokolado, ½ sv. kakavos, 2 sv. ryžių, 3 sv. geriausios rūšies miltų, 1 dėžutė kavos nescafe, 1 sv. maišytų saldainių, 1 sv. razinkų, 1 sv. cukraus, ¼ sv. pipirų ir ¼ sv. lauro lapų.
$30.00

Moteriškas K. 1967

3 jardai vilnonės apsiaustui medžiagos, 3 jardai vilnonės suknelei medžiagos, 1 vilnonis megztukas, 2 poros nailoninių arba vilnonių kojinių. 1 vilnonė gėlėta suknelė, 1 pora odinių pirštinių, 1 sv. maišytų saldainių.
$75.00

P-3. Vilnonė medžiaga dviem apsiaustam ir angliška vilnonė medžiaga vyriškai arba moteriškai eilutei.
$75.00

V-3. 10 jardų medžiagos trim eilutėm
$55.00

Praktiški dalykai, kuriuos galima pridėti prie bet kurio siuntinio: itališki nailoniniai lietpalčiai $11.00; šveicariški 17 akmenų laikrodžiai $27.00; vilnonės skarelės $4.00; ilgo grojimo plokštelės.

BALTIC STORES LTD.,

(Z. Juras). 421 Hackney Rd., London, E. 2. England. Telef. SHO 8734.

Seniausia šioje srityje lietuviška firma. Garantuotas ir greitas siuntinių pristatymas.

Atstovai: **A. Kusinskis**, 167 College St., Apt. 2, Sudbury, Ontario.
L. Radzevičius, 530 Windermere Ave., Toronto 9, Ont..

B/A

Vienintelė lietuviška Toronte PARKDALE B-A SERVICE CENTRE benzino stotis 1181 Queen St. W., (prie Gladstone). Tel. 535-9468

Benzinas, alyvos keitimas, tepimas, padangos, baterijos ir t. t. Automobilių vilkikas (towing). Autovežimių taisymas, elektrinis (Alen Scop) patikrinimas. Po darbo valandų skambanti tel. RO 6-8503.

Kiekvieno mėnesio pirmą savaitę (spalio 1—7 d.) atidaryta visą parą — 24 valandas.

F. SENKUS REAL ESTATE
1997 Dundas St. W. • Tel. 533-4414

MEDŽIO ŠAKNŲ KALBA

Tai Pranas Baltuonis — žemaitis. Šešis metus vakarais bei naktimis, atliekamu laiku nuo darbo ir šeimos (užaugino du sūnus ir dukrą) rinko negyvas medžio šaknis, jas skulptūriškai apipavidalino ir surengė savo darbų parodą Montrealyje, Place Ville Marie. Vienas didžiųjų viešbučių davė P. Baltuonio darbams nemokamai "lobby" vietą, kuri nuomojant kainuotų keletą tūkstančių dolerių mėnesiui. Tenai man teko jo darbus pamatyti. Vieni jo darbų tiktų graikų mitologijos ar lietuviškų pasakų iliustracijoms, kiti, kaip paukščiai ir gyvuliai, mielai pagražintų betkuriuos namus ar privačią kolekciją (pirkėjai-mėgėjai mano, kad $120 už vieną skulptūrą nėra brangu). Kiti yra gracingi, pilni judesio ir gyvybės. Kaikurie perkrauti detalėmis. Medžio šaknis yra kieta medžiaga. Ji reikalauja labai daug darbo, kantrybės. Pati šaknies forma yra ribojanti, nors ir sugestiją duodanti kuriančiam menininkui.

Tai pijonieriaus darbas, panašiai kaip Mikalojaus Ivanausko ugnies tapyba. Labai naujas ir dar niekieno tokiu mastu nenaudotas, lengvai pritaikomas Kanadoje, kur tūkstantmetiniai medžių kelmai gali būti puiki medžiaga tos srities menininkui. Pr. Baltuonis siūlo kiekvienam išmėginti tą meno rūšį, nes prieinama visiems.

Jo parodą aplankė didelis skaičius žmonių, jų tarpe svečiai, atvažiavę į pasaulinę parodą iš įvairių pasaulio kraštų. Jie paliko svečių knygoje labai gerų atsiliepimų. Pr. Baltuonis pradėjo gauti pakvietimus iš meno fakultetų ir kitokių centrų (Halifakso, Detroito) parodyti savo originalią kūrybą. Privatūs asmenys kviečia jį apipavidalinti jų pačių medžio radinius namams papuošti. Atrodo, kad Pr. Baltuonis yra atradęs savo išraiškos būdą.

S. Prapuolenytė-Bunker

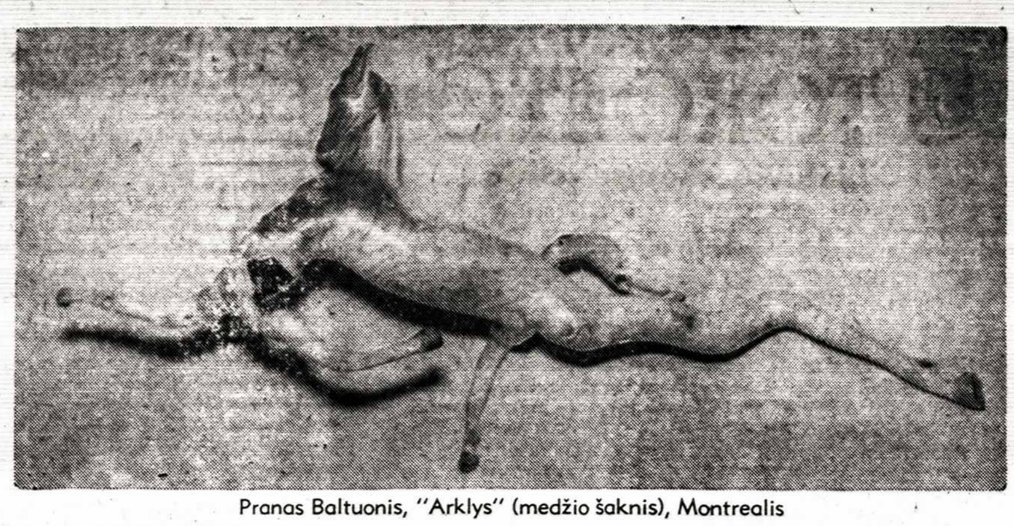

Pranas Baltuonis, "Arklys" (medžio šaknis), Montrealis

Ukrainiečiai istorikai ir Lietuva

Užsienyje gyvenų ukrainiečiai turi istorikų draugiją su 120 narių, leidžia trimėnesinį žurnalą "Ukrainskij Istorik", kur dažnai yra įdomios medžiagos ir lietuviui. Naujausias numeris (1966 m., 3-4) nušviečia gyvenimą-veiklą dviejų žymių ukrainiečių istorikų: Mykolo Vasilenkos (1886-1935) ir Vadimo Modzalevskio (1882-1920). Abu mirė Kieve. Pastarajam ypač rūpėjo nustatyti tikrą Ukrainos valstybės herbą. Jam padėjo lietuviška pavarde dailininkas J. Narbuta, apie kurį, sakoma, esąs straipsnis Filadelfijoj 1951 m. išleistame leidinyje "Deržavnicka Dumka".

Pernai istorikui Vasilenko suejo 100 metų gimimo sukaktis. Jis mokslus išėjo Estijos Tartu (Dorpato) universitete 1890 m. ir apsigyveno Kieve, kur 1911 m. gavo doktoratą. Čia klausė paskaitų žymaus ukrainiečio istoriko Antonovičiaus ir susidraugavo su vėliau pasižymėjusiu istoriku Hruševskiu, kurio šimto metų gimimo sukaktį ukrainiečiai atžymėjo pernai.

Vasilenko buvo darbštus: parašė apie 500 straipsnių; jų tarpe yra 1896 m. straipsnis apie senovės Lietuvą vokiečių Brockhauso-Efrono enciklopedijoj (tomas 34, psl. 818-827). Jis ją vadino "Litovsko-Ruskoje gosudarstvo". Doktoratą gavęs, buvo paskirtas istorijos profesoriaus padėjėju. Draugui džiūgavo: "Dėstysiu istoriją Lietuvos, vakarų Rusijos, Ukrainos ir lietuvių-rusų (Lietuvos Statuto) teisę, neliesdamas maskvinės Rusijos." Kai pagal 1920 m. taikos sutartį lenkai 1924 m. atvyko Maskvon iš Lietuvos Metrikos išsirinkti žadėtų vien Lenkiją liečiančių dokumentų, prof. Vasilenko buvo pakviestas kaip žinovas. Didrusiams atstovavo prof. Gotje, gudams — prof. V. Pičeta.

Prof. Vasilenko, matyti, buvo giliai susipažinęs su Lietuvos Statutu, nes parašė platoką studiją: "Kaip gyvenime panaikintas Lietuvos Statutas; studija ukrainiečių ir vakarų rusų teisių likvidavimo istorija". Ją išspausdino ukrainiečių mokslų akademijos leidinys "Zapiski" 1926 m. (tomas II-III, psl. 232-316). Vasilenko taipgi parašė 1911 m. straipsnį "Lietuvių-rusų valstybė" Pflugo-Hartingo Vokietijoj leistai Europos istorijos serijai.

Galima prisiminti, kad nevienas rusas, gudas ar ukrainietis istorikas vargo jieškodamas, kaip pavadinti senovės Lietuvos valstybę, kurios oficialus vardas, berods, visada buvo Didžioji Lietuvos Kunigaikštystė. Istorikas M. K. Liubavskis, pavyzdžiui, ją vadino "Lietuvių-rusų valstybe". Jo mokinio gudo V. Pičetos raštų rinkinyje, kuris išleistas Maskvoje 1961 m. (814), sovietinė redakcija pareiškia:

"Įžangos žodį baigdami, norime stabtelti ties dviem klausimais. Prieš 1917 m. Didžioji Lietuvos Kunigaikštystė paprastai būdavo vadinama lietuvių-rusų valstybe. Apie 1920 m. raštuose ji dažniausiai (prieš Lublino uniją) būdavo vadinama lietuvių-gudų, o kaikada net lietuvių-gudų-ukrainiečių valstybe. Pičeta vėliau atsisakė visų šių savavališkai pasirenkamų pavadinimų ir tevartodavo oficialųjį vardą — Didžioji Lietuvos Kunigaikštystė (Velikoje kniažestvo litovskoje). Veikalą spaudai ruošdami, nevisur suskubome įvairius pavadinimus suvienodinti. Antra, skaitytojus turime perspėti, kad, apie Vilnių kalbėdamas, Pičeta dažnai jį priskiria prie gudiškų miestų. Būdamas Didžiosios Lietuvos Kunigaikštystės, kurion įėjo ir Gudija, sostine, Vilnius XVI a. buvo ne tik stambus ekonominis, bet ir kultūrinis centras, suvaidinęs svarbų vaidmenį gudų tautinės kultūros ugdyme. Juk Vilniuje prasidėjo gudų kalba knygų spausdinimas. Čia veikė ir viena stambiausių bei veikliausių ortodoksų tikybinių brolijų, kovojusių už gudiškumą ir savitą tautinę kultūrą. Šie motyvai, be abejonės, veikė prof. Pičetą, jam istoriją rašant."

Niujorke įvyko ukrainiečių istorikų konferencija, kurioje dr. Omelčenko skaitė paskaitą apie istoriką Dmitrą Dorošenką, ainį dviejų Ukrainos hetmanų, gimusį Vilniuje 1882 m. ir čia baigusį gimnaziją. Vėliau mokėsi Varšuvos, Peterburgo, Lvivo ir Kievo universitetuose. Nuo 1918 m. apsigyveno Čekoslovakijoj; mirė Miunchene 1951 m. Parašė nepriklausomos Ukrainos (1917-1923) istoriją ir anglų kalba "History of the Ukraine", kurią Kanados ukrainiečiai išleido Edmontone 1939 m.

Šarūnas

VISUOMENĖ DABARTINĖJE LIETUVOJE

L. K. Mokslo Akademijos suvažiavimas Vokietijoje

Sociologinis pjūvis

Sociologijos sekcijos posėdis tęsiamas po pietų. Pirmininkauja V. Bartusevičius. Salėj dalyvių 65. Dr. K. J. Čeginskas skaito paskaitą: **"Visuomeninės raidos bruožai šiandieninėje Lietuvoje".**

Paskaitos įžangoje buvo nušviesti sunkumai, kurie kyla nagrinėjant lietuvių visuomenės reiškinius. Vieni jų liečia metodą, kiti — šaltinius. Paskaitininko nuomone, lietuviško gyvenimo reiškinių tyrimas šiuo metu yra žymiai sunkesnis, negu kitose tautose, nors pastaruoju metu jau pastebimas naujas susidomėjimas sociologija ir pačioje Lietuvoje.

Paskaitoje buvo perskaitytas didesnio darbo pirmasis skyrelis įvardintas: **"Pastovumas be taikos arba visuomenė valstybingumo krizėje".** Apžvelgdamas Lietuvos visuomenės raidą nuo šio amžiaus pradžios geopolitiniu atžvilgiu, autorius atkreipė dėmesį į dažnas ir nevienodai visą kraštą palietusias politines permainas (sienų ir politinius santvarkų pasikeitimus). Iš to sekė išvada, kad normali visuomeninė raida buvusi sutrukdyta ir atsirado įtampa tarp gaivalinių reiškinių ir organizuotųjų struktūrų.

Dabartinę Lietuvos visuomenės raidą apsprendžia keturi pagrindiniai geopolitiniai duomenys: 1. teritorinis vientisumas, 2. sienų pastovumas, 3. rusiškasis apsupimas ir 4. krašto susovietinimas.

Toliau buvo paliestas suverenumo klausimas, kuris išnagrinėtas trim požiūriais: 1. kiek jis aplamai liečia visas sovietines tautines respublikas, 2. kiek jis liečia atskirai Baltijos valstybes ir 3. kiek ypatingas Lietuvai. Išsamiai išnagrinėta dabar sovietijoj vykstančių diskusijų linkmė panaikinti paskutinius sovietinių tautinių respubliku valstybinio suverenumo likučius.

Išvadoje autorius teigė, kad šiandieninės Lietuvos visuomeninio vystymosi sąlygos yra tiek savitos, jog Maskvos kitur mėginti receptai čia duoda kitokių vaisių, negu laukiama.

Visuomeninis konfliktas tarp gaivalinių jėgų ir politinės sąrangos toliau išliko, net sustiprėjo. Išorinių sąlygų supastovėjimas neatnešė taikos. Visuomenė krizės ženkle yra veikiama poliariškumo dėsnio, kaip jį yra suformulavęs P. A. Sorokinas. Kiti visuomeninės raidos bruožai gali išryškėti tik giliau panagrinėjus kitus jos požiūrius (demografinį, ekonominį, socialinį, kultūrinį ir pan.).

Po paskaitos užtrukusios 55 minutes, daroma 10 min. pertrauka. Dalyviams susirinkus į salę, pirmininkaujantis V. Bartusevičius padarė įvadą į diskusijas, atpasakodamas kaikurias paskaitininko iškeltas mintis. Diskusijose dalyvauja: V. Natkus, Alf. Krivickas, Antanaitis, J. Riaubūnas, J. Juraitis, Z. Ivinskis, V. Banaitis, P. Karvelis. Diskusijos buvo įdomios.

Medicininės temos

Tą dieną numatytas tikslių jų mokslų sekcijos posėdis, neatvažiavus jos vadovui ir paskaitininkui dr. A. Šauliui, neįvyko. Taip pat negalėjo atvykti į suvažiavimą abu medicinos sekcijos paskaitininkai prof. dr. V. Pavilanis iš Kanados ir dr. Domas Jasaitis iš JAV. Jie savo paskaitas atsiuntė raštu, kurių vieną, būtent, dr. V. Pavilanio "Specifinis imunitetas viruso sukelto vėžio" perskaitė vienas iš suvažiavimo dalyvių — medicinos daktaras Balys Petkauskas. Jis prie dr. V. Pavilanio paskaitos dar prijungė ir savo referatą apie laboratorijose jo darytus tyrimus: kaip vėžį sukelia cheminiai veiksniai. Nors paskaitoj ir referate buvo dėstomi labai specialūs mediciniški klausimai, tačiau dalyviai, kurių salėj buvo per 40, atidžiai išklausė. Į klausimus atsakinėjo dr. B. Petkauskas. **rk**

Patiekalų knyga su lietuvių skyriumi

Kanados šimtmečio proga įvairiose vietovėse vykdomi vienokie ar kitokie projektai. Vykdo juos oficialios įstaigos, firmos, organizacijos. Etninės grupės daug kur projektus vykdo bendrai, susibūrusios į vietinę tautybių tarybą — Folk Art Council. Įdomų projektą įvykdė Port Arthur-Fort Williams etninės grupės, susibūrusios į Lakehead Folk Arts Council, kuris išleido anglų kalba 20 tautybių valgių knygą — "Cookery of Many Lands". Joje dalyvauja ir lietuviai.

Po įžangos, kurioje pasisakoma, kad tai yra tik vienas projektų (kitas didelis projektas yra įkūrimas etninio muzėjaus naujoje universiteto bibliotekoje), eina atskirų tautybių skyriai. Kiekvieno skyriaus pradžioje duodamas trumpas žvilgsnis į tautinę grupę, po to eina kulinarija. Žvilgsnį pirmiausia patraukia indėnų skyrius, kuriame, tarp kitų, aptariami šie valgiai: kepti grybai, laukinių ryžių patiekalai, bebrų uodegų patiekalas, kepta skunkė, briedžio nosis, sąrašas valgomų laukinių žolių.

Lietuviams šioje 182 pusl. knygoje paskirta 12 puslapių. Įžanginis puslapis papuoštas vyčiu ir rūta. Sekantis puslapis skirtas supažindinimui su lietuvių tauta. Toliau seka šie gėrimai ir valgiai: burokų vynas, midus, cepelinai, bulvių vyniotinis su grybais, kugelis, kimšta žuvis, virtiniai, Kalėdų pyragas, vaisių kisielius, beržo šakos kepinys, varškė su medum, sklindžiai, grybų patiekalai.

Apskritai, visa knyga daro labai malonų įspūdį. Gaunama: Lakehead Folk Art Council, P. O. Box 753, Port Arthur, Ont. Knyga su persiuntimu $2.35.

A. R.

Atsiųsta paminėti

Owen J. C. Norem, TIMELESS LITHUANIA. Buvusio amerikiečių ambasadoriaus Lietuvai studija, skirta Lietuvos nepriklausomybės 25 m. sukakčiai atžymėti, 300 psl. II laida, išleista Klevelande "Vilties" bendrovės. Kaina $4.00.

Laiškai Lietuviams nr. 5, gegužis. Tėvų jėzuitų leidžiamas religinės ir tautinės kultūros mėnesinis žurnalas. Vyr. red. T. Kęstutis Trimakas, SJ. Adresas: 2345 West 56th St., Chicago, Ill. 60636, USA.

ANTONIANUM 1967. Gausiai iliustruotas Šv. Antano gimnazijos metinis leidinys su mokinių sąrašais, mokytojų ir abiturientų nuotraukomis, išsamiu veiklos aprašymu. Spaudai paruošė patys mokiniai. Nuotraukos Lee foto studijos ir V. Maželio. 52 psl., kaina nepažymėta. Spaudė Tėvų pranciškonų spaustuvė, 680 Bushwick Ave., Brooklyn, N.Y. 11221, USA.

ROMOS KATALIKŲ APEIGYNAS LIETUVOS VYSKUPIJOMS. Pirmoji dalis — sakramentai ir pašventinimai, 286 psl. Antroji dalis — procecijos, litanijos, laidotuvės, 415 psl. Priedai — šv. Mišių ir šermenų giedojimai, 127 psl. Parengė Lietuvos vyskupijų liturginė komisija. Lietuvos vyskupijų ordinarų kolegijos leidinys. Vilnius — Kaunas 1966. Tai visais atžvilgiais tinkamas leidinys lietuviškoms parapijoms ir išeivijoje.

ŠV. MIŠIOS, 70 psl., vyskupo Prano Brazio rūpesčiu išleisti Mišių tekstai lietuvių kalba. Tai naujausi tekstai, patvirtinti liturginei konstitucijai vykdyti tarybos Romoje. Įžangos žodis parašytas Velionies vyskupo Pr. Brazio. Leidinėlis išleistas Bad Woerishofen, Vokietijoj 1967 m.

Muz. Juozo Bertulio pedagoginės veiklos 50 metų sukakties minėjimo, paskaitos ir parodėlės biuletenis. 57 rotatorium spausti psl. Išleido šiai sukakčiai paminėti sudarytas komitetas, 6818 So. Western Ave., Chicago, Ill. 60636, USA.

Lietuvos Pajūris nr. 3(27), 1967. Leidėjas — Kanados Mažosios Lietuvos Bičiulių Draugijos centro valdyba, vyr. redaktorius — A. Lymantas. Redakcijos ir administracijos adresas: 5260 — 10th Ave., Rsmt., Montreal 36, Que.

Evangelijos Šviesa nr. 3, gegužis-birželis. Adresai nepažymėti.

KULTŪRINĖJE VEIKLOJE

VYTAUTAS ALANTAS laimėjo "Dirvos" novelės konkursą. Vertintojų komisija, kurią sudarė Vladas Braziulis, Algis Garlauskas ir Vytautas Gedgaudas, iš aštuoniolikos gautų novelių premijuotina pripažino Kanapėno slapyvardžiu pasirašytą "Ugly Lithuanian". Atplėšus voką paaiškėjo, kad šio kūrinio autorius yra V. Alantas, nepriklausomoje Lietuvoje buvęs ELTOS direktorium ir "Lietuvos Aido" vyr. redaktorium, literatūroje reiškęsis novelėmis, dramomis, romanu. Jam mecenato Simo Kašelionio $250 premija buvo įteikta "Dirvos" rudens pobūvyje. V. Alantas yra laimėjęs ir pernykštį "Dirvos" konkursą su novele "Viskas galėjo ir kitaip susiklostyti . . ."

ALDONOS STEMPUŽIENĖS rečitalis, kurio programą sudarė Donizetti, Durante, Caccini, Pergolesi, De Falla, Debussy ir Lapinsko dainos bei operų arijos, įvyko rugsėjo 24 d. Klevelando muzikos instituto Kulas salėje. Jį rengė 34-tąjį muzikinės veiklos sezoną Klevlande pradėjusi Cafarelli operos bendrovė. Puikų lietuvės solistės įvertinimą "The Plain Dealer" dienraščio puslapiuose paskelbė Robert Finn ir muzikos kritikas Frank Hruby. Jie taipgi giria kompoz. D. Lapinsko moderniu stiliumi sukomponuotą penkių dainų ciklą, kurį A. Stempužienė atliko su pianino, fleitos ir mušamųjų instrumentų palyda. Solistei akompanavo D. Lapinskas, K. Lukas ir R. Matson.

LIETUVIAI FILATELISTAI Lietuvos nepriklausomybės atkūrimo ir pirmojo pašto ženklo penkiasdešimtmetį nutarė atžymėti jubilėjine pašto ženklų paroda, kuri įvyks 1968 m. vasario 16-18 d.d. Balzeko Lietuvių Kultūros Muzėjuje Čikagoje. Parodą organizuoja čikagiečių filatelistų draugija "Lietuva" ir Niujorko Lietuvių Filatelistų Draugija.

ZUZANA ARLAUSKAITĖ-MIKŠIENĖ, dramos aktorė ir režisorė, 80 m. amžiaus ir 60 m. sceninės veiklos sukaktis ruošiasi atžymėti Detroite spalio 28 d. Ta proga ji vaidins jos pačios režisuotoje S. Čiurlionienės komedijoje "Pinigėliai". Sukaktuvininkė yra Lietuvos profesinio teatro veteranė aktorė, išeivijoje daug darbo ir energijos skyrusi Detroito dramos mėgėjų grupei.

KULTŪRINIAI SUBATVAKARIAI Bostone buvo pradėti dail. A. Rūkštelės kūrinių paroda ir jo paskaita apie dabarties žmogų ir meną. Subatvakarių vadovas St. Santvaras dalyviams priminė mirusius poetus V. Mykolaitį-Putiną, Ant. Rūką, pasidalijo įspūdžiais iš pasaulinės parodos Montrealyje.

PROF. DR. JURAS POŽELA, Lietuvos Mokslų Akademijos puslaidininkių fizikos instituto direktorius, mėnesį laiko viešėjo JAV universitetuose, dalyvavo dviejose tarptautinėse konferencijose, pakviestas Amerikos Mokslų Akademijos. Tarptautinėje konferencijoje naujų generacijos ir elektros signalų stiprinimo būdų klausimais jis skaitė pranešimą, paruoštą kartu su fizikos-matematikos kandidatu Sigitu Kalvėnu, apie naujus reiškinius puslaidininkiuose, esant stipriems elektriniams laukams. Šis lietuvių mokslininkų darbas susilaukė didelio amerikiečių dėmesio — pranešimą teko kartoti Stanfordo universitete Kalifornijoje, Mičigano universitete Ann Arbor ir General Telephone and Electronics bendrovės mokslinio tyrimo centre.

BALETO MOKYKLĄ Niujorke ruošiasi atidaryti skulptorė Elena Kepalaitė, kuri taipgi yra balerina ir išraiškos šokio atstovė, šokusi Europoje, Australijoje, Kanadoje ir JAV-se. Klasikinio baleto ji mokėsi Vilniuje ir šoko Vilniaus operoje, o išraiškos šokį studijavo Vokietijoje pas Mary Wigman. Į baleto mokyklą bus priimami vaikai nuo 6-7 m. amžiaus. Per metus bus ruošiami du mokinių pasirodymai. E. Kepalaitės adresas: 84-25 109 St., Richmond Hill, N. Y. 11418.

LIETUVIŲ OPERA ČIKAGOJE pradėjo ruoštis Beethoveno operos "Fidelio" pastatymui. Dainuoti sutiko solistai: Danutė Stankaitytė, Jonas Vaznelis, Stasys Baras, Algirdas Brazis, Daiva Mongirdaitė, Stephan Wicik, Valentinas Liorentas ir Julius Savrimavičius. Scenos techniškasis patarėjas — Kazys Oželis, dailininkas — Vytautas Virkau, pastatymo vyr. meninis vadovas — dirigentas Aleksandras Kučiūnas. Spaudoje buvo kilęs klausimas — kodėl atsisakyta J. Gaidelio operos "Dana" pastatymo? Lietuvių Operos valdybos pirm. V. Juškos teigimu, tai padaryti privertė nemaži J. Karnavičiaus "Gražinos" nuostoliai. "Danos" gaidų paruošimas pareikalautų didelių išlaidų ir didelio darbo. Dėl šių priežasčių J. Gaidelio naujoji opera "Dana" bus statoma sekantį sezoną.

OKUPUOTOJ LIETUVOJ

GEDIMINO PILIES BOKŠTE praplečiamas ir pertvarkomas lig šiol veikęs muzėjus. Planus paruošė vilniečiai architektai Vladas Vizgirda ir Donatas Daukša. Muzėjaus direktorės Janinos Puipienės teigimu, pusrūsyje yra išstatyti restauruoti indai bei kiti XIV šimtmečio namų apyvokos reikmenys, rasti buvusioje pilies teritorijoje archeologinių kasinėjimų metu. Pirmame augšte išstatytas aisčių gyventų vietovių žemėlapis, sužymėti mūšiai su kryžiuočiais, jų žygiai į Vilnių. Didžiąją eksponatų dalį čia sudaro ano laikotarpio ginklai: lietuvių ir kryžiuočių kalavijai, skydai, jietigaliai, kovos kirviai, žiediniai marškiniai ir šarvai. Architektas Sigitas Lasavickas yra paruošęs XIV š. Vilniaus pilių maketą. Žalgirio mūšiui atstovauja Vytauto biustas ir Jano Mateikos plačiai žinomo paveikslo reprodukcija. Antrame augšte, be XVI ir XVII š. Vilniaus pilių maketų, yra gausus rinkinys renesansinio ir barokinio stiliaus koklių, senosios statybinės medžiagos. Vien tik koklių su buities scenomis, žmonių portretais ir herbais archeologai yra radę daugiau kaip šimtą pavyzdžių. Dar nebaigtas įrengti muzėjaus trečias augštas lankytojus supažindins su Vilniaus architektūriniais paminklais, paruošdamas juos žvilgsniui iš Gedimino pilies į dabartinį Vilnių. Muzėjų ir Gedimino pilies bokštą šiemet jau aplankė apie 250.000 vilniečių ir svečių. Vadovai paaiškinimus teikia ne tik lietuviškai ir rusiškai, bet taipgi vokiečių ir anglų kalbomis.

LIETUVOS NEUROPATOLOGŲ IR PSICHIATRŲ IV mokslinė konferencija, trukusi tris dienas, įvyko Naujosios Vilnios psichoneurologinėje ligoninėje. Dalyvavo apie 160 lietuvių gydytojų ir svečių iš Maskvos, Minsko, Rygos, Gardino ir net R. Vokietijos. Konferencijos metu perskaityta daugiau kaip 40 pranešimų.

GRAFIKAS MEČISLOVAS BULAKA atšventė 60 m. amžiaus sukaktį. Kauno meno mokyklą baigęs 1931 m., jis dalyvavo pirmojoje lietuvių grafikos parodoje užsienyje, kuri 1935 m. buvo surengta Prahoje. Jau tada lankytojų dėmesį atkreipė jo sukurti medžio ir vario raižiniai. Aukso medaliu pasaulinėje parodoje Paryžiuje 1937 m. buvo atžymėtas jo graviūrų ciklas J. Biliūno "Liūdnai pasakai", pradėtas skausmingu "Pieta" ir baigtas simboliniu "Rūpintojėliu". 1938 m. Romoje prancūzų kalba išėjo jo paruošta knyga apie lietuvių grafiką bei jos kūrėjus — V. K. Jonyną, V. Jurkūną, V. Petravičių, M. Katiliūtę ir kt. Pokario metais M. Bulaka yra buvęs Dailininkų Sąjungos pirmininku, Vilniaus dailės akademijos rektorium, grafikos fakulteto vadovu. Jis apipavidalino leidinius "Pirmoji lietuviška knyga", "Pirmoji lietuviška gramatika", sukūrė graviūras K. Borutos "Suverstiems arimams", išleido sangvino piešinių aplanką "Vilnius", įamžindamas senąją architektūrą ir jos būdinguosius fragmentus. Teatriniam menui atstovauja jo sukurti scenovaizdžiai Panevėžio dramos teatro pastatymams ir keliems lietuviškiems filmams. Šiuo metu sukaktuvininkas baigia vario raižinių ciklą "Vilniaus panorama", ruošiasi naujai K. Donelaičio "Metų" vaizdinei interpretacijai.

VYTAUTAS PETKEVIČIUS, rašytojas, kuris savo kūrybai daugiausia pasirenka pokario metų Lietuvos vaizdus, "Tiesos" anketoje pareiškė: "Kodėl aš rašau apie pokario metus? Aš brendau tada, kai Lietuva su didžiausiomis kančiomis ir aukomis palengva iš buržuazinės virto socialistine. Tos kančios ir aukos, tie pokario vaizdai įėjo į mano kraują, sąmonę, jie formavo mano charakterį, pažiūras, jie, galų gale, padarė mane menininku, ir todėl natūralu, kad aš kitaip negaliu. Kas užmiršta? Labai daug kas. Visko čia nesuminėsi. Bet, man rodos, skaudžiausia yra tai, kad mes, meniškai atkurdami pokario metus, užmirštame gilų, dialektišką savo tiesos ir savo kaltės pajautimą. Ar galima buvo išvengti kai kurių klaidų, ar ne? Ar galima buvo panašių ar net didesnių laimėjimų pasiekti kitais keliais, ar būtinai reikėjo kartoti tai, kuo klydo kiti? . . ."

LIETUVIŲ KALBA išstumiama iš mokslo žurnalų, o jos vietą užima rusų kalba. 1967 m. išėjusiuose dviejuose "Kalbotyros" žurnalo sąsiuviniuose (XV ir XVI sąs.) rusų kalba jau turi persvarą. XV-tame sąsiuvinyje yra įdėti 5 straipsniai rusų k., o tik 4 lietuvių k. Dar blogiau yra XVI-tame sąsiuvinyje. Čia rusų kalba yra spausdinami jau 6 straipsniai, o lietuvių k. tik 3. Rusėjimo keliu yra pasukę ir kiti žurnalai, kaip "Literatūra" ir LTSR Mokslo Akademijos "Darbai". Ir jie pradeda daugiau dėti straipsnių rusų kalba.

ISLEISTA POEZIJOS ir prozos ontologija "Graži tu, mano brangi tėvyne". Surinkta lietuvių rašytojų poetinė kūryba, vienaip ar kitaip kalbanti apie Lietuvos gamtą, jos grožį, jos meilę, išreiškianti lietuvio jausmus tėvynės ir tėviškės gamtai. Knygoje 191 rašytojas išsirikiuoja chronologine eile, pradedant K. Donelaičiu (g. 1714) ir baigiant Violeta Palčinskaite (g. 1943). Šalia senųjų mūsų rašytojų-poetų ir dabar okupuotoj Lietuvoj gyvenančių, duodama taip pat kūrybos dalykų ir daugelio dabar laisvajame pasaulyje gyvenančių rašytojų: M. Vaitkaus, A. Giedriaus, J. Augustaitytės, J. Aisčio, P. Orintaitės, L. Dovydėno, Ant. Vaičiulaičio, J. Jankaus, A. Jasmanto-Maceinos, B. Brazdžionio, Gr. Tulauskaitės, L. Andriekaus, K. Bradūno, A. Nykos-Niliūno, H. Nagio, B. Pūkelevičiūtės, A. Baranausko ir kitų. Ontologija išleista kultūrinių ryšių su užsienio lietuviais komiteto 1967 m.

V. Kst.

Mann & Martel

REALTORS

2320 Bloor St. W. Tel. RO 2-8255

DUNDAS — BROCK
$1.900 įmokėti, 6 kambarių, dviejų augštų mūrinis namas, dvi virtuvės, atvira skola, arti susisiekino ir krautuvių.

QUEBEC — BLOOR
$10.000 įmokėti, 7 kambarių, 2-jų augštų gražus namas su garažu ir plačiu įvažiavimu; moderniška didelė virtuvė, nauja krosnis, viena atvira skola balansui; visai arti Bloor ir High parko.

BLOOR — ST. CLARENS,
$2.900 įmokėti, 9 didelių kambarių mūrinis namas, vieta garažui, 2 modernios virtuvės, naujas šildymas, naujas tinkas, aluminiai 2-ri langai ir durys, savininkas išvyksta Europon. galima užimti už mėnesio ar greičiau.

JANE — ANNETTE,
$7.500 įmokėti, 8 kambariai per 2 augštus atskiras mūrinis namas su garažu, 2 virtuvės, moderni vonia, arti krautuvių ir susisiekimo.

WINDERMERE — BLOOR,
$8.000 įmokėti, 10 kambarių atskiras mūrinis namas, dvigubas garažas, 2 vonios, 3 gražios virtuvės, 4 kamb. 1-me augšte, vandens alyva šildymas, Extra kambarys rūsyje.

BLOOR — CLENDENAN,
$9.000 įmokėti, 8 metų senumo dupleksas su 3-jų kambarių butu rūsyje, abu butai po 3 miegamus, platus įvažiavimas, 2 mūriniai garažai, vandens alyva šildymas, 3 modernios virtuvės ir vonios, graži aplinka.

NEW TORONTO,
$15.000 įmokėti, 6 butų apartmentinis pastatas, privatus įvažiavimas, vandens alyva šildymas, arti krautuvių ir susisiekimo, viena atvira skola balansui, $7.500 metinių pajamų, geras išnuomavimas.

TIKRAS DUPLEKSAS. Bloor - Indian Grove, $7.000 įmokėti, atskiras, mūrinis, 10 kambarių per du augštus dupleksas, vieta — dviem automobiliam. šildomas vandeniu - alyva; viena atvira skola 10 metų. Visai arti Bloor požeminio traukinio. Viršutinį butą galima tuojau užimti.

B. SAKALAS

Darbo telef. RO. 2-8255 Namų telef. 766-8479

P.S. Jeigu kartais nerastumėte šiame skelbime sau tinkamo namo ar biznio, tuojau skambinkite mums pasiteiraudami ką mes turime naujo, nes mes gauname kas dieną naujų nuosavybių.

MANN & MARTEL REALTORS

1928 Weston Rd. Tel. 249-7691

WESTON ROAD - LAWRENCE,
$105.000.00 prašoma kaina, 10-plex, įmokėjimas apie $30.000, 8 metų senumo. Pajamų metams $14.500, sklypas 58x141 pėda. Prie gero susisiekimo, naujai atremontuotas, teraso grindinys ir laiptai.

RONCESVALLES - GEOFFREY,
$5,000.00 įmokėti, 3-jų butų atskiras plytų namas. Prašoma kaina virš $30,000.00. Garažas, geras įvažiavimas, gražus kiemas, naujas vandens šildymas, pajamų namas.

RATHBURN - ISLINGTON,
$37,900.00 prašoma kaina, gražus namas, 2 frontiniai įėjimai. Galėtų tikti daktarui, dantistui. 7 kambariai, užbaigtas rūsys, iki lubų židinys, gėlėms dėžės viduje, naujі kilimai gyv. kambary, 3-uose miegamuose ir iš dalies rūsy. Gražus, didelis sklypas 136x186 ir 122 x75, 3 prausyklos.

BATHURST - LAWRENCE,
$22,900.00, atskiras plytų namas, 5 kambariai ir 1-nas rūsy, geras namas, didelis sklypas, greitas užėmimas.

COLLEGE - OSSINGTON,
$3,000.00 įmokėti, 7 kambariai, atskiras plytų namas, 2 virtuvės, 2 prausyklos, vienas kambarys rūsy, naujas blokų garažas, prašoma kaina tik $25,000.00.

JANE - ST. CLAIR,
$15,900.00 pilna kaina, įmokėti $ 4,500.00; 5-kių kambarių namas, privatus asfaltuotas įvažiavimas.

JANE - LAWRENCE,
$18,500.00 kaina, $3,000.00 įmokėjimas, 5-kių kambarių plytų namas, vienas kambarys rūsyje.

ST. VAUPŠAS

Darbo tel. 249-7691 Namų tel. 244-3519

Turime taip pat daug nuosavybių parduoti.

Priimame namus pardavimui.

PRISIKĖLIMO PARAPIJOS KREDITO KOOPERATYVAS

999 COLLEGE ST., TORONTO 4, TEL. 532-3400

DARBO VALANDOS:
Pirm. 10 - 1.30 ir 4.30 - 7
Antr. 10 - 1.30
Treč. uždarytas
Ketv. 10 - 1.30 ir 4.30 - 7
Penkt. 10 - 1.30 ir 4.30 - 8
Šešt. 9 - 12
Sekm. 9.30 - 1

4¾% 5½% 6½% 7%

100% saugumas.
$2.000 gyvybės draudą nemokamai.
Mūsų greitas augimas yra sveikos finansinės įstaigos išdava.

Tapdami aktyviais nariais padedate sau, padedate lietuviškiems kultūriniams reikalams.

GREIČIAUSIAI AUGĄS LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVAS

PROGRESS

REAL ESTATE LTD.

REALTOR

1072 Bloor Str. W. Tel. 534-9286

BLOOR-CLENDENAN, $4.000 įmokėti, rupių plytų atskiras, 6 gražūs kambariai. Namas naujai išdekoruotas, moderni virtuvė, garažas ir šoninis įvažiavimas. Sklypas 27x 150, lengvos išmokėjimo sąlygos.

RONCESVALLES-GEOFFREY St, $5.000 įmokėti, atskiras, gerų plytų, 8 dideli kambariai, 3 virtuvės, 2 prausyklos, ekstra kambarys rūsyje, naujas vandeniu-alyva šildymas. Garažas ir geras įvažiavimas. Arti krautuvių ir susisiekimo.

BLOOR - INDIAN RD., $5.000 įmokėti, 6 kambarių vienos šeimos namas. Reikia mažo remonto; vieta garažui. Vertas dėmesio pirkinys. Arti parko, ir puikaus susisiekimo. Pasiteiraukit.

HIGH PARK BLVD. - RONCESVALLES, $5.000 įmokėti, mūrinis, atskiras, 6 gražūs kambariai, 2 modernios virtuvės. Namas naujai atremontuotas ir galima tuoj užimti. Arti Roncesvalles krauturių ir katalikų mokyklos.

JANE - ANNETTE, $8.000 įmokėti, naujų plytų, atskiras, 7 kambariai, mūrinis, atskiras, 2 prausyklos, dvigubas garažas. Lengvos išmokėjimo sąlygos.

S. JOKUBAITIS

Tel. 534-9286 — namų: 537-2869

Extra Realty Ltd.

1043 BLOOR ST. WEST, TORONTO. TEL. LE 1-1161

BLOOR - DURIE, mūro, atskiras, 7 didelių kambarių, 2 modernios virtuvės, įrengtas rūsys, garažas, gražus kiemas.

RONCESVALLES - GEOFFREY, mūro, atskiras, 3 augštų, 15 didelių kambarių, kiekviename augšte prausykla, garažas, $400 mėnesinės pajamos.

VAKARUOSE 6 butų 7 metų senumo gražus ir pelningas apartamentas.

ISLINGTON - RODBURN, mūro, atskiras 2 butų po 6 kambarius apartamentas, du garažai, kiemas 200 x 150 pėdų.

JANE - ANNETTE, 5 kambarių (bungalow) vienaaugštis namas, garažas, privatus įvažiavimas.

ST. CLAIRE - BATHURST, 3 butų apartamentas po 3 miegamuosius. Galiu duoti pirmą skolą ant namo iki $10.000 iš 8½% 5 metams.

Čia paskelbti namai verti dėmesio. Viešame pardavime jų nėra. Neradus šiame skelbime jums tinkamo objekto, ar norint parduoti nejudomą turtą, prašau skambinti kiekvienu laiku, gausite teisingą patarnavimą.

J. KUDABA

Toronto Real Estate Boards narys.

LE 1-1161, namų 783-2105

TORONTO ONT

Lietuvių skautų veikla

• Šį sekmadienį, spalio 15, 4 v. p.p., skautų būkle šaukiamas "Šatrijos" ir "Rambyno" tuntų vadijų posėdis. Bus tariamasi sukaktuvinių metų atidarymo sueigos (lapkr. 12 d.) programos reikalais. Pasitarime būtinai prašomi dalyvauti draugovių globėjai ir draugininkai-kės.

• Skautai-tės ir jų tėveliai yra prašomi rinkti fantus tėvų komiteto ruošiamam dideliam bazarui lapkr. 11 d. Tikėkimės, kad sukaktuvinių metų išvakarių bazaras-pasilinksminimas bus smagus ir didelis.

• Šį mėnesį draugovės pradeda reguliarias savo sueigas. Pats laikas savo mažuosius įrašyti į skautų-čių draugoves. Kreiptis į jaun. skautų-čių draugininkus: ps. M. Stanionienę, tel. RU 1-7861, ps. P. Reginą — tel. 274-2265, ps. A. Gotceitą — tel. 766-0259, ps. B. Pošką — tel. 762-6684. Taipgi visas informacijas apie įstojimą į skautus-tes teikia "Šatrijos" ir "Rambyno" tuntininkai bei kiti tuntų vadovai. Siųskime savo vaikus į lietuviškas organizacijas.

Č. S.

Didysis Kanados šimtmečio balius jau čia pat — šį šeštadienį žavioje Club Kingsway salėje, 100 Queensway, Ontario ežero pakrantėje. Programoje: Kanados šimmečio maršas, žygiuojant iškiliajai 1967 m. lietuvaitei ir jaunimui su degančiais žibintais, Toronto burmistro ir ponios sutikimas, linksmųjų brolių aktualijos, mergaičių trijulės dainos, orkestro Jedrasky speciali solo programa, milžiniška loterija — šimtmečio laimės šulinys. Parengime dalyvaus ir KLB krašto tarybos nariai. Gausus bufetas, mandagus patarnavimas. Visi, ir jaunimas ir senimas, turės džiaugsmo ir staigmenų. Rengėjas, Toronto apylinkės valdyba, į savo rengiamą šimtmečio balių kviečia visus tautiečius iš Toronto ir plačiųjų apylinkių. Šeštadienį visi keliai veda į šimtmečio parengimą. Gausiai dalyvauti šimtmečio šventėje, šviesiai žvelgti į Kanados ateitį! **Rengėjai**

Toronto Lietuvių Akademikų (Alumni) Draugijos metinis susirinkimas įvyko liepos 26 d. Prisikėlimo muzikos studijoje. Per paskutiniuosius metus Draugija surengė septynias paskaitas ir Žibunto Mikšio dailės parodą. Visuomenės susidomėjimas buvo didelis, nes muzikos studija būdavo visuomet pilna. Narių prieauglis nėra proporcingai padidėjęs. Valdyba, užbaigdama 1966/67 metų veiklą, nuoširdžiai dėkoja visiems paskaitininkams už jų laiką, triūsą ir bendradarbiavimą; Prisikėlimo parapijos vadovybei už patalpas; "Tėviškės Žiburiams" už pranešimų bei reportažų spausdinimą; Pr. Alšėnui už rūpestingą paskaitų aprašymą, dail. Ž. Mikšiui už dailės darbus; dail. T. Valiui už parodos paruošimą; visiems svečiams bei nariams už lankymąsi. Taip pat dėkojame visiems kilniems asmenims, prisidėjusiems prie Draugijos veiklos. I naują 1967/68 metų valdybą išrinkti: V. Petrulis — pirm., S. Butkevičienė — sekr.. A. Banelis — laikinis iždi. **Valdyba**

"TĖVIŠKĖS ŽIBURIAMS" aukojo: $10.40 — L. Taškūnas; $10 — Ign. Slabšinskas; dvi rėmėjo prenumeratas po $10 — J. Tumosa; rėmėjo prenumeratas po $10 atsiuntė: kun. Ign. Albavičius, A. Šarauskas, A. Ungaitis, I. Petrauskas, G. Palmer, Kuzmas Construction Co., P. Regina, C. Jonys, dr. A. Pacevičius, kun. J. Matutis, M. Juodeika, dr. S. Pacevičius, F. Dašk is; po $5: D.L.K. Vytauto Klubas (Montrealyje), Ž. Sodonis; po $4: A. Dudaravičius, C. Senkevičius, J. Onaitis, P. Styra; $2.50: J. Bleizgys; po $2: C. K. Jakis, Pr. Jucius, J. Lėveris, B. Lukas; po $1: J. Butkus, L. Daunienė, J. Birštonas, V. Prūsaitis, L. Bučinskas, F. Krivinskas, I. Jurcevičius, S. Semežys, Pr. Kalvaitis, M. Krusas, J. Juozaitis, J. Kanys, P. Mazaitis, kun. A. Petraitis, R. Liormanas, J. Čeponis. Nuoširdi padėka visiems.

Rinkimai į Ontario parlamentą — spalio 17, antradienį. Visi lietuviai skatinami balsuoti, kad tuo būdu jų aktyvus dalyvavimas rinkimuose būtų pajustas bent tose apylinkėse, kur daugiau yra lietuvių. Kai politikoje dalyvaujantieji pajunta, kad kuri nors grupė yra aktyvi bei reikšminga, ima ją respektuoti ir skaitytis su jos pageidavimais. Kaip patirtis rodo, lietuvių siekimams palankiausios Ontario provincijoje yra pažangiųjų konservatorių ir liberalų partijos. Kiekvienas balsuotojas, žinoma, pasirinks kandidatus pagal savo nusistatymą, tačiau lietuviams, kaip tautinei grupei, svarbu, kad būtų išrinkta kiek galint daugiau etninių grupių atstovų. "TŽ" 40 nr. rašėme apie kandidatus — min. John Yaremko, Paul Staniszewski ir George Ben. Atskirai paminėtinas Allan Grossman.

Ministeris Allan Grossmanas yra taipgi artimas tautinėms grupėms. Nekartą jis yra dalyvavęs lietuvių iškilmėse ir parodęs jiem palankumo. Jo vadovaujama pataisos įstaigų ministerija domisi lietuvių gyvenime ir prenumeruoja "Tėviškės Žiburius". Juos taip pat gauna ir J. Yaremko vadovaujama socialinių ir šeiminių reikalų ministerija.

Taipgi minėtini ir kiti etninių grupių kandidatai. **Ted Glista,** liberalas, pr. Ontario parlamente pirmą kartą iškėlė paramos reikalą tautinių grupių šeštadieninėms mokykloms. Tautinių grupių problemas yra pasiruošę kelti viešumon ir kiti kandidatai, kaip **Robert Maksymec,** konservatorius, **Dante de Monte,** liberalas, **Joe Kostyk,** liberalas (Hamiltone) ir kt. Tautinių grupių atstovai lengvai atpažįstami iš pavardžių ir skelbiamų informacijų Tokių kandidatų yra visoje eilėje rinkiminių apylinkių. Kandidatų tarpe yra ir komunistų, kaip Gruce Magnuson. Nei jie, nei jiems artimos grupės lietuviams, žinoma, nepriimtinos.

A.a. Petras Klimavičius, 67 m. amžiaus, mirė ir palaidotas (spalio 9 d.) Delhi, Ont. Laidotuvėse dalyvavo jo pažįstami bei artimieji iš Toronto ir kitų vietovių. Velionis buvo senosios kartos ateivis iš Troškūnų; dirbo p. Tuinylų tabako ūkiuose kaip vyr. prižiūrėtojas.

Toronto lietuviai studentai šiems mokslo metams išrinko naują valdybą: pirm. Nijolė Šernaitė, vicepirm. Dalia Kudirkaitė, sekr. Birutė Augaitytė, iždi. V. Vindašiūtė, socialiniams reikalams Aras Balsys ir Irena Akelaitytė, korespondentas Benius Čeponkus.

SPORTAS

SPORTAS LIETUVOJE

Lenkijoje viešėjo kaimo jaunimo sąjungos "Nemunas" rankininkai, kurie čia laimėjo du turnyrus. Be to, "Nemuno" vyrai draugiškose rungtynėse nugalėjo Lenkijos jaunių rinktinę 16:14.

M. Paulauskas ir šiais metais įtrauktas į Sov. Sąjungos krepšinio rinktinę, kuri dalyvaus penkioliktosiose Europos krepšinio pirmenybėse Suomijoje.

Daugiadienes dviračių lenktynes aplink Lietuvą laimėjo kaunietis E. Pacevičius. Tarpklubinėse varžybose pirmuoju tapo Kauno Bangos klubas.

Vilniaus jaunių krepšinio rinktinės dalyvavo tarptautiniame krepšinio turnyre Varšuvoje. Mergaitės čia laimėjo I vietą, o jauniai — II.

Lietuvos rugbio rinktinė žaidė Lenkijoje ir laimėjo dvejas rungtynes. Gdanske nugalėjo š. Lenkiją 16:15 ir Gdansko Legiją 29:3.

Kauno Žalgirio rankininkės ir šiais metais sėkmingai dalyvauja Sov. Sąjungos rankinio pirmenybėse. Jos užsitikrino vietą baigminėje grupėje.

SPORTAS VISUR

Viduržemio jūros žaidynes, kurios įvyko Tunise, laimėjo italai. Po jų liko jugoslavai ir ispanai. Dalyvavo 12 tautų su 1500 sportininkų.

Stockholme čekoslovakų vyrų krepšinio rinktinė 83:75 įveikė Švedijos krepšininkus.

Didelę staigmeną sudarė Kievo Dinamo futbolininkai, nugalėdami Europos taurės varžybose šios taurės šių metų laimėtoją Glasgovo Celtic komandą. Kieviečiai pirmas rungtynes Glasgove laimėjo 2:1 ir paskutiniąsias namie sužaidė lygiomis 1:1. Šias rungtynes stebėjo 85.000 žiūrovų.

Pietų korėjietis Kim Ki-soo apgynė savo turėtą pasaulio jaunių vidutinio svorio bokslo meisterystę. Penkiolikos ratų kovoje jis įveikė amerikietį F. Little.

J. Jonaičio-Unito padedami Baltimores Colts nugalėjo San Francisco 49-sius 41-7 pasekme.

AUŠROS ŽINIOS

Visuotinis Aušros klubo narių, tėvų ir rėmėjų susirinkimas įvyks ne spalio 15 d., kaip kad buvo anksčiau skelbta, bet spalio 29, 12.30 v. naujoje salėje.

Krepšinio ir stalo teniso treniruotės: pirmadieniais ir trečiadieniais berniukams; antradieniais ir ketvirtadieniais mergaitėms. 9-13 m. grupė renkasi treniruotėm 5.30 v.v.; vyresnieji — 7 v.v. Norintieji treniruotis ir prasmingai sunaudoti savo laisvalaikius minėtomis dienomis teateina į salę (įėjimas per užpakalines duris, iš kiemo pusės).

Ateitininkų žinios

Sekmadienį, spalio 15, įvyksta visų būrelių susirinkimai šia tvarka: **jaunučių mergaičių, Vaidilučių ir Gintarių** — 2 v. L. V. Namuose; **jaunučių ir jaunesniųjų berniukų** — tuoj po 10 v. Mišių ateitininkų kambaryje; **vyr. moksleivių** — 5 v. ateitininkų kambaryje.

Į šiuos susirinkimus kviečiami ir neateitininkai, bet norį įsirašyti. Neturėtų likti nė vieno jaunuolio, nepriklausančio organizacijai.

Vyr. moksleiviai yra sudarę chorelį, kuris giedos Kristaus Karaliaus minėjimo metu. Giedantieji tame chorelyje arba dar norį prisidėti prašomi susirinkti sekmadienį, spalio 15, 4 v. L. V. Namuose. Po repeticijos kartu vyksime į susirinkimą.

Ateitininkai nėra parapijinė organizacija, bet apimanti visą kolonijos jaunimą, todėl į organizacijos eiles kviečiamas įsijungti abiejų lietuviškų parapijų jaunimas.

Studentai ateitininkai praėjusį sekmadienį įvykusiame susirinkime išsirinko naują valdybą: pirm. — Regina Kryžanauskaitė, nariai — Aida Vekterytė, Rimas Danaitis ir Algis Puteris.

Havajų vakaras, kurį rengia tėvų komitetas, įvyksta šį šeštadienį. Pelnas — jaunimo veiklai paremti. Gausiai dalyvaukime ir kitus paraginkime!

Moksleivių ateitininkų kuopos — mergaičių ir berniukų susirinkimas šaukiamas šį sekmadienį, spalio 15 d., 5 v. p.p., Prisikėlimo muzikos studijoj.

PADĖKA

Už suruoštas mūsų 25 metų vedybinio gyvenimo sukakties proga vaišes ir įteiktą dovaną tariam nuoširdų ačiū: pobūvio rengėjams — p. Beniučiams, p. Bilevičiams, p. Karaliūnui; Winnipego klebonui kun. J. Bertašiui už atlaikytas šv. Mišias ir puikų sveikinimą; visiems dalyviams ir prisidėjusiems prie šio pobūvio — p. Adomaičiams, p. I. J. Barkauskaitėms Winnipege, p. Bartininkams, p. Demereckams Winnipege, p. Didžbaliams, p. Kozeriui Toronte, p. Labuckams, p. Lajukui Toronte, p. Liaugminui, p. Pleskevičiui, p. J. A. Raškauskams Toronte, p. B. M. Raškauskams Toronte, p. Savokaičiams, p. Serapinams Toronte, p. Sinkevičiams, p. R. Vass, p. Vyšniauskams Edene, p. Žiūrinskui Toronte, p. A. Vaitkevičienei Toronte.

Jūsų visų parodytas nuoširdumas ir rūpestingumas paliks mūsų širdyse neužmirštamas. Nuoširdus ačiū visiems —

Jūsų Saliomėja ir Klemensas Karaškos

Rudens šokių sezonas buvo pradėtas Lietuvių Namų pobūviu, sutraukusiu gausų tautiečių būrį. Pasišokę ir pasilinksminę, jie turėjo progos išbandyti laimę fantais turtingoje loterijoje. Dėmesio centre buvo "Nordmende" atstovo J. Tumosos paaukotas laimės staliukas su bonka vokiško konjako, maisto patiekalais šešiems žmonėms ir dail. J. Dagio paveikslas "Jūratė ir Kastytis". Staliuką laimėjo Juozas Starkevičius, paveikslą — Antanas Masys. Grojo jugoslavų orkestras, susilaukęs paramos iš lietuvio dainininko Broniaus Vyčio-Vrublevičiaus.

SIŲSKITE PINIGUS Į LIETUVĄ

PINIGAI, SIŲSTI PER

GRAMERCY

ĮTEIKIAMI GAVĖJUI KAIP PINIGAI PER BANK FOR FOREIGN TRADE

JŪS ESATE SAUGŪS TIK SU FIRMA, TURINČIA LEIDIMĄ. JOKIŲ TARPININKŲ, JOKIŲ PASLĖPTŲ RINKLIAVŲ. MŪSŲ 20 METŲ VEIKLA VERSLE GARANTUOJA JUMS TINKAMĄ PATARNAVIMĄ.

Visos perlaidos pilnai garantuotos ir apdraustos.

Turi Bankų Dept. leidimą ir apdraudą.

Apsidraudę $20.000.00.

Oficialūs SSSR kvitai pasirašyti gavėjo.

PRISTATOMA PER 2 SAVAITES. JOKIŲ ATSKAITYMŲ.

Kursas:
9 rubliai už $10.00
Iki $30.00 — $2.75
Virš $30.00 — 10%

GRAMERCY SHIPPING, INC.
744 Broad St., Newark, N. J.

SPECIALUS ŠVENTINIS PASIŪLYMAS

visiems automobiliams, televizijos priimtuvams, transistoriniams radijo aparatams, magnetofonams ir kaikuriems motociklams duodama

10% nuolaida — švenčių proga.

Užsakymai tomis švenčių kainomis turi mus pasiekti ne vėliau kaip iki 1967 m. gruodžio 29 d. Pasinaudokite šiuo pasiūlymu.

Rašykite, prašydami mūsų nemokamų katalogų.

GRAMERCY

(Įsteigta 1945)

118 E. 28 St. New York, N.Y.

R. CHOLKAN

& CO. LIMITED REALTORS

2232 BLOOR ST. W. Tel. RO 7-5454

BABY POINT, $10.000 ar mažiau įmokėti, didžiulis 8 kambarių centrinio plano atskiras namas, labai platus sklypas, 3 prausyklos, kambarys rūsyje su baru, dvigubas garažas su privačiu įvažiavimu.

HIGH PARK BLVD - RONCESVALLES, puikus dupleksas su 3-jų kambarių butu rūsyje, abu butai po 3 miegamus, platus privatus įvažiavimas su dvigubu garažu, vandens alyva šildymas, graži aplinka.

SOUTH KINGSWAY, apie $10.000 įmokėti, gražus 6 kambarių vienaaugštis (bungalow), užbaigtas rūsys, garažas su privačiu įvažiavimu, graži jauki gatvelė, skubus pardavimas, namas be skolų.

ROYAL YORK RD. - NORSEMAN, apie $10.000 įmokėti,, 7 kambarių "Split level" vienaaugštis, užbaigtas poilsio kambarys rūsyje, garažas su privačiu įvažiavimu, tuojaus galima užimti.

DĖMESIO! Miesto centre, tiktai $9.900 pilna kaina, 8 kambarių mūrinis namas, alyvos šildymas, vieta garažui, apsimoka nupirkti nuomojimui, nepertoliausiai stato jau didžiulius apartamentus, apsimoka!

ARMADALE - SWANSEA, apie $10.000 įmokėti, 6 kambarių ir plius pusryčių kambario. Rupių plytų, kvadratinio plano, atskiras namas, vandens alyvos šildymas, garažas su plačiu privačiu įvažiavimu, minutė iki Bloor ir požeminio traukinio.

JANE - BLOOR, $25.000 įmokėti, 4 butų atskiras pastatas (keturbutis) vandens alyvos šildymas, garažai su privačiu įvažiavimu.

LAKESHORE BLVD. - ROYAL YORK, apie $25.000 ar mažiau įmokėti, 6 butų apartamentinis pastatas, rupių plytų, vandens-alyvos šildymas, nemaži butai, apie $9.500 metinės nuomos, maždaug 9 metų senumo, geras nuomojimo rajonas.

BARRIE, $25.000 įmokėti, 21 buto apartamentinis pastatas, vos kelių metų senumo, maždaug po $9000 už butą, puikus pirkinys.

RATHBURN - KIPLING, apie $9.000 įmokėti, 7 kambarių "split level" vienaaugštis (bungalow), 2 prausyklos, garažas su privačiu įvažiavimu, vos metų senumo.

BLOOR - HIGH PARK, originalus 4 butų atskiras mūrinis pastatas, kiekvienas butas 3-jų miegamųjų, vandens-alyvos šildymas, 4 garažai, apie $7.500 metinės nuomos; gal galima nupirkti už maždaug $52.000.

SPRINGHURST BEACH, $3000 įmokėti, puikus 6 kambarių vasarnamis ant ežero kranto, gražus sklypas, dideli kambariai, gilus šulinys, patogumai viduje.

PR. KERBERIS

Kanados, Ontario ir Toronto Real Estate Board narys

REIKALINGI NAMAI PARDAVIMUI.

Darbo tel. RO 7-5454 Namų LE 5-1584

Taupyk ir skolinkis

PIRMUTINIAME IR DIDŽIAUSIAME TORONTO LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVE

PARAMA

MOKAME
4¾% už depozitus
5½% numatyta už šėrus

DUODAME
mortgičius iš 6½%
asm. paskolas iš 7%

KAPITALAS SIEKIA TRIS MILIJONUS DOLERIŲ.

ASM. PASKOLAS duodame iki $5.000 ir MORTGIČIUS pagal valdžios nustatytą normą — 66% įkainuoto turto. VISŲ NARIŲ GYVYBĖ apdrausta santaupų dydyje, bet nedaugiau $2.000. Asmeninės paskolos mirties atveju apdraustos iki $5.000.

Paramos nariu gali būti kiekvienas lietuvis, gyvenąs Kanadoje

KASOS VALANDOS: kasdieną nuo 10 val. iki 3 val. p. p., išskyrus sekmadienius. Pirmadienį ir penktadienį vakarais nuo 4 val. 30 min. iki 8 val. 30 min. Šeštadieniais nuo 9 val. iki 1 val. p.p. (liepos ir rugpjūčio mėn. šeštadieniais uždaryta).

BŪSTINĖ: Lietuvių Namai — 1129 Dundas Street West, Toronto 3, Ontario. • Telefonas LE 2-8723

AL. GARBENS

REAL ESTATE

Kanados, Ontario ir Toronto Real Estate Boards narys.

1611 Bloor St. W. Toronto, Ont.

Telefonai: LE. 6-2738, LE. 6-2664

Vakarais — HU. 9-1543

PERTH GATVĖ, $21.500 pilna kaina, 6 kambariai, moderniška virtuvė ir vonia, vandeniu apšildomas, įmokėti apie $5.000.

MELDAND GATVĖ, $19.900, atskiras, 6 kambariai, nauja apšildymo sistema, 2 virtuvės, 2 garažai, 2 vonios, įmokėti apie $5.000.

PACIFIC GATVĖ, $28.900, atskiras plytų namas, 10 kambarių 3 virtuvės, 2 vonios, įmokėti apie $7.000.

INDIAN TRAIL, $10.000 įmokėti, gražus 7 kambarių namas per 2 aukštus, vandeniu apšildomas, geras įvažiavimas, garažas turi būt parduotas, galima duoti pasiūlymą.

MAVETY GATVĖ, $45.900, 18 kambarių, pajamų namas labai geram stovyje, 2 garažai, arti susisiekimo.

BLOOR — DUNDAS, $49.500 — 21 kambario pajamų namas, didelis sklypas arti Bloor gatvės, įmokėti apie $15.000.

Dėl tolimesnių informacijų skambinkite A. GARBENIUI

LIQUIFLAME OILS LTD.

259 LAKE SHORE BLVD. EAST — TORONTO, ONT.
NEMOKAMAS METINIS KROSNIŲ IŠVALYMAS
24 val. veikianti greita krosnių taisymo tarnyba
DABAR PATS LAIKAS PAKEISTI KURO ALYVOS BENDROVĘ
Studijeto ir patarnavimo planai. Išsimokėjimas penkiems metams ir ilgiau
B-vės atst. C. (CHUCK) ROE. Tel. 362-5777.
Lietuviškai visais šildymo reikalais kreipkitės: **St. Prakapas**
tel. RO 7-9088 kiekvienu metu.

A. J. MORKIS

REAL ESTATE & MORTGAGE BROKER
PELNINGAS PINIGŲ INVESTAVIMAS

$5.000 įmokėti, St. Clair - Oakwood, atskiras, mūrinis 7 kamb., dviejų augštų ir 2 kamb. butas rusy, 3 virtuvės, 2 vonios, vandeniu apšildomas. Garažas.

$7.000 įmokėti, High Park Ave., mūrinis, 8 dideli ir šviesūs kambariai; naujas šildymas, 3 virtuvės, 2 vonios; tik 6¾% mortgičius.

$2.500 įmokėti, Bloor - Margaretta, 7 kamb. mūrinis, 2 virtuvės, naujas šildymas, užpakaly privažiavimas.

$19.900 visa kaina, naujas, modernus, statybininko bangalovas, atskiras, gerų plytų, 3 miegamieji, vienas turi du įėjimus ir vonią (tinka atskirai išnomuoti); didelis salionas, moderni virtuvė; 2 modernios vonios, labai puošniai ir gerai įrengtos, elektrinis apšildymas, garažas, didelis sklypas; maži mokesčiai. Tik 40 min. nuo Toronto, prie ežero. (Keswick).

Ūkis (Farma)

108 akrai, miesčioniškas gyv. namas (6 miegamieji); geras tvartas — daržinė; išilgai farmos plentas (tinka padalinti po 10 akrų), lygi ir derlinga žemė; 3 mylios nuo liet. vasarvietės (Springhurst — Wasaga), be mortgičių. Įmokėti tik $5.000.

1082 BLOOR St. W., Toronto 4,
Tel. LE 4-8459

Turime krautuvių, namų, vasarviečių, viešbučių, motelių įvairiose vietose ir įvairia kaina. Prašome tik kreiptis pas mus.
Taip pat parūpiname geresnėm sąlygom paskolą—mortgičių.
Vyt. Morkis J. Kaškelis A. Bliudžius Alv. (Mieldažukė) Wistocki

Amerikos doleriai plaukia Vokietijon

Po II D. karo daug kas galvojo, kad sugriauta Vokietija atsistatys tik per kokį pusšimtį metų. Bet V. Vokietijai šitiek nereikėjo laukti. Ji įvykdė savo atsistatymą taip greitai, kad jau seniai beveik neliko karo pėdsakų: buvusių griuvėsių vietoje pristatyta naujų modernių gyvenamų namų, įmonėms ir įstaigoms patalpų, išaugo nauji fabrikai, iškilo milžiniška pramonė ir t.t. Dabar butų miestuose yra daugiau nei jų buvo prieš karą, nors, nuolat didėjant gyventojų skaičiui, gyvenamų patalpų trūkumas didelis ir dar negreit bus pašalintas. Savo pramone V. Vokietija bene bus jau pasiekusi trečią vietą pasaulyje. Kad šitaip įvyko, daug priklausė nuo vokiečių tautos darbštumo ir JAV dolerių. Pastarieji plaukė į šį kraštą privačiais ir viešais kanalais. Juos siuntė JAV-se gyveną vokiečiai savo giminėms ir pažįstamiems V. Vokietijoje. Paskirų asmenų ir organizacijų siunčiami milijonai JAV-bių dolerių plaukdavo čia atsiradusiems pabėgėliams. Ypač daug V. Vokietijai padėjo Maršalo planas. Pastarasis buvo pagrindinis veiksnys ne vien atsistatyti kraštui, bet ir jam suklestėti. Taigi, pastaruoju atveju tegali būti kalaba tik už dolerio naudingumą. Visdėlto šiuo metu vokiečių tarpe atsiranda balsų ir prieš jį — ne tik prieš esamus dolerio rezervus, kurie siekia iki 12 milijardų, bet ir prieš tolimesnį jų plaukimą. Doleriai tebeplaukia ypač į pramonę ir prekybą. Todėl kaikurie vokiečiai nuogąstauja, kad šios ūkio šakos gali perdaug patekti į JAV įtaką. Pvz. šiuo metu JAV pramonės ir kitos ūkinės organizacijos turi V. Vokietijoje virš tūkstančio bendrovių, apimančių visokias ūkio šakas, ir apie puspenkto šimto vien gamybos įmonių.

Sąlygos plaukimui svetimo kapitalo į V. Vokietiją yra labai geros. Šis kraštas yra tiek liberalus, kad beveik neturi suvaržymų svetimam kapitalui ir žmonėms. (Pvz. dolerio invazija į Prancūziją yra užkirsta reikalavimu padenginėti jį vien auksu). Be to, V. Vokietijoje ir muitai ir kiti mokesčiai nėra augšti. Be to, doleris turi keturis kartus augštesnį kursą už vokišką markę. Visa tai labai lengvina JAV žmonėms paleisti savo dolerius į apyvartą. Pagaliau silpnesniųjų įmonių vokiečiai ir patys mielai priima amerikiečių pagalbą. JAV verslininkai čia perka įmones, sujungia su vietinėmis arba pastarose dalyvauja savo kapitalu. Iš kitos pusės, JAV, būdamos toliausiai pažengusios pramonėje, atneša V. Vokietijai naujų idėjų, naujovių vietinei technikai ir tokiu būdu padeda padaryti šią gamybą pajėgią konkuruoti su kitų kraštų pramone. JAV-ės, tokiu savo kapitalo investavimu per V. Vokietiją lengviau patenka į pasaulinę rinką; tiesiogiai būtų daug sunkiau bei išlaidingiau patekti. **J. Kairys**

Nematytas žiogas

Kanadietį turistą Australijoje vedžiojo australietis, rodydamas visokias įdomybes, bet kanadietis vis atsakinėjo, kad Kanadoje yra geresnių ir didesnių dalykų. Staiga iš krūmokšnio iššoko kengūra ir dideliu šuoliu stryktelėjo skersai kelio.

— O kas čia per sutvėrimas? — nustebo kanadietis.

— Argi pas jus nėra žiogų? — klausimu atsakė australietis.

Kas yra "best selleris"?

Tai knyga, kuri pateko į geriausiai parduodamų sąrašą ir kuri buvo leidyklos atmesta vienuolika kartų.

Sypsinga statistika

Pagal statistiką, moteris per minutę pasako vidutiniškai 107 žodžius, o vyras — tik 76.

1964 m. Amerikoje 40 milijonų storulių išleido 10 milijardų dolerių įvairioms priemonėms ir vaistams, kad suliesėtų.

ŠYPSENOS

Malėnas ir žydas

Darant ūkininkų atranką į JAV, Nuernbergo komisijai apklausinėjimą darė lietuvis Ignas Malėnas (Malinauskas). Jam prisistatė kaip ūkininkas vienas Lietuvos žydas.

Malėnas: Kur turėjai ūkį?

Žydas: Argentinoje.

M: Tai kaip čia atsiradai?

Ž: Velnias sumaišė galvą prieš karą, grįžau į Lietuvą ir nuo nacių vos galo negavau.

M: Kiek žemės turėjai?

Ž: Ten niekas nežino kas ir kiek turi, kas ją ten matuos.

M: Kuo verteisi?

Ž: Auginau kviečius ir arklius.

M: Kiek reikia kviečių hektarui užsėti?

Ž: Ten niekas tokių dalykų neklausia, kiek reikia, tiek ir pila.

M: Kiek arklių turėjai?

Ž: Kas juos ten žino. Vienus vilkai papjauna, mažų atsiranda . . . Kiek kada randi, tai tiek ir turi.

M: Na, o kiek laiko kumelė laukia kumeliuko?

Ž: Ponas, geriau mudu į tuos reikalus nesikiškim . . .

(Iš J. Končiaus "Atsiminimų iš BALFo veiklos")

Parinko Pr. Al.

APDRAUDA

GYVYBĖS • AUTOMOBILIŲ • NAMŲ • HIPOTEKŲ • VASARVIEČIŲ • BALDŲ • VAGYSČIŲ • VERSLO • PERSONALO IR DAIKTŲ (BONDS) • NELAIMINGŲ ATSITIKIMŲ • MOKSLAPINIGIŲ TAUPYMAS VAIKAMS • MĖNESINĖS INVALIDUMO PAJAMOS IR KT.

B. ir V. MASKELIŪNŲ AGENTŪRA

LUA NARYS (14 METŲ PATIRTIS)

Tel. 251 - 4864; namų tel. 277-0814

A. ČIŽIKAS

ALFA RADIO & TV

Parduodam ir taisom televizijos ir radijo aparatus. Taisom šaldytuvus, krosnis, skalbimo mašinas.

TELEFONAS LE 1-6165. • 672 LANSDOWNE AVE., TORONTO

ĮVAIRŪS SIUNTINIAI IR DOVANOS Į

Lietuvą, Latviją, Estiją, Ukrainą ir U. S. S. R. paprastu bei oro paštu

BE MUITO DOVANOS:

ĮVAIRIOS SUDĖTIES MAISTO SIUNTINIAI BE MUITO. PRAŠOM REIKALAUTI MŪSŲ NAUJŲ MAISTO KATALOGŲ.

Automobiliai, šaldytuvai, skalbimo mašinos, motociklai, dviračiai, siuvamos mašinos, televizijos aparatai, pianinai, automobiliams padangos, foto aparatai ir t.t.

- Be to, siunčiame Jūsų sudarytus ir apdraustus įvairius siuntinius iki 19¾ svarų gryno svorio.
- Turime pardavimui įvairių medžiagų ir kitų prekių.
- Gyveną ne Toronte, prašomi savo sudarytus siuntinius bei užsakymus siųsti mums paštu ar ekspresu. Apmokėsite gavę mūsų pranešimą.
- Sąžiningai ir greitai patarnaujame.
- Jeigu turima nesklumų, prašome klausti, telefonuoti bei rašyti, mielai paaiškinsime ir duosime patarimą.
- Mūsų įstaiga labai daug kam patarnavo ir pasiruošusi patarnauti ateityje.

LIETUVIŲ ĮSTAIGA

BALTIC EXPORTING CO.

480 RONCESVALLES AVE. TORONTO 3, ONT.

Telefonas LE 1 - 3098

DARBO VALANDOS: pirmadieniais — penktadieniais nuo 9 val. ryto iki 7 val. vakaro; šeštadieniais — nuo 9 val. ryto iki 5 val. p.p.

Savininkai A. ir S. KALŪZA

LIETUVIAI STALIAI

maloniai kviečia

aplankyti jų dirbtuvę ir susipažinti su gaminių kokybe ir kainomis.

2160 DUNDAS STREET WEST • TEL. LE 2-2289

ARO CUSTOM WOOD PRODUCTS CO.

K. STRIAUPIS

Res. tel. LE 6-5363

CLEAR-VISION T.V.-Hi-Fi

TAISOM IR PARDUODAM T.V. ir HiFi

STATOM IR TAISOM T.V. ANTENAS.

532 - 7733

1736 Dundas St. W. Sav. R. Stasiulis

DUFFERIN RADIO and TV

SALES AND SERVICE

Taisomi televizijos, HI-FI ir radijo aparatai. Parduodamos lempos ir batarejos. Prityręs specialistas su ilga praktika.

1000 College St., • LE. 1-3074 • Sav. P. Uzbalis

NEPAMIRSKITE, prieš važiuodami į tolimesnę kelionę, patikrinti ir pataisyti savo automobilį! Frank Petit, kvalifikuotas auto mechanikas, su malonumu tai atliks. Paskambinkite ar užvažiuokite į

Bloor Autorite Garage 296 BROCK AVE. (tarp Dundas ir College). Tel. 531-1305

Lietuvis LAIKRODININKAS

F. BOCHULIS

280 QUEEN ST. W. • TORONTO • TEL. EM 6-6100

Taisau laikrodžius ir žiedus. Pageidaujantiems paimu ir pristatau į namus. DARBAS GARANTUOTAS. Parduodu su nuolaida laikrodžius, jungtuvimus žiedus ir kt. Skambinti 9—11 v. ryto; 6—9 v. vakaro.

Vyrų ir jaunimo moderniška DRABUŽIŲ KRAUTUVĖ

A&B TAILORS

243 Roncesvalles Ave., Toronto 3

(tarp Grenadier Rd. ir Neepawa Ave.)

531-1432 A. B. Beresnevičius

A.P. GARAGE

60 HOWARD PARK AVE.

LE. 5-9130

Atlieka sąžiningai visus mechaniškus automobilių pataisymus. Patepimus ir alyvos keitimus.

Prieš pirkdami vartotus automobilius atvežkite patikrinimui: nurodysim visus trūkumus ir duosime patarimus.

Sav. ANTANAS PAŠKEVIČIUS

BALTIC MOVERS

VISŲ RŪŠIŲ PERVEŽIMAS, BALDAI ir kt.

Vežamas turtas pilnai apdraustas.

Skambinti tel. LE 4 - 1403

30 Dewson St., Toronto, Ont.

PLUMBING and HEATING

J. LISAUSKAS, valdžios pripažintas plomberis, atlieka įvair. plumbing ir vandens apšildymo darbus. Darbas sąžiningas ir nebrangus.

148 Westminster Ave., Toronto Metro. Lic. PH. 136 Tel. LE. 2-5191

Visų rūšių automobilių išorės (body) taisymas, mechaniniai darbai ir automatinės transmisijos

Dundas Auto Body

Max Kane Auto Body

Darbas sąžiningas ir garantuotas.

Lietuvius aptarnauja Jonas Jurėnas

430 BATHURST ST.,

tel. WA 1-3225 arba WA 4-1091

International Driving School

WALDI

Centrinė įstaiga 691 A...nette St., Tel. RO 2 - 2100

Skyrius:

894 COLLEGE ST.

Tel. LE 2-3461

Mokome su standartinėmis, automatinėmis transmisijomis ir Volkswagenais.

SPALIO 17

jūsų diena

būti su pažanga

10

IŠ DAUGELIO MOTYVŲ, KODĖL GERA VALDŽIA VERTA JŪSŲ PARAMOS

1 PAŽANGA EISME

GO traukiniai (60 mylių priemiesčių srityje, jų planuojama ir daugiau) yra kasdien naudojami ir didžiai vertinami tūkstančių keleivių. Modernūs keliai — 4000 mylių ilgumo buvo naujai pravesti arba pataisyti ketverių metų laikotarpyje, kad tuo būdu geriau būtų patarnauta verslui, žemės ūkiui, vasarotojams.

2 PAŽANGA DARBO SRITYJE

Nauja pramonė, nauji verslai, nauja investacija reiškia naujus darbus. Nuo 1963 m. buvo aprūpinta darbu 368.000 asmenų. Nedarbas sumažėjo žemiau 3% visų dirbančiųjų. Atlyginimai yra 18% didesni nei Kanados darbininko vidurkis. Robarts vyriausybė yra pasiryžusi ir toliau išlaikyti tokį lygį.

3 PAŽANGA SVEIKATOS SRITYJE

Daugiau kaip 99% mūsų gyventojų yra aprūpinti ligoninės drauda per OHSC. Beveik du milijonai asmenų per OMSIP gauna sveikatos draudą, neatsižvelgiant nei į amžių, nei sveikatos stovį, nei finansinius išteklius. Gyventojų sąskaitos apmokamos 19-kai iš 20 mūsų piliečių.

4 PAŽANGA STATYBOJE

H.O.M.E. — Robarts valdžios planas, kuris sumažina įmokas, padidina nuosavybes, parūpina daug naujų namų prieinama kaina. Taip pat Ontario namų statybos korporacija (Ontario Housing Corporation) per trejus metus pastatydino daugiau viešų pastatų nei likusioji Kanados dalis per 15 metų. Naujas satelitinių miestų planas irgi žada tvarkingą priemiesčių augimą.

5 PAŽANGA ŠVIETIME

Per pastaruosius penkerius metus, imant vidurkį, kasdien buvo pastatyta pusantros naujos mokyklos arba prijungti atitinkami priestatai. Viena nauja vidurinė mokykla per kiekvienas dvi savaites. Penki nauji universitetai nuo 1963. 19 naujų bendruomenės kolegijų-gimnazijų. Stipendijos švietimui iki 600%. Greita veikla švietime greitai besikeičiančiame gyvenime.

6 PAŽANGA SOCIALINĖJE SRITYJE

Ontario valdžios iniciatyva socialinėje srityje rado platų ir palankų atgarsį. Vartotojų apsaugos biuras, pirmasis Kanadoje, saugo vartotojų teises; nauji įgaliojimai Ontario vertybių popierių komisijai apsaugo nekaltuosius; naujas teisinės pagalbos planas laiduoja lygų įstatymų pritaikymą.

7 PAŽANGA POILSIO SRITYJE

98 provincijos parkai (kiti baigiami įrengti) džiugina 10.000.000 vasarotojų kasmet. 103 miškingos sritys lengvai pasiekiamos miesto gyventojams. Veikia 200 milijonų 20 metų Shoreline and Parks Acquisition įstatymas. Modernūs nemokami keliai leidžia visa tai pasiekti ir mažiau pasiturinčioms šeimoms.

8 PAŽANGA TEISINĖJE SRITYJE

Pasiūlyti ir parlamento priimti du svarbūs pakeitimai Ontario žmogaus teisių kodekse. Pirmasis pakeitimas draudžia rasinę arba tikybinę diskriminaciją ryšium su atskirų butų gavimu. Antrasis pakeitimas praplečia bešališko įdarbinimo nuostatus, panaikindamas išimtis darbovietėm, turinčiom mažiau nei 5 asmenis.

9 PAŽANGA MOKESČIUOSE

Ontario valdžia priėmė vieną pagrindinių Ontario mokesčių komiteto rekomendacijų ir nutarė teikti pagalbą namų savininkams ir nuomininkams — sumokėti savivaldybių ir mokyklų mokesčius už pirmuosius $2000 apmokestinamo rezidencinio turto, nuosavo arba nuomojamo. Įvedimas šios pagrindinės subsidijos taikomas visai provincijai, nepadidinant nei asmeninių pajamų nei prekių mokesčių. Tai įgalins savivaldybes sumažinti mokesčius savo vietovėse.

10 PAŽANGA TEISMINĖJE ADMINISTRACIJOJE

Ontario provincija perims visas teisingumo įstaigų administravimo išlaidas. Tai reiškia, kad valdžia bus atsakinga už tvarkymą, išlaikymą ir aplamai visas išlaidas apskričių bei miestų kalėjimų. Visa tai palengvins mokesčius vietiniams gyventojams — sumažins nuosavybių mokesčius.

REMKITE ROBARTS VYRIAUSYBĘ

ALL SEASONS TRAVEL AGENCY

323 Lakeshore Rd. East, Port Credit, Ont.

Savininkas V. BAČĖNAS

- teikia patarimus planuojantiems kelionės
- sutvarko rezervacijų, nakvynių ir kt. reikalus be atskiro atlygiaimo
- agentūros išduoti bilietai galioja visame pasaulyje
- parūpina bilietus keliaujantiems autobusais, traukiniais, laivais, lėktuvais
- parūpina eismo priemones ekskursijoms
- patarnauja atsikviečiant gimines

Skambinti telefonu 278-7261; vakarais 536-4681

780 Queen St. W.
prie Gore Vale
Tel. EM. 4-7994

ART'S PHOTO STUDIO

Vestuvinės nuotraukos
Meniškos vaikų nuotraukos
Portretai ir kt.

DRAUDIMAI

231-2661 arba 233-3323

P. BARAUSKO AGENTŪRA

38 CEDARCREST DRIVE, ISLINGTON, ONT.

(ROYAL YORK ir DUNDAS gatvių kampas)

Naujai atidaryta lietuviška sporto reikmenų krautuvė

RANCESVALLES SPORT STORE

SAV. J. ŠARŪNAS ir J. DAMBRAUSKAS

295 RONCESVALLES AVE., TEL. 536-1373

Mažo kalibro ir medžiokliniai šautuvai, šoviniai, žvejojimo reikmenys, teniso raketės, įvairūs sviedniai ir kiti sporto reikmenys.

NOTARAS

A. LIŪDŽIUS, B.L.

Bendradarbis V. S. MASTIS, LL. D. Namų, ūkių ir betkurio verslo pirkimo—pardavimo dokumentų sudarymas, mortgičiai, sutartys, testamentai ir kiti teisiniai reikalai. 408 Roncesvalles Avenue - Toronto. Margio vaistinės namų II augštas. (Įėjimas iš Howard Park Avenue)

Priėmimo laikas: kasdien nuo 10 v.r. iki 1 Antradieniais ir penktadieniais nuo 6-8 v.v. v.p.p. išskyrus trečiadien. ir sekmadienius.

Įstaigos tel. LE 7-1708;
Namų — CR 9-6166

OKULISTĖS

Br. Bukowska-BEJNAR, R.O.
Wiktoria BUKOWSKA, R.O.

274 RONCESVALLES AVE.
(prie Geoffrey St.)
TEL. LE. 2 - 5493

Darbo valandos: kasdien 10 v. ryto iki 9 val. vak.; šeštadieniais nuo 10 v. ryto iki 6 v.v.

OKULISTAS

S. BROGOWSKI, O.D.

412 Roncesvalles Ave. (prie Howard Park Ave.). Telefonai: kabineto LE. 1-4251; namų CL. 9-8029. Darbo valandos nuo 10 val. ryto iki 6.30 val. vak. Šeštadieniais nuo 10 val. ryto iki 4 val. po pietų. Vėlesniu ar kitu laiku tik susitarus telefonu. Trečiadieniais uždaryta.

AKIŲ SPECIALISTAS

L. LUNSKY, R.O.

Pritaiko akinius visiems akių defektams. Ištiria akių nervus, kurie dažnai sukelia galvos skaudėjimą ir nevingumą. Kalba slavų kalbomis.

470 COLLEGE ST., TORONTO

Telefonas WA 1-3924

VALAU FOTELIUS

IR ĮVAIRIUS KILIMUS.

Automatinis elektra vaiymas. Sutaisau iširusius gaius ir pradegintus kilimus. P. KARALIŪNAS.

Skambinkite LE. 3-4912.

DR. E. ZUBRIENĖ

DANTŲ GYDYTOJA

1577 BLOOR ST. WEST

(prie Dundas)

Telefonas LE. 2-4166

DR. J. MATULIONYTĖ

DANTŲ GYDYTOJA

1796 BLOOR ST. W. (prie Keele)

Priėmimo valandos:

pirmadieniais ir trečiadieniais 2—9 v. v., antradieniais, ketvirtadieniais ir penktadieniais 9—5.30 vel. p.p.

Telefonas RO. 6-1373

DR. V. J. MEILUVIENĖ

DANTŲ GYDYTOJA

262 Roncesvalles Ave.
(prie High Park Blvd.)

Tel. 535-7025

Priima pacientus pagal susitarimą.

DR. V. SADAUSKIENĖ

DANTŲ GYDYTOJA

129 GRENADIER ROAD

(2-ras namas nuo Roncesvalles)

Toronto.

Telefonas LE. 1-4250

Priėmimo valandos: 9 - 12 ir 3 - 8 val. vak. (pagal susitarimą).

Kabineto telefonas LE. 4-4451

DR. P. MORKIS

DANTŲ GYDYTOJAS

Vakarais ir šeštadieniais pagal susitarimą.

1082 BLOOR ST. W., Toronto

(į rytus nuo Dufferin St.)

DR. N. NOVOSICKIS

dantų gydytojas

794 BATHURST ST.

(kampas Bloor & Bathurst)

Tel. 534-3370

Priima pacientus iš anksto susitarus

draudimai

NAMŲ, AUTOMOBILIŲ KOMERCINIŲ IR KITŲ

draudimo įstaiga

AL DUDA

ATSTOVAUJAMOS KANADOS, J.A.V-BIŲ IR UŽSIENIO DRAUDIMO KOMPANIJOS

769 - 4612
769 - 4131

'VARPAS'

po vasaros atostogų pradeda repeticijas spalio 18 dieną, trečiadienį, Lietuvių Namuose 7.30 val. vakaro.

KVIEČIAMI JAUNI IR VYRESNIEJI. KAS MYLI LIETUVIŠKĄ DAINĄ, TURI BALSĄ IR KLAUSĄ, JUNKIMĖS Į "VARPO" EILES.

VADOVĖ IR DIRIGENTĖ — MUZ. DALIA SKRINSKAITĖ "VARPO" REMUOSE ORGANIZUOJA TAUTINIŲ ŠOKIŲ IR KANKLIŲ ANSAMBLĮ.

Mūsų jėgos ir pastangos – laisvai Lietuvai

TORONTO LIETUVIŲ CHORAS "VARPAS"

TORONTO

Šv. Jono Kr. par. žinios

— Nuoširdžiai sveikiname KLB krašto tarybos suvažiavimą ir linkime jam išryškinti pozityvią ir vieningą liniją Kanados lietuvių bendruomeninei ateities veiklai. Suvažiavimo dalyviams pamaldos sekmadienį, 12 v.

— Tikybos pamokos vaikams — sekmadieniais po 10 val. jaunimo pamaldų.

— Jaunimo choras renkasi repeticijai po 10 val. pamaldų. Choro vadovas — sol. V. Verikaitis.

— Gyvojo Rožinio narių susirinkimas — šį sekmadienį po 10 val. pamaldų.

— Šią savaitę lankomi parapijiečiai Westono rajone.

— Praėjusį sekmadienį, Padėkos savaitgalio proga, Springhurste šiais metais paskutinį kartą atlaikytos pamaldos; buvo giedamos liet. giesmės, vargonais pritariant J. Vaseriui.

— Rudenį Springhurste atlikti stovyklavietės praplėtimo darbai: prie sporto aikštės iškirsta daug medžių, nutiestas bėgimo sportui kelias ir sutvarkytas didžiulis plotas, tinkamas stovyklavimui. Tvarkymo darbams vadovavo M. Diliūnas. Jam ir visiems talkininkams priklauso gili padėka.

— Parapijos salėje įvestas naujas apšvietimas, dekoruojamos sienos, pertvarkomos grindys, lubos ir naujai išdažoma.

— Toronto apylinkės valdyba šį šeštadienį Club Kingsway rengia Kanados šimtmečiui atžymėti balių. Gausus visų dalyvavimas moraliai ir materialiai parems apylinkės valdybą jos veikloje ir ateities darbuose.

Leidinys "Lithuanians in Canada" randa vis daugiau susidomėjimo ir paramos. Į naujus garbės prenumeratorius įsirašė Bronė Baltrušaitytė ir K.L.K. Moterų Dr-jos Prisik. skyrius, atsiuntę po $25. Taip pat atėjo visa eilė naujų prenumeratų po $6. Administracinė leidinio komisija kviečia visus tautiečius užsisakyti leidinį iš anksto siunčiant čekius adm. komisijos iždininko vardu: A. Viskontas, 941 Dundas St. W., Toronto 3, Ont. Dar nevėlu įsirašyti į garbės prenumeratorių sąrašą, kuris bus paskelbtas leidinyje. **Adm. komisija**

Dail. Dagio knygos pristatymas Toronto lietuvių visuomenei ir ta proga surengta jo darbų (skulptūros ir tapybos) paroda įvyks spalio 22, sekmadienį, Prisikėlimo parodų salėje tuojau po pirmųjų pamaldų, t.y. 11 v.r. Be kitų kalbėtojų, žodį tars ir pats dail. Dagys. Paroda truks visa dieną. Įėjimas nemokamas. Kviečiami visi. **Rengėjai**

Prisikėlimo par. žinios

— Mišios: penktadienį, 8 v. — už a.a. S. Ščepavičienę; užpr. p. Šlekiai kaip užuojautą p. Ščepavičių šeimai; šeštad., 8 v. — už a.a. U. Grinskienę; užpr. p. Changery; šį sekmad., 10 v. — už a.a. M. Geležiūnienę; užpr. p. Pilipavičiai iš Hamiltono; 11.15 v. — už a.a. Uršulės ir Kazimiero vėles; užpr. p. Murauskai iš Hamiltono.

— Rožinis šiokiadieniais kalbamas po 8 v. Mišių, sekmad. — po 9 v. Mišių.

— Į JAV-es metinių rekolekcijų atlikti išvyko T. Benediktas ir T. Paulius; grįš šį šeštadienį, o T. Ambrozijus — kt. trečiadienį.

— Chorų repeticijos: trečiad., 7 v.v. — bendra mergaičių ir berniukų studentų; ketvirtad., 7.30 v.v. — bendra suaugusių; penktad,. 6.30 — vaikučių. Visos repeticijos muz. studijoje.

— Pirmosios Komunijos pamokos pradedamos šį sekmad., spalio 15, po 10 v. Mišių Liet. Vaikų Namuose, 57 Sylvan Ave. Pamokas dėstys Nek. Pr. M. seserys. Visi vaikai, kurie šiais metais baigia 7 metus, šias pamokas turėtų lankyti. Pirmoji Komunija — 1968 m. gegužės 5 d.

— Katechetinės pamokos, dėstomos seselių, taip pat pradedamos šį sekmad. po 10 v. Mišių Liet. Vaikų Namuose. Pamokos I-IV skyriaus mokiniams — kas sekmad. po 10 v. Mišių, V-VI sk. kas antrad., 4.30 v.p.p., VII-VIII sk. kas ketvirtad., 4.30 v. p.p. Šias pamokas privalo lankyti visi mokiniai, kurie lanko valdines (public) mokyklas; kurie lanko katalikiškas (separate) — patariama lankyti. Tėvus ir mokinius prašome į šias pamokas kreipti rimtą dėmesį.

— Religijos pamokos valdines gimnazijas lankantiems mokiniams prasidės neužilgo. Be kunigų, jas taip pat dėstys įvairių sričių specialistai pasauliečiai.

— Kt. savaitę tęsiamas parapijiečių lankymas Scarboro priemiestyje ir Toronte — 13-je pašto zonoje.

— Pakrikštytas Vlado ir Irenos Penkauskų sūnus Ričardas Valteris. Sveikiname!

JORDAN ir SCHENKER FURS
116 Spadina Ave. 7-sis augštas, tel. 366-7138
Gamina kailinius, moteriškus apsiaustus, puspalčius, minkų kailius, apikakles, kepures.
Pilki ir juodi avies kailio apsiaustai, Aliaskos ruonio, bebro ir kiti puikūs kailiai.

Akademikų Draugija rengia paskaitą šeštadienį, spalio 21, Prisikėlimo muzikos studijoje 7.30 v.v. Paskaitininkas dr. Leonas Sabaliūnas, iš Detroito. Kalbės tema: "Veidu į Lietuvą — galimybės ir pavojai". Dr. L. Sabaliūnas yra baigęs politinius mokslus Kolumbijos universitete Niujorke daktaro laipsniu. Akademikai ir Toronto lietuviai kviečiami dalyvauti. **Valdyba**

SLA kuopa rengia metinį rudens balių spalio 21 d., 6 v.v., Prisikėlimo auditorijoje.

Apie Bendruomenės parengimą Kanados šimtmečio proga žiūr. informaciją 8 psl.

Havajų vakaro meninę programą atliks jaunimo dešimtukas — pirmą kartą Toronte. Gros garsus D'Amici orkestras, veiks pilnas bufetas ir gana turtinga loterija. Ateitininkų tėvų komitetas prašo paremti jaunimo veiklą, atsilankant šį šeštadienį į tradicinius šokius. **Rengėjai**

Prisikėlimo parapijos katalikių moterų skyriaus susirinkimas įvyks spalio 15, sekmadienį, po Sumos parodų salėje. Daugumos pageidavimu, bus vėl pademonstruoti plastikiniai indai — Tupperware Co. atstovės. Jų bus galima ten pat užsisakyti. Tai gera proga nusipirkti praktiškų dovanų Kalėdų šventėm. Virimo bei kepimo kursai, specializuojantis mėsos valgių gaminime, prasidės spalio 17, antradienį. Registracija 7 v.v. ir mokestis $5.00. Kursai truks iki lapkričio 28 d. (7 pamokos) parapijos didžiojoj virtuvėj. Įėjimas iš kiemo pusės. Norinčios kursuose dalyvauti kviečiamos atvykti punktualiai.

A. Sungailienė, Kanados Liet. Katalikių Moterų Dr-jos centro valdybos atstovė ir narė "Moters" žurnalo reikalams (buvusi c. v-bos pirmininkė; "TŽ" 40 nr. informacijoj per neapsižiūrėjimą iškrito žodis "buvusi"; dabartinė c. v-bos pirm. yra dr O. Gustainienė), sėkmingai dalyvauja tarptautiniame katalikių moterų organizacijų kongrese Romoje.

Didelį koncertą gruodžio 10 d. Prisikėlimo auditorijoje rengia skautų tėvų komitetas. Programą atliks sol. A. Stempužienė, sol. St. Baras-Baranauskas, kompoz. D. Lapinskas.

Medžiotojų ir žvejų klubas "Tauras" pradėjo savo veiklos sezoną. Apie jo planus žiūr. rašinį "Toronto Tauro klubo veikla" 5 psl.

KLB krašto tarybos suvažiavime dalyvaus ir Pasaulio Lietuvių Bendruomenės valdybos pirm. J. Bačiūnas iš JAV (apsistos Lord Simcoe viešbutyje). Suvažiavimas įvyks šį savaitgalį, spalio 14 ir 15 dienomis Toronto Šv. Jono Kr. par salėje. Pradžia — šį šeštadienį 11 v.r. Posėdžiai yra vieši — juose turi teisę, kaip stebėtojai, dalyvauti ir ne tarybos nariai.

Vilniaus universiteto rektorius prof. J. Kubilius, pakviestas Kanados matematikų draugijos, keletą dienų viešėjo Toronte ir išskrido į Kanados vakarus, kur susipažįsta su vietiniais universitetas. Į Torontą ketina dar grįžti ir nuodugniau susipažinti su universiteto gamtos mokslų, ypač matematikos, skyriumi.

Pirmą kartą Kanados ir JAV lietuvių verslininkų suvažiavimas ir balius įvyks Toronte š.m. lapkričio 18 d. Prisikėlimo parapijos salėje. Programoje: Metropolitan operos sol. Al. Brazis ir baletas. Pakvietimai gaunami pas platintojus ir J. Šarūno ir J. Dambrausko sporto reikmenų krautuvėje 295 Roncesvalles Ave.

Torontiškiai medžiotojai Jonas Morkūnas ir Alfredas Bražys rugsėjo 30 d. dalyvavo briedžių medžioklės sezono atidarymė Ontario šiaurėje. Grįžo su geru laimikiu — nušautais dviem dideliais briedžiais. R.

K. Navasaitis jau ketvirta savaitė serga Collingwood ligoninėje. Jis yra teisininkas, gyvenas Detroite. Iš pasaulinės parodos buvo užsukęs atostogų į Springhursta, kur staiga buvo ištiktas paralyžiaus ir paguldytas į vietinę ligoninę. Ligonį uoliai slaugo jo žmona.

Nedidelis orkestras įvairiems parengimams prieinama kaina. Skambinti A. ZAREMBA Telefonas 767-7084.

Svarbus įvykis Toronto lietuvių bendruomenėje!

Visi einame į K.L.B. Toronto apylinkės ruošiamą

KANADOS ŠIMTMEČIO BALIŲ,

kuris įvyks šių metų spalio mėnesio 14 – šeštadienį, 7 val. vakaro CLUB KINGSWAY salėje 100 The Queensway, Toronto, Ont.

- Gros garsus JOE JEDRASKY orkestras
- Dalyvaus iškilioji Lietuvių Dienos lietuvaitė iš Montrealio
- Bus originali ir įdomi programa: Toronto mergaičių trijulė ir humoristinė mūsų gyvenimo apžvalga
- Puikūs užkandžiai, baras ir loterija
- Bilietai — $3, jaunimui — $2.

Gaunami prie įėjimo ir pas platintojus

Kviečiame įsigyti bilietus iš anksto

Baliaus pajamos skiriamos Lietuvos penkiasdešimtmečio reikalams

Valdyba

Tik kartą per metus!

Nepraleiskite progos!

Šeštadienį, spalio 14, Prisikėlimo salėje įvyksta

HAVAJŲ VAKARAS – ŠOKIAI

MENINĖJE PROGRAMOJE — STUDENTŲ DEŠIMTUKAS; PIRMĄ KARTĄ TORONTE. TURTINGAS BUFETAS.

Bilietai: $2.00, studentams — $1.00. Pradžia 7.30 val. vakaro.

KVIEČIAME VISUS PAREMTI JAUNIMO VEIKLĄ.

Ateitininkų tėvų komitetas

PIGIAI PARDUODAMI aviečių ir didžiųjų agrastų daigai 2 Churchill Ave. (Dundas-Ossington).

IŠNUOMOJAMAS II augšte kambarys su virtuve College-Ossington rajone. Tel. LE 1-3856.

"TĖVYNĖS PRISIMINIMŲ"
radijo programos girdimos du kartus per savaitę —
Šeštadienį: 3.30 — 4.30 v.p.p. banga 1250, stotis CHWO, Oakville, Ont., Kanada;
Sekmadienį: 2 — 2.30 v.p.p. banga 1270, stotis WHLD, Niagara Falls, N.Y., USA.
Programos ved.—J. R. Simanavičius, 111 Roncesvalles Ave., Toronto 3, Ont. LE 4-1274. Tas pats adresas ir "Dainos" dovanų ir plokštelių krautuvės.

SIŲSTI LIETUVON — arba turėti sau — labai gerom sąlygom rašomoji mašinėlė su lietuvišku ar kitu raidynu, transistoriniai radijo aparatai ir kt. Galite siųsti į Lietuvą tiesiai iš JAV. Katalogų ir informacijų teiraukitės:
J. L. GIEDRAITIS, 10 BARRY DR., E. NORTHPORT, N.Y., 11731, USA.
Arba Toronte — RO 7-9088

City Driving School
OFICIALIAI PRIPAŽINTA
Ontario Safety League. Nemokami nurodymai jūsų namuose arba mūsų klasėje turintiems laikinius leidimus. Ir jau galima pradėti vežiuoti pirmą pamoką su standartiniu ar automatiniu mašinom.
1076 BATHURST ST.
Tel. LE 2-3656. Rytuose HO 6-1231

Lietuviška maisto gaminių krautuvė
PARKSIDE MEAT MARKET
335 Roncesvalles Ave, Toronto. Tel. LE 5-1258
Savininkai — E. Punkris ir A. Matulaitis
Įvairios savo pastate rūkytos dešros ir mėsos, lietuviški sūriai, paršiukai rūkyti unguriai, importuoti maisto gaminiai, bulvinės dešros ir kt.
Užsakymai priimami ir telefonu. Nemokamas pristatymas.

DĖMESIO!!!

Nuo 1967 m. spalio 1 d. nepaprastai atpiginti (nuo 30% iki 60%) įvairios sudėties maisto siuntiniai (dovanos) be muito, kurie čia užsakomi ir gaunami per Rygą (Latvija); pvz.: 10 kg. cukraus, 2 kg. pieno miltelių, 1 kg. kavos pupelių ir 200 cigarečių kainavo $19.46, o dabar — tiktai $11.94.

Taip pat atpiginti ir pavieniai maisto gaminiai, iš kurių galima sudaryti betkokios sudėties siuntinį; pvz.: 1 kg. kviet. miltų kainavo 62 ct., o dabar — 43 ct. 1 kg. ryžių kainavo $1.17, o dabar — 50 ct. 1 kg. cukraus kainavo 93 c., o dabar — 31 c. ir t.t. ir t.t.

Be to, švenčių proga (nuo 1967 m. spalio 1 d. iki gruodžio 31 d.) automobiliai, motociklai, televizijos aparatai ir tranzistoriniai radijo aparatai yra atpiginti 10%.

Tuo pačiu norime pranešti, kad per mus galite užsakyti savo giminėms bei pažįstamiems Lietuvoje ir kitur dovanas be muito: automobilius, automobiliams motorus ir padangas, motociklus, dviračius, šaldytuvus, skalbimo mašinas, siuvamas mašinas, televizijos aparatus, pianinus, foto aparatus, radijo ir transistorinius radijo aparatus, laikrodžius, kilimus, baldus, butus (apartamentus), poilsį kurortuose, poilsį kurortuose su gydymu ir t.t. Štai pora pavyzdžių: poilsis kurorte (įskaitant maistą ir kambarį) prie Juodosios jūros, prie Rygos ir kitur 24 dienom — $61.88. Poilsis kurorte su gydymu (įskaitant maistą ir kambarį) prie Juodosios jūros 26 dienom — $159.40.

Turime naujus iliustruotus katalogus, kuriuose yra smulkus aprašymas ir paaiškinimai. Pažymėtos kainos yra galutinės.

Taip pat persiunčiame ir pinigus, už kuriuos gavėjas gali nusipirkti įvairių prekių specialiose dolerinėse krautuvėse.

LIETUVIŲ ĮSTAIGA
Baltic Exporting Co.
480 Roncesvalles Ave., Toronto 3, Ontario. Telef. LE 1-3098
Savininkai A. ir S. KALŪZA

MONTREALQUE

Šv. Kazimiero par. žinios

— Spalio 14 d. vakare 7.30 — grybų vakarienė. Gros geras orkestras Bus įėjimo dovana (door price). Jeigu dar nebus pasibaigęs autobusų streikas, turintieji automobilius prašomi atsivežti tuos savo kaimynus, kurie neturi priemonių atvažiuoti. Visi kviečiami dalyvauti ir tuo paremti parapiją.

— Tėvai maloniai prašomi leisti savo vaikučius į lietuviškas šeštadieninės mokyklas. Mums reikia labai daug jaunimo ateičiai, kurie be anglų ir prancūzų kalbų, mokėtų ir lietuviškai. Jie yra lietuvių tautos ateitis.

— Spalio 7 d., 2 v. p.p., susituokė George Fuller su Norma Verbylaite; sutuoktuvines Mišias aukojoj Lojolos universiteto profesorius Rev. W. Brown, SJ, — jaunojo mokslo draugas. Mišių metu giedojoj Normos dėdė Vaišvila. Vestuvinė puota buvo lietuvių klube.

— Šv. Kazimiero parapijoje vieši lietuvių pranciškonų provincijolas Leonardas Andriekus, kuris dalyvauja provincijolų suvažiavime.

— Šv. Kazimiero par. mišrus choras turės pirmą pasitarimą spalio 22 d. po pamaldų; dalyvaus ir muz. A. Ambrozaitis. Labai gražu, kad į chorą jau įsirašė nemažai jaunimo. Dar laukiame daugiau — telefonuokite į kleboniją.

— Nepamirškite artėjančių 40 valandų atlaidų spalio 27, 28 ir 29 dienomis.

— Parapijiečiai lankomi St. Leonard ir Rosemounte nuo 44 Ave. iki 36 Ave.

— Prašoma grąžinti bazaro loterijos knygutes.

— Parapijai aukojo: Fr. Kalinauskas $50; Br. Krivinskas $20; C. Žižiūnienė $10. Praėjusio sekmadienio rinkliava: $163.20.

— Jau galima atnaujinti "Tėviškės Žiburių" prenumeratą 1968 metams; metams — $6.00; galite apmokėti per kun. J. Gaudzę. **K. J. G.**

TORONTO

Dail. J. Bakis su savo kūriniais buvo nuvykęs į Beverly Shores prie Čikagos, kur buvo surengta trumpalaikė paroda. Dailininkas buvo nusivežęs 23 kūrinius ir visus juos nupirko čikagiečiai. Neužilgo jis ketina surengti savo naujausių darbų parodas Čikagos Čiurlionio Galerijoje ir Detroite.

Madų parodą ir bazarą rengia N. Pr. Marijos seserų rėmėjų būrelio valdyba gruodžio 2, šeštadienį, Prisikėlimo salėje. Bazaras prasidės 10 v.r. ir baigsis 5 v.p.p. Tada prasidės madų paroda. Parodos eksponatai bus atgabenti iš Čikagos, kur ji truko net dvi dienas ir turėjo didžiausią pasisekimą.

Lankėsi Toronte iš okupuotos Lietuvos finansų "ministeris" R. Sikorskis, skulptorius Gediminas Jokūbonis, dail. Laucius, prekybos ministerijos darbuotojas Astrauskas.

G. Zimanas, vyriausias sovietinės "Tiesos" redaktorius, lankydamasis Toronte komunistų būreliui padarė pranešimą apie sovietinį "rojų" okupuotoje Lietuvoje. Jis pasakojo apie didelius komunistų laimėjimus visose srityse. "Tiesos" dienraščio esą spausdinama 250.000. G. Zimanas yra žydų kilmės, radikalus komunistas, dalyvavęs sovietiniuose partizanuose, mokėjęs prisitaikyti visiem Kremliaus valdovam.

Aušros Vartų par. žinios

— Čikagos Jaunimo Centro studentų ansamblis, sol. St. Baras ir komp. D. Lapinskas atliko programą pasaulinėje parodoje spalio 7 ir 8 d., o V. D. klubo salėje spalio 8 d. vakare.

— Parapijos parengimas — metinis balius įvyks lapkričio 4 d. Programa bus išpildyta vietinių jėgų. Dainuos sol. A. Keblys, palydimas piano ir fleitos.

— Šeštad. mokyklos pradeda savo darbą spalio 14 tose pačiose patalpose įprastu laiku. Tėvai, kurie turi mokyklinio amžiaus vaikų, siųskite juos į vieną iš šių mokyklų: šeštadienio mokykla (pradinė), lituanistiniai kursai baigusiems liet. šeštad. mokyklas, lituanistinis seminaras baigusiems kursus.

— Vyr. skaučių suvažiavimas įvyko praėjusį savaitgalį.

— Jaunesniųjų ateitininkų susirinkimas — šį sekmadienį, spalio 15, po 10 val. pamaldų seselių namuose.

— Vyresniųjų moksleivių ateitininkų susirinkimas taipgi šaukiamas šį sekmadienį, spalio 15 d., po 10 val. pamaldų seslių namuose. Bus aptariami šių metų veiklos planai.

— Seselių veiklai paremti bazaras — lapkričio 18—19 d.

— Tretininkių susirinkimas šį sekmadienį po 11 val. Mišių zakristijoje.

— Sveikiname Janiną Krujelskytę, sukūrusią šeimos židinį su Claude Lavoie.

— Užpraeito sekmadienio rinkliava — $226.00.

Šeštadieninės mokyklos pradeda mokslo metus šeštadienį, spalio 14 d., 8.45 v. r.; Dr. Vinco Kudirkos mokykla Rosemounte — 9-tos ir Dundurand g-vių kampas; Aušros Vartų mokykla — 5525 Angers g-vė. Mokiniai prašomi atsinešti mokslo priemones. Sekmadienį, spalio 15, mokiniai renkasi 10 val. (kiekviena mokykla savoje bažnyčioje) mokinių pamaldoms prie vargonų.

— Mūsų visų tikslas — kad lietuvišką šeštadieninę mokyklą lankytų kiekvienos lietuvio šeimos vaikai, sulaukę mokyklinio amžiaus (ar bent 5 metus) arba tie, kurie sekančiais metais lankys prancūzų ar anglų pradžios mokyklą.

Šeštadieninė mokykla turi vieninteli rimtą sunkumą — mokinių mažėjimą, kai tuo tarpu daug nelankančių.

Atsižvelgiant į savo vaikų naudą, gerovę ir jų lietuvišką ateitį, prašome tėvus siųsti savo vaikučius į šeštadieninę mokyklą.

Naujai pradedančius prašome registruoti pas mokyklų vedėjas: J. Blauzdžiūnienę tel. 254-4678, S. Ališauskienę tel. 766-6996.

Montrealio lietuvių šeštadieninių mokyklų tėvų komitetas ir mokytojai

R. Otto su šeima, Pr. Šultė ir Ir. Burbaitė praėjusį savaitgalį lankėsi Toronte; aplankė savo artimuosius bei pažįstamus.

Anglin-Norcross Corp Ltd., septintoji savo pajėgumu statybos b-vė, turinti savo centrą Montrealyje, paskelbė bankrotą. Tos b-vės torontiškis skyrius pastatė Toronto naująją rotušę. Bankroto priežastis — streikai ir britų valiutos suvaržymai.

Užsilikę Expo 7 dienų pasai išparduodami "Lite" suaugusiems po $5.00 (Expo kaina $12.00), vaikams po $2.50 ($6.00). Užsakymus paštu siųsti: "Litas", 1465 De Seve St., Montreal, 20, Que.

APSIDRAUSK!
ADAMONIS INSURANCE AGENCY, INC.
GAISRAS - AUTOMOBILIAI - ATSAKOMYBĖ - GYVYBĖ
P. ADAMONIS
Chartered Insurance Broker
3907 ROSEMONT BLVD.
Tel. OFF.: 722-3545 RES. 256-5355
S-tos "Lite" nr. 752D

"LITAS" **Adresas: 1465 De Seve Street Montreal 20, Que., tel. 766-5827**

MOKA už:	IMA už:
Depozitus 4.4%	Nekiln. turto paskolas 7%
Numatyta už šėrus 5¼%	Asmenines paskolas 7.6%
Nemokamas gyvybės draudimas iki $2.000 bendros santaupų sumos.	Investacines paskolas 8.4%
	Pigus paskolų draudimas iki $10.000.

Kasos valandos: 1465 De Seve St., sekmadieniais nuo 10.30 iki 12.30 v., Uždarytas liepos ir rugpjūčio mėnesiais. Darbo dienomis nuo 10 iki 3 val. kasdien; vakarais — trečiadieniais ir penktadieniais nuo 7 iki 9 val. 3907 Rosemount Blvd., tel. 722-3545 dieną—penktadieniais nuo 1 iki 6 v. ir vakarais—pirmadieniais, trečiadieniais ir penktadieniais nuo 7 iki 9 v.

VYKSTANTIEMS į EXPO 67
Išnuomojami 8 kambariai naujame vienaaugštyje (bungalow). 2 min. nuo parodos. Kaina — nuo $5 už kambarį. Automobilių pastinkam traukinių ir autobusų stotyse. Nuvežam ir parvežam iš EXPO.
J. IŠGANAITIS
126 DE TOURAINE AVE., LONGUEUIL, MONTREAL, QUE.
Tel. 674-7038

A. NORKELIŪNAS
Commisioner of the Superior Court of Montreal
MONTREAL ENTERPRISES REG'D
VISŲ RŪŠIŲ DRAUDIMAS
6695 - 35-ta Ave., Rosemount (kampas St. Zotique)
Montreal, 36 Que. Tel. RAymond 7-3120